

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра менеджменту, маркетингу та економіки

Бакалаврська дипломна робота на тему:

«УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ
РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВІННИЦЬКИЙ
ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»)»

Виконав: студент 4 курсу, групи ЕК-206
спеціальності 051 «Економіка»

(шифр і назва спеціальності)

Залєвська А.О.

(прізвище та ініціали)

Керівник: к.е.н., доцент кафедри ММЕ
Сметанюк О.А.

(прізвище та ініціали)

«10» серпня 2024 р.

Рецензент: к.е.н., доцент кафедри ПЛМ
Шварц І.В.

(прізвище та ініціали)

«11» 06 2024 р.

Допущено до захисту

Зав. кафедри Карачина Н.П.

«12» серпня 2024 р.

Вінниця ВНТУ – 2024 рік

Вінницький національний технічний університет
 Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
 Кафедра менеджменту, маркетингу та економіки
 Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
 Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
 Спеціальність – 051 – «Економіка»
 Освітньо-професійна програма – Економіка

ЗАТВЕРДЖУЮ
 завідувач кафедри ММЕ
 д.е.н., професор Карачина Н.П.

«15» березня 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Залевській Аліні Олександрівні
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Удосконалення системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства (на прикладі приватного акціонерного товариства «Вінницький олійножировий комбінат»)
 Керівник роботи: Сметанюк Олена Анатоліївна к.е.н., доцент
 затверджені наказом ВНТУ від «11» березня 2024 року №80.
2. Строк подання студентом роботи: 5 червня 2024 р.
3. Вихідні дані до роботи: форма №1 «Баланс», форма №2 «Звіт про фінансові результати» (додаток Б).
4. Зміст текстової частини: теоретико-методичні засади системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства; аналіз фінансових результатів діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»; напрями удосконалення системи управління фінансовими результатами на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».
5. Перелік ілюстративного матеріалу: таблиці: підходи до трактування економічного змісту фінансових результатів економічними школами, підходи щодо розуміння терміну «фінансовий результат» відчизняними авторами, аналіз динаміки активу ПрАТ «Вінницький ОЖК» у 2021-2022 роках, динаміка ключових показників фінансової діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» у 2021-2022 роках, аналіз фінансової стану та ділової активності ПрАТ «Вінницький ОЖК» у 2021-2022 роках, аналіз фінансової стійкості ПрАТ «Вінницький ОЖК» за період 2021-2022 років, динаміка показників рентабельності ПрАТ «Вінницький ОЖК» у 2021-2022 роках, SWOT – аналіз підприємства «ПрАТ «Вінницький ОЖК»; рисунки: сутність фінансового результату у трьох аспектах, комплексна система управління фінансовими результатами підприємства, методи розрахунку фінансового результату, спрощена організаційно-штатна структура ПрАТ «Вінницький ОЖК», динаміка необоротних та оборотних активів ПрАТ

«Вінницький ОЖК» у 2021-2022 роках, тис. грн. динаміка позикових та власних засобів ПрАТ «Вінницький ОЖК» у 2021-2022 роках, тис. грн. стратегічна карта управління фінансовими результатами ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».

6. Консультанти розділів роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Спеціальна частина	Сметанюк О.А., к.е.н, доц. каф. ММЕ		

7. Дата видачі завдання «15» березня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

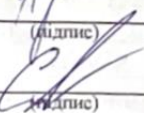
№ з/п	Назва етапів бакалаврської дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Формування та затвердження теми бакалаврської дипломної роботи (БДР)	березень	
2	Виконання спеціальної частини БДР. Перший рубіжний контроль виконання БДР. (1-й розділ БДР)	березень-квітень	
3	Виконання спеціальної частини БДР. Другий рубіжний контроль виконання БДР. (2-й розділ БДР)	травень	
4	Виконання спеціальної частини БДР. Третій рубіжний контроль виконання БДР. (3-й розділ БДР)	травень-червень	
5	Нормоконтроль БДР. Попередній захист БДР	1-а декада червня	
6	Рецензування БДР	2-а декада червня	
7	Захист БДР	2,3-я декада червня (за графіком)	

Студент

(підпис)

Залевська А.О.

Керівник роботи

(підпис)

Сметанюк О.А.

АНОТАЦІЯ

Бакалаврська дипломна робота складається з 98 сторінок формату А4, на яких є 11 рисунків, 17 таблиць, список використаних джерел містить 62 найменування.

Метою роботи є дослідження та розробка рекомендацій щодо удосконалення системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства.

В першому розділі розкрито теоретико-методичні засади системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства: досліджено сутність поняття «фінансові результати»; проаналізовано комплексну систему управління фінансовими результатами підприємства; визначені алгоритм та методи розрахунку фінансового результату підприємства; виявлені основні підходи до аналізу фінансових результатів. В другому розділі проведено аналізування стану управління фінансовими результатами діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» та надано загальну характеристику підприємства; здійснено аналіз фінансового стану та оцінено фінансові результати ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат». В третьому розділі розроблено напрями удосконалення системи управління фінансовими результатами на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».

Ключові слова: система управління фінансовими результатами, фінансові результати, прибуток, збиток.

ABSTRACT

The bachelor thesis consists of 98 pages of A4 format, on which there are 11 figures, 17 tables, the list of used sources contains 62 names.

The purpose of the work is to research and develop recommendations for improving the management system of the company's financial results.

In the first chapter, the theoretical and methodological principles of the system of managing the financial results of the enterprise are revealed: the essence of the concept of «financial results» is investigated; the complex system of managing the company's financial results was analyzed; defined algorithm and methods of calculating the financial result of the enterprise; the main approaches to the analysis of financial results are identified. In the second section, an analysis of the management of the financial results of the Vinnytsia oil and fat plant PJSC was carried out and the general characteristics of the enterprise were provided; an analysis of the financial condition was carried out and the financial results of Vinnytsia oil and fat plant PJSC were evaluated. In the third section, directions for improving the financial results management system at Vinnytsia Oil and Fat Combine PJSC were developed.

Keywords: financial results management system, financial results, profit, loss.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1 Сутність та джерела формування фінансових результатів діяльності підприємства	7
1.2 Система управління фінансовими результатами діяльності підприємства	14
1.3 Методичні підходи до аналізу системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства	24
2 АНАЛІЗУВАННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»	38
2.1 Загальна характеристика діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	38
2.2 Аналіз фінансового стану ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	47
2.3 Оцінювання фінансових результатів діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	58
3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НА ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»	67
3.1 Формування стратегічної карти управління фінансовими результатами ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	67
3.2 Пропозиції щодо покращення системи управління фінансовими результатами	75
ВИСНОВКИ	87

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	91
ДОДАТОК А (обов'язковий). Протокол перевірки дипломної роботи на наявність текстових запозичень	99
ДОДАТОК Б (обов'язковий). Фінансова звітність підприємства ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2021-2022 роки	100
ДОДАТОК В (обов'язковий). Ілюстративний матеріал	111

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасна економіка характеризується динамічністю та високим рівнем невизначеності, що вимагає від підприємств ефективного управління фінансовими результатами для забезпечення стійкості та зростання. Фінансові результати діяльності підприємства є однією з основних складових його успіху на ринку, визначаючи його конкурентоспроможність, інвестиційну привабливість та здатність до інноваційного розвитку.

У зв'язку з цим, удосконалення системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства набуває особливої актуальності. Це пов'язано з необхідністю оперативного реагування на зміни ринкових умов, забезпечення фінансової стійкості та максимізації прибутковості. В умовах посилення конкуренції, глобалізації бізнесу та стрімкого розвитку інформаційних технологій, підприємства повинні адаптувати свої фінансові системи до нових викликів та можливостей.

Сучасні підходи до управління фінансовими результатами включають використання інноваційних методів аналізу даних, автоматизацію фінансових процесів, впровадження системи збалансованих показників та інші інструменти, що дозволяють підвищити ефективність прийняття управлінських рішень. Удосконалена система управління фінансовими результатами дозволяє підприємству не лише оптимізувати внутрішні процеси, але й забезпечити прозорість та довіру з боку інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Мета та завдання роботи. Метою є дослідження та розробка рекомендацій щодо удосконалення системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

1. визначити сутність та джерела формування фінансових результатів діяльності підприємства;
2. дослідити систему управління фінансовими результатами діяльності підприємства та її основні елементи формування;

3. охарактеризувати методичні підходи до аналізу системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства;
4. розглянути загальну характеристику діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
5. проаналізувати фінансовий стан ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
6. оцінити фінансові результати діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
7. сформувати стратегічну карту управління фінансовими результатами ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
8. визначити напрями удосконалення системи управління фінансовими результатами на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».

Об'єктом дослідження є система управління фінансовими результатами діяльності підприємства.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та прикладні аспекти управління системою фінансових результатів діяльності підприємства (на прикладі ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»).

Методи дослідження: методи порівняльного й системного аналізу та синтезу, наукових узагальнень, історичний метод застосований при дослідженні суті понять «фінансові результати», «фінансові ресурси» (п. 1.1, 1.2); методи поєднання історичного та логічного, використані під час дослідження загальної характеристики діяльності підприємства (п. 2.1); економіко-статистичні методи збору й обробки інформації використовують при аналізі фінансового стану та фінансових результатів діяльності підприємства (п. 2.2, 2.3); методи логічного аналізу застосовувались при визначенні проблем та напрямків удосконалення системи управління фінансовим результатом діяльності підприємства (п. 3.1, 3.2).

Практична цінність представленої дипломної роботи полягає у формуванні комплексу економічно обґрунтованих пропозицій, які можуть бути використані на приватному акціонерному товаристві «Вінницький олійножировий комбінат» з

метою вдосконалення системи управління фінансовими результатами та підвищення ефективності його діяльності в цілому.

Апробація результатів бакалаврської дипломної роботи здійснювалась на Молодіжній науково-практичній інтернет-конференції «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи», м. Вінниця.

Публікації результатів бакалаврської дипломної роботи. Основні положення, рекомендації та висновки опубліковано у збірнику тез доповідей конференції [1].

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та джерела формування фінансових результатів діяльності підприємства

Трактування фінансових результатів є важливою науковою проблемою. Ця категорія залишається в центрі уваги вчених не лише у сфері бухгалтерського обліку, а й філософії, економічної теорії, мікроекономіки, макроекономіки, фінансів, менеджменту, і містить багато суперечностей та протиріч, що обумовлює актуальність її дослідження. Розуміння сутності фінансового результату діяльності підприємств та прийняття ефективних управлінських рішень щодо подальшого їх розвитку – головна передумова підвищення ефективності діяльності підприємств [1].

Повноцінне дослідження сутності фінансових результатів неможливе без аналізу даного поняття в різних економічних школах (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Підходи до трактування економічного змісту фінансових результатів економічними школами [2]

Економічна школа	Сутність поняття
Меркантилістична	Фінансові результати – це прибуток, що формуються в сфері обігу та торгівлі, які є джерелом багатства.
Фізіократична	Прибуток – це основна форма фінансових результатів, що виникає за рахунок природної родючості землі.
Класична	Розглядали прибуток як особливу категорія фінансових результатів. Формування фінансових результатів відбувається в сфері виробництва, а прибуток, як заробітна плата і рента, є частиною вартості, що створюється працею.
Неокласична	Фінансові результати формуються за рахунок капіталу та є ціною даного виробничого фактору; крім того, вони формуються за рахунок комплексу всіх задіяних виробничих факторів.
Інституціоналістична	Фінансові результати формуються під впливом різних суспільних не економічних інститутів: держава, соціальні групи, профспілки тощо

Продовження таблиці 1.1

Економічна школа	Сутність поняття
Теорія трудового доходу	Фінансовий результат трактується як прибуток, що є результатом діяльності і винагородою підприємця.
Марксистська	Основним джерелом формування фінансових результатів є додаткова вартість, створена працею найманих працівників в процесі виробництва, що реалізується через сферу обігу.

Вивчення нормативно-правової бази України, дає змогу зазначити, що в законодавстві не розглядається сутність саме поняття «фінансові результати». Зокрема, в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» обґрунтовано лише сутність дефініцій «прибуток» та «збиток». Саме це і спричиняє розмитість у визначенні сутності, ролі та значення фінансових результатів.

Основні складові фінансових результатів включають, зміст та термінологія відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» наведені нижче [3]:

1. доходи - це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників);

2. витрати - це зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками);

3. збитки – перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких здійсненні ці витрати.

4. прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.

Розглянемо різні підходи, щодо розуміння даного поняття (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Підходи щодо розуміння терміну «фінансовий результат» відчизняними авторами

Автор	Сутність поняття
Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М. Шигун [4]	Приріст (зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворився у процесі його підприємницької діяльності за звітний період.

Продовження таблиці 1.2

Автор	Сутність поняття
О.В. Калюга, Є.В. Калюга [5]	Потік грошових коштів, що надходять у резерв держави, підприємства або окремої особи в процесі розподілу національного доходу.
В.А. Пипко [6]	Результат господарської діяльності, виражений в грошовій формі.
С. Л. Лондар, О. В. Тимошенко [7]	Приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період.
Ю. А. Греченко [8]	Чистий прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати, або чистий збиток – перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких було здійснено витрати.
Л. М. Худолій [9]	Зіставлення доходів і витрат, регламентованих податковим законодавством.
М. В. Патарідзе-Вишинська [10]	Узагальнює усі результати господарської діяльності та який характеризує ефективність діяльності суб’єкта господарювання.
В.Н. Жуков [11]	Зведеним (інтегруючим) показником, що характеризує фінансовий результат діяльності підприємства, є балансовий (валовий) прибуток або збиток.
С.В. Мочерний [12]	Грошова форма підсумків господарської діяльності організацій або їхніх підрозділів, виражена в прибутках або збитках.
Н.І. Карпенко [13]	Кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства виражається у показнику прибутку і збитку.
В.А. Луговий [11]	Балансовий прибуток (або збиток) підприємства, який складається з доходу (витрат) від реалізації готової продукції (робіт, послуг), доходу (витрат) від інших реалізацій і сум позареалізаційних доходів (витрат).
Я.В. Лебедзевич [14]	Кінцевий результат фінансово-господарської діяльності правильніше було б назвати не балансовим прибутком, а доходом по балансу (балансовим доходом), оскільки назва показника повинна відображати його економічну суть.
К.Г. Воблий [15]	Фінансовий результат за звітний період діяльності організації розглядають як різницю показника чистих активів на кінець і на початок періоду, скориговану на суми, вилучені або додані власниками.
Б.А. Райсберг, Л.Ш. Лозовський, О.Б. Стародубцева [15]	Позитивний фінансовий результат (прибуток) розраховується як різниця між виручкою від реалізації продукції господарської діяльності та сумою витрат факторів виробництва на цю діяльність в грошовому виразі.

Під час проведення аналізу визначень, які наводяться в проаналізованих матеріалах, можна дійти до висновку, що думки багатьох авторів є схожими між собою. З вищенаведених понять, ми бачити, що категорія «фінансові результати»

може трактуватись як підсумки (результат), прибуток (збиток), приріст (зменшення) капіталу, крім цього і як різниця між отриманими доходами та витратами понесеними підприємством. Дана різноманітність є наслідком існування різних підходів щодо розуміння досліджуваного нами поняття.

Отже, фінансовий результат можна охарактеризувати як підсумкову категорію результативності господарської діяльності, яка розраховується як різниця між доходами та витратами підприємства і в результаті відображається як прибуток чи збиток [1].

Варто також розглянути підходи до трактування даного поняття в науковій літературі як економічного, так і облікового напрямку (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Підходи науковців щодо поняття «фінансові результати»

Автор	Сутність поняття
Економічний аспект	
О.О. Вороніна [16]	Якісна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства, яка у цілому характеризує результат економічних відносин підприємства та, зокрема, відображає значущість і сталість розвитку підприємства (з погляду отриманого доходу), впливовість на його фінансово-господарську діяльність.
Р.В. Скасюк [17]	Економічна категорія, яка формується поступово протягом фінансово-господарського року від різних видів діяльності і виражається чистим доходом (прибутком), який залишається у підприємства на власні потреби.
Т.О. Білик [18]	Прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і за позитивного його результату представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки його ефективності.
Обліковий аспект	
Н.М. Ткаченко[19]	Утворюється з доходів діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності
С.Л. Червінська [20]	Різниця між майновим станом підприємства на кінець і початок звітного періоду.
Ж.С. Труфіна [20]	Економічна категорія в контексті створення доданої вартості та в аспекті методики визначення результату діяльності конкретного суб'єкта господарювання, що є об'єктом обліку і контролю.

На нашу думку, наведені авторами визначення є недосконалими з різних причин. Вважаємо, це викликано як існуванням різних підходів до розуміння досліджуваного поняття (економічний та обліковий), так і тим, що кожен з дослідників розглядає фінансові результати чи то в певній галузі економіки, чи прив'язуючи їх до конкретного завдання або об'єкта [21].

На рис. 1.1, ми можемо бачити більш точну різницю поняття «фінансові результати» у різних аспектах, на якій акцентує увагу авторка – Вороніна О.О., що знову ж таки підтверджує відсутність єдиного поняття щодо даної категорії, та існування в сучасному часі різних аспектів з точки зору яких, автори і розглядають досліджуваний термін.

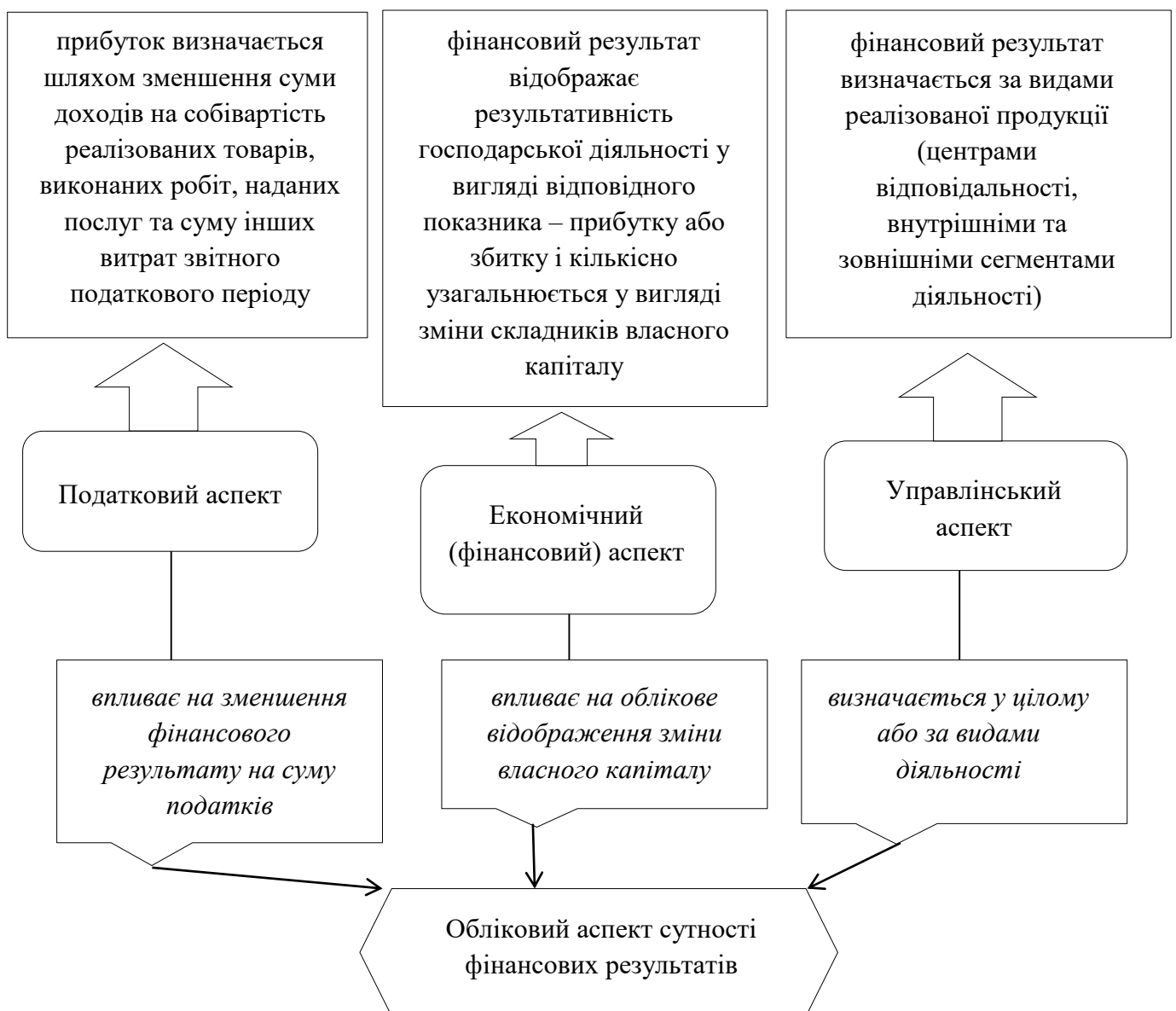

Рисунок 1.1 – Сутність фінансового результату у трьох аспектах [16]

Кожен з них характеризується інтерпретацією суті фінансових результатів, що відображається в методиці їх визначення, окреслює цільову спрямованість та потребу користувачів в даних. За економічного підходу фінансові результати відображають ефективність використання економічних ресурсів і капіталу підприємства. Бухгалтерський підхід визначено як фактичну реєстрацію та порівняння доходів і витрат для формування фінансових результатів звітного періоду; управлінський підхід – як оцінку ефективності управління в межах структурних підрозділів, видів продукції та підприємства в цілому. Це дозволило охарактеризувати фінансові результати з позиції розуміння економічної суті, порядку формування, цільової спрямованості та характеристики ефективності прийняття управлінських рішень. Саме синтез економічного, бухгалтерського та управлінського підходів забезпечує об'єктивну характеристику поняття «фінансові результати» [22].

На фінансові результати діяльності підприємства в Україні має вплив ціла низка як внутрішніх, так і зовнішніх чинників. Зовнішні чинники можуть мати безпосередньо прямий або опосередкований вплив на фінансово-господарські результати підприємств. Негативний вплив зовнішніх чинників можливо компенсувати лише частково, — відсутність можливостей для підприємств безпосередньо впливати на соціально-економічні умови, які формують підприємницьке середовище в національній економіці України. Внутрішні чинники безпосередньо впливають на фінансово-господарську діяльність підприємств.

До зовнішніх факторів можна віднести [23; 24]: політичну та економічну нестабільність; недостатній рівень розвитку науки і техніки; деформація структури національної економіки; недостатній рівень розвитку інфраструктури; недосконалість нормативно-правової бази; високий рівень оподаткування; збільшення темпів інфляції; коливання валютних курсів; високі відсотки за кредитами комерційних банків; посилення тіньової економіки; рейдерські захоплення підприємств; посилення олігополії та монополії на ринках; послаблення платоспроможного попиту населення; посилення нечесної

конкуренції; не конкурентноспроможність підприємств; зростання цін на сировину та енергоресурси; обмеженість доступу до сировини і матеріалів; обмеженість доступу до ринку збуту; недостатній рівень розвитку зовнішньоекономічних зв'язків; посилення міжнародної конкуренції.

Якщо ж говорити про внутрішні чинники, то до них належать: низький рівень організації виробництва; неефективне використання наявних виробничих ресурсів підприємств; застарілі технології; застаріла матеріально-технічна база; некваліфікований персонал; низька продуктивність праці; неефективний механізм ціноутворення; збільшення собівартості продукції; недостатність власних оборотних коштів; недостатня інвестиційна діяльність; недостатній рівень освоєння нових видів продукції; погіршення якості продукції; недостатньо диверсифікований товарний асортимент; неповне використання виробничих потужностей; виробництво неконкурентоспроможної продукції; низький рівень маркетингу та втрата ринків збуту продукції.

Усі вищеперераховані фактори, можуть призводити до погіршення фінансових результатів, а отже і фінансового стану підприємства, тому важливо попереджувати чинники, які можна усунути задля ефективної роботи підприємства.

Провівши аналіз трактування науковцями поняття «фінансовий результат», приходимо до висновку, що фінансовий результат — один із найважливіших показників діяльності підприємства, який відображає зміну власного капіталу за результатами здійснення виробничо-фінансової діяльності за визначений період часу. Фінансовий результат підприємства здебільшого ототожнюють із прибутком, проте це не завжди коректно, оскільки можливі випадки, коли підприємство працює збитково. Визначення й опис поняття «збиток» у літературних джерелах зустрічається нечасто. Це пов'язано з тим, що категорії «прибуток» і «збиток» протилежні за змістом, але водночас виражають зміст поняття «фінансовий результат». Тому, даючи характеристику прибутку, про збиток забувають. Збиток є своєрідним антиподом прибутку, і порядок його формування нічим не відрізняється від позитивного результату діяльності, тобто

збиток також знаходять як різницю доходів і витрат діяльності господарюючого суб'єкта, тільки результат має від'ємне значення.

Серед усіх видів прибутку важливе значення при аналізі фінансових результатів має чистий прибуток, оскільки він відображається у балансі підприємства у складі власного капіталу та є кінцевим показником діяльності. Чистий прибуток в загальній класифікації прибутку виділяється за ознакою характеру використання прибутку. Тобто весь прибуток, отриманий за результатами діяльності звітного періоду поділяється на дві частини: розподілений та нерозподілений. Нерозподілений прибуток виражається в тій частині прибутку, що залишається після розподілу на дивіденди, поповнення резервного капіталу та основні напрямки розвитку діяльності підприємства. Традиційно прийнято аналізувати саме ту частину прибутку, що розподілена, тож чистий прибуток залишається поза увагою аналітиків і не відіграє належної ролі при прийнятті управлінських рішень [25].

1.2 Система управління фінансовими результатами діяльності підприємства

В умовах ринкової економіки загострилася конкуренція на всіх ринках. Для того щоб забезпечити ефективну діяльність підприємств необхідно створити цілісну систему управління фінансовими результатами.

Водночас слід зазначити, що у багатьох випадках проблеми з системою управління фінансовою діяльністю призводять до ускладнень аналізу, планування, прогнозування та оцінки фактичної ситуації в діяльності підприємства.

Оскільки фінансова та політична криза все більше впливає на стан національної економіки в цілому, найважливішим фактором того, чи зможуть вітчизняні підприємства успішно розвиватися в довгостроковій перспективі, є наявність у них фундаментальних цілей розвитку та встановлення ефективної системи управління фінансовими результатами, саме фінанси підприємств розраховані на досягнення заданої мети.

Метою створення системи управління фінансовими результатами є сприяння зростанню доходів підприємства. Сформульована мета має збалансовувати між собою інтереси власників з інтересами держави та працівників підприємства. Для досягнення бажаної мети система управління фінансовими результатами вирішує наступні питання [26]:

1. максимізація обсягу прибутку, що відповідає ресурсному потенціалу фірми і кон'юнктурі ринку;
2. підтримка високого рівня якості фінансових результатів фірми. У процесі формування фінансових результатів фірми повинні бути в першу чергу виявлені і реалізовані резерви їх збільшення за рахунок поточної та інвестиційної діяльності, що є основою перспективного розвитку фірми;
3. забезпечення максимізації необхідного рівня прибутку на вкладений капітал для власників фірми;
4. формування необхідного обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку фірми в майбутніх періодах;
5. забезпечення безперервного зростання ринкової вартості фірми. Така задача спрямована на максимізацію добробуту власників фірми в майбутньому періоді.

Об'єктами управління в системі управління фінансовими результатами є прибуток, також фактори, що сприяють його формуванню, та фінансові зв'язки між суб'єктами управління – особами, які мають певні повноваження щодо управління, контролем фінансів та фінансових результатів на підприємстві.

Система управління фінансовими результатами підприємства також включає комплекс функцій, до яких входить: фінансовий аналіз, прогнозування, планування та фінансовий контроль, а також облік ресурсів, і методів управління фінансовими результатами.

Основними методами управління фінансовими результатами діяльності організації є планування прибутку, розподіл прибутку, управління прибутком через організацію центрів відповідальності та факторний аналіз прибутку.

Методи, способи та прийоми управління фінансовими результатами ми можемо класифікувати за такими ознаками: за метою впливу — стратегічні і тактичні; за напрямками впливу — організаційні, адміністративні та економічні; за способом впливу — централізовані та децентралізовані; за часовим елементом — довгострокового та тимчасового застосування; за частотою впливу — постійного та тимчасового застосування; за функціональною ознакою — методи аналізу фінансових результатів підприємства, їх планування, контролю, організації, регулювання та мотивації [27].

Отже, система управління фінансовими результатами компанії є частиною загальної системи управління підприємством та являє собою складний механізм, який забезпечує ефективність роботи підприємства через виконання багатьох управлінських функцій, основними з яких є планування, організація, мотивація та контроль. [26].

Основні елементи система управління фінансовими результатами діяльності підприємства включають:

1. фінансове планування: процес визначення фінансових цілей підприємства і розробки стратегії для їх досягнення. Включає складання бюджетів, прогнозів доходів і витрат, а також розробку фінансових планів на короткостроковий і довгостроковий періоди.

2. бухгалтерський облік: система збору, запису та узагальнення фінансової інформації про діяльність підприємства. Це основа для складання фінансової звітності, яка є ключовим інструментом аналізу фінансових результатів.

3. фінансовий аналіз: методи і прийоми оцінки фінансового стану підприємства на основі фінансової звітності. Включає аналіз ліквідності, рентабельності, фінансової стійкості, оборотності активів тощо.

4. управлінський облік: забезпечує керівництво підприємства інформацією для прийняття рішень. Включає калькуляцію собівартості, аналіз витрат і доходів за центрами відповідальності, а також контроль виконання бюджетів.

5. контроль і аудит: процеси перевірки і оцінки відповідності фактичних фінансових показників запланованим, а також забезпечення достовірності

фінансової інформації. Включають внутрішній і зовнішній аудит, а також моніторинг виконання бюджетів і фінансових планів.

6. управління фінансовими ризиками: ідентифікація, оцінка і мінімізація фінансових ризиків, пов'язаних з діяльністю підприємства. Включає страхування, хеджування і диверсифікацію.

7. капітальне бюджетування: процес оцінки та відбору інвестиційних проектів, які забезпечують максимізацію вартості підприємства. Включає аналіз ефективності інвестицій, оцінку ризиків та прогнозування грошових потоків.

8. фінансова звітність: формування офіційних документів, що відображають фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому становищі підприємства за певний період. Основними документами є баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів.

Система управління фінансовими результатами діяльності підприємства є невід'ємною частиною загальної системи управління підприємством і спрямована на досягнення основної мети бізнесу – максимізації вартості для власників при дотриманні інтересів усіх зацікавлених сторін.

На основі вивчення алгоритмів аналізу фінансових результатів було встановлено відсутність єдиного підходу, який би об'єктивно відображав потреби та завдання всіх суб'єктів аналізу. Враховуючи це, була розроблена система управління фінансовими результатами підприємства, яка включає етапи організації дослідження, необхідні для максимального задоволення інформаційних потреб усіх суб'єктів управління (рис. 1.2).

Комплексна система забезпечується трьома блоками: організаційним, який реалізовується через розроблений алгоритм проведення аналізу, що складається з послідовних етапів, об'єднаних у відповідні стадії; методичним, він забезпечується п'ятьма основними системами (горизонтального, вертикального, порівняльного, факторного аналізу та дослідження беззбиткової діяльності), що застосовуються при попередній, поточній та підсумковій формі аналітичного дослідження; результативним.

Рисунок 1.2 – Комплексна система управління фінансовими результатами підприємства

Система управління фінансовими результатами діяльності підприємства здійснюється наступними кроками: 1. аналіз формування розподілу і використання фінансових результатів підприємства; 2. розробка стратегії управління фінансовими результатами; 3. розробка заходів та обґрунтування управлінських рішень щодо максимізації фінансових результатів за різними варіантами розвитку діяльності підприємства; 4. планування фінансових результатів; 5. забезпечення ефективного контролю за формуванням розподілом і використанням фінансових результатів підприємства.

Фінансові результати є одними із найважливіших елементів підприємства, які допоможуть оцінити його діяльність та визначити її позитивну або ж негативну тенденцію розвитку. Саме завдяки фінансовим показникам, можна побачити ефективність роботи підприємств, розмір прибутку, зростання якого і лежить у меті діяльності кожного підприємства. Дослідження шляхів визначення, покращення фінансових результатів, їх спільної роботи з іншими економічними показниками, що як наслідок приведе до підвищення конкурентоспроможності підприємства на ринку, створення стабільних умов розвитку господарської діяльності протягом певного періоду часу, відіграють важливу роль у розгляді та вивчення даної теми.

Фінансовий результат є кінцевим підсумком правильного використання підприємством наявних у нього ресурсів, у тому числі і фінансових, оскільки вони є невід'ємним фактором функціонування та розвитку підприємства, також дозволяють забезпечити безперебійність виробничих процесів та реалізацію продукції, беруть роль у формування ресурсного та економічного потенціалу, сприяють збільшенню ринкової вартості підприємства тощо. Від раціонального використання фінансових ресурсів на рівні підприємства, залежать майбутні макроекономічні показники країни, що впливають на її економічне зростання.

Наявність власних фінансових ресурсів, саме їх ефективне використання стає одним із головних умов розвитку підприємства у умовах фінансової кризи та дефіциту активів.

Зв'язок фінансових ресурсів та системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства полягає в наступному, фінансові ресурси є основою для формування фінансових результатів підприємства. Ефективне управління фінансовими ресурсами, спрямоване на оптимізацію витрат та максимізацію доходів, дозволяє отримувати стабільний прибуток.

Система управління фінансовими результатами включає в себе облік, аналіз та контроль доходів і витрат. Вона формує зворотній зв'язок, дозволяючи коригувати використання фінансових ресурсів на основі досягнутих фінансових результатів.

Фінансові результати, в свою чергу, впливають на стан фінансових ресурсів підприємства. Прибуток збільшує власний капітал та можливості для самофінансування, в той час як збитки призводять до відтоку фінансових ресурсів.

Таким чином, фінансові ресурси є базою для отримання фінансових результатів, а система управління фінансовими результатами дозволяє оптимізувати використання фінансових ресурсів. Ефективне управління в цій сфері забезпечує стабільність та розвиток підприємства.

Існує багато різних підходів щодо розуміння даного терміну дослідниками, як на рівні держави (макрорівень), так і на рівні підприємства (мікрорівень), в табл. 1.4, можна побачити, розкриття даного поняття різними авторами.

Таблиця 1.4 – Підходи щодо розуміння терміну «фінансові ресурси» вітчизняними авторами

Автор	Сутність поняття «фінансові ресурси»
О. Василик, О. Філімоненков [28]	грошові накопичення і доходи, що створюються у процесі розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту й зосереджуються у відповідних фондах для забезпечення безперервності розширеного відтворення та задоволення інших суспільних потреб;
В. Опарін, А. Чупіс [29]	всі кошти, що знаходяться в розпорядженні підприємства і спрямовані в основні засоби та обігові кошти підприємства;

Продовження таблиці 1.4

О. Гудзь [30]	сукупність усіх високоліквідних наявних активів, які перебувають у розпорядженні підприємства та призначені для виконання фінансових зобов'язань і розширеного відтворення, пов'язуючи їх обсяг та склад із платоспроможністю підприємства;
П. Лайко [29]	сукупність грошових коштів у фондовій, не фондовій або матеріальній формі, які призначені для виконання зобов'язань, здійснення поточних витрат і витрат на забезпечення розширеного відтворення;
А. Поддєрьогін, М. Білик, Л. Буряк [31]	сукупність грошових коштів у фондовій, нефондовій або матеріальній формі, які призначені для виконання фінансових зобов'язань, здійснення поточних витрат і витрат на забезпечення розширеного відтворення;
І. Зятковський [29]	грошові фонди цільового призначення, сформовані у процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту, створеного на підприємстві, якими воно володіє і розпоряджається на правах власності або повного господарського відання, а також використовує на статутні потреби;
Ю. Петленко [29]	грошові кошти, які залучені в господарський обіг підприємства з різних джерел, сформованих під впливом організаційно-правових форм господарювання, призначених для покриття його власних потреб;
П. Стецюк [29]	його найбільш ліквідні активи, що забезпечують неперервність руху грошових потоків.

Отже, проаналізувавши вищенаведену таблицю із прикладами розкриття терміну, фінансові ресурси ми можемо охарактеризувати як сукупність всіх грошових коштів, які є в розпорядженні держави, підприємств, організацій, установ для формування необхідних активів з метою здійснення всіх видів діяльності як за рахунок доходів, накопичень і капіталу, так і за рахунок різного виду надходжень.

Фінансові ресурси підприємства, як і решта видів ресурсів (наприклад, трудові, природні, матеріальні тощо), мають певні функції, виконання яких і підтвердить ефективність використання даного типу ресурсів підприємством, до них належать [32]:

1. забезпечення процесу створення бізнесу;

2. формування стартового капіталу;
3. формування ресурсного потенціалу;
4. забезпечення безперервності і відтворюваності торгового процесу;
5. виконання фінансових зобов'язань;
6. забезпечення фінансової стійкості, платоспроможності, конкурентоспроможності та ефективності господарської діяльності.

Характерними рисами, якими мають володіти фінансові ресурси як економічна категорія зображені на рис. 1.3 [33].

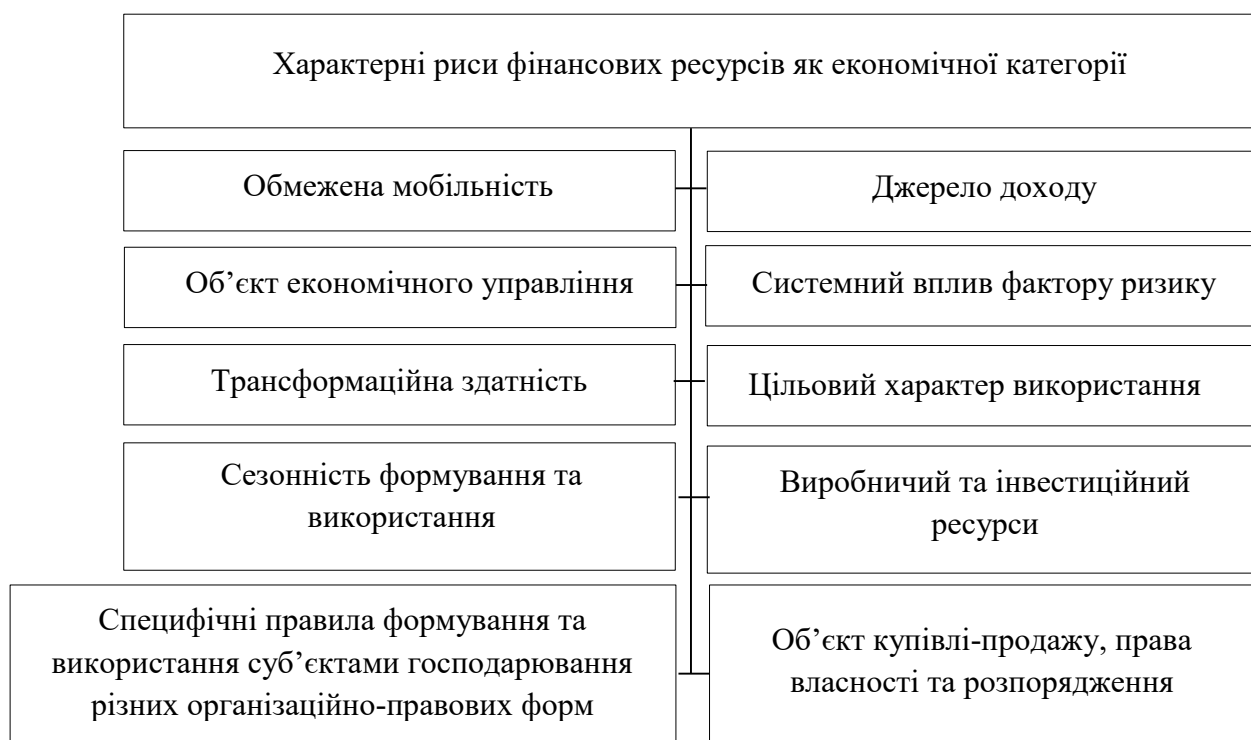

Рисунок 1.3 – Специфічні властивості фінансових ресурсів як економічної категорії

Всі вищезгадані властивості є тісно пов'язані між собою, наприклад здатність фінансових ресурсів до трансформації у сільськогосподарських підприємствах найчастіше починає активізовуватись у періоди сезонної потреби в інформаційних, або ж виробничих ресурсах чи при страхуванні від фінансових ризиків. Не варто забувати, що будь-які операції з фінансовими ресурсами мають бути здійснені відповідно до чинного законодавства, яке деталізоване щодо

окремих складових елементів фінансових ресурсів та організаційно-правових форм функціонування самих підприємств.

Отже, фінансові ресурси є основою діяльності підприємства, адже саме вони створюють ту необхідну матеріальну базу для здійснення підприємством своєї функції на ринку – забезпечувати потреби споживачів. Їх нестача для підприємства може стати дуже потужним стримуючим фактором розвитку.

До складників фінансових ресурсів підприємства належать: статутний капітал, додатковий капітал, резервний капітал, амортизаційні відрахування, спеціальні фонди, нерозподілений прибуток, кредиторська заборгованість, короткострокові та довгострокові кредити банків, різноманітні фінансові позики [34].

Коротко опишемо кожен елемент фінансових ресурсів компанії та джерела, з яких вони формуються.

Статутний капітал являє собою суму грошових, або майнових внесків, вкладених засновниками у заснування підприємства, він показує найменший розмір коштів, які необхідні для функціонування підприємства та виконання поставлених перед ним стратегічних завдань.

Під додатковим капіталом розуміють додаткові кошти, інвестовані після створення підприємства або під час його діяльності. Формується шляхом: збільшення статутного капіталу, реінвестування прибутку, приватизації або ж продажем акцій.

Резервний капітал можна охарактеризувати, як суму коштів, що використовується підприємством для формування фінансових резервів і забезпечення фінансової стійкості підприємства. Резервний капітал може формуватися такими способами: збереження нерозподіленого прибутку, спеціальних резервів, зворотнього капіталу, капіталізації резервних фондів.

Розподілення на готову продукцію частину вартості основних засобів, що витрачаються на виготовлення являє собою амортизаційні відрахування.

Під спеціальними фондами розуміють, виділені кошти, які використовуються на певні цілі. До них належать: резервний фонд, інвестиційний фонд, екологічний фонд, соціальний фонд.

Сума коштів, яка залишається на балансі підприємства після того, як вони виплатили дивіденди та податки називається нерозподіленим прибутком.

Кредиторська заборгованість являє собою зобов'язання підприємства перед кредиторами та постачальниками товару чи послуг. Вона застосовується підприємством задля можливості здійснення операційної діяльності і може мати в своєму складі: невикладені поставки, непогашені кредити, заборгованість перед постачальниками та кредиторами.

Саме короткострокові та довгострокові кредити в банках допомагають забезпечити необхідні кошти для здійснення операційної діяльності, реалізації стратегічних проєктів, розвитку бізнесу та покриття довгострокових фінансових потреб, тому є важливим джерелом фінансування для підприємств.

Отже, фінансові ресурси підприємства – це всі грошові, матеріальні та інші активи, якими володіє підприємство і які використовуються для забезпечення його діяльності. Це може включати грошові кошти на банківських рахунках, інвестиції в цінні папери, матеріальні активи, такі як машини та обладнання, нерухомість, товари на складі, а також інші ресурси, які можуть мати фінансову цінність, наприклад, інтелектуальну власність або права на землю. Фінансові ресурси мають значний вплив на систему управління фінансовими результатами діяльності підприємства. Вони є основою для реалізації багатьох управлінських функцій та безпосередньо впливають на ефективність і стабільність роботи підприємства.

1.3 Методичні підходи до аналізу системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства

Процес формування фінансових результатів спрямований на те, щоб досягти потрібного їх розміру, реалізувати всі резерви, за рахунок фінансової, операційної

та інвестиційної діяльності. Тому до підходів стосовно формування фінансових результатів належать [35]:

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності. Для визначення фінансового результату рекомендують застосовувати метод «витрати-випуск». В обліковій практиці зарубіжних країн використовують два варіанти цього методу: – передбачається визначення фінансового результату звітного періоду як різниці між доходами від реалізації і витратами періоду; – фінансовий результат обчислюється як різниця між вартістю чистих активів на кінець і початок періоду з виключенням внесків капіталу і вилучень.

2. Національні стандарти України. Передбачено формування фінансових результатів за двома системами залежно від побудови фінансового обліку: – передбачає зіставлення доходів із витратами, та вартістю розподілу адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат; – фінансовий результат обчислюється як різниця між доходами підприємства та витратами, які акумулюють у звіті про фінансові результати згідно з їхніми характером (за елементами).

Згідно міжнародних стандартів фінансової звітності, за методом «витрати-випуск» фінансовий результат визначається співвідношенням витрат та доходів від реалізації. Витрати обліковуються лише за елементами, що дає змогу визначити в бухгалтерському обліку новостворену вартість і фінансовий результат. Зазначимо, що чистий результат за рік повинен бути тотожним для розрахунку за кожним з варіантів. Представлені варіанти вважають взаємодоповнюваними.

Отже, формування фінансових результатів можна розглядати як частину загальної системи господарювання, що пов'язана із прийняттям рішень щодо забезпечення необхідного їх розміру на рівні суб'єкта господарювання для досягнення тактичних та оперативних цілей.

Визначимо сутність кожної з статей форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», що бере участь у визначенні фінансового результату підприємства:

1. валовий прибуток обчислюється як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);

2. прибуток (збиток) від операційної діяльності, визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних, витрат, витрат на збут та інших операційних витрат;

3. прибуток (збиток) до оподаткування розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків);

4. чистий прибуток (збиток) визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування [35]. Схема, яку варто використовувати для розрахунку фінансового результату підприємства зображена на рис. 1.4, адже саме розмір та характер прибутків (збитків) за кожний період діяльності підприємства і є найважливішими підсумковими показниками їх роботи.

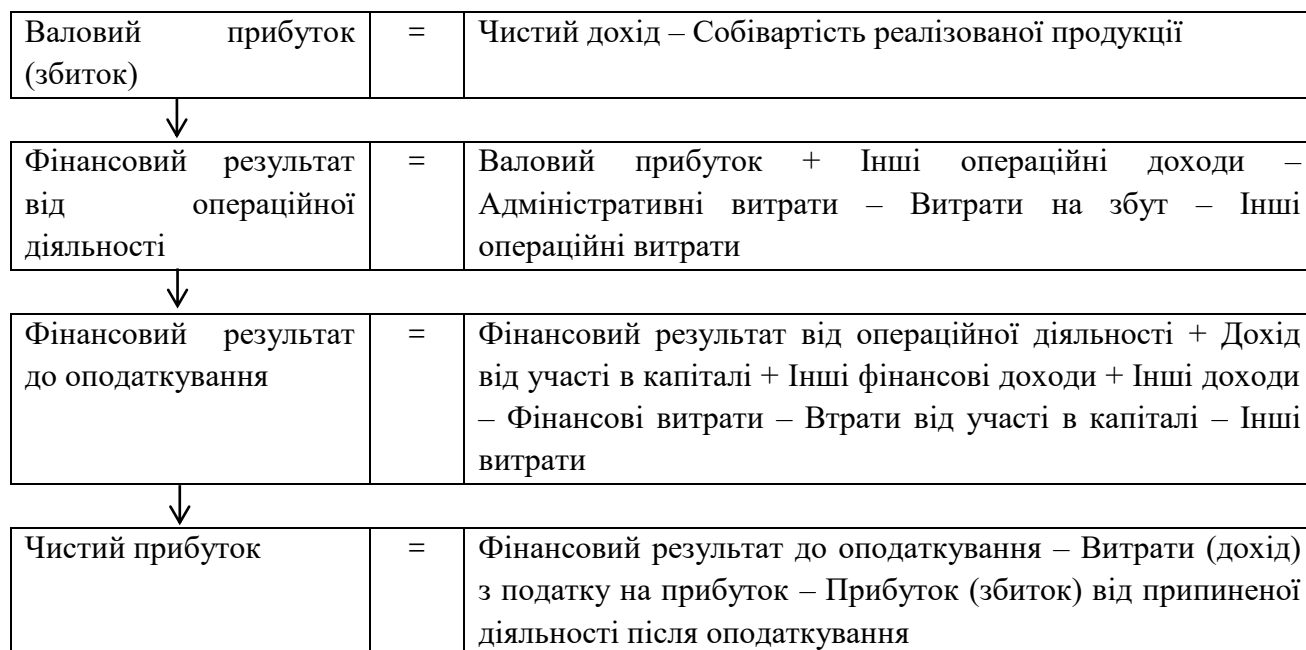

Рисунок 1.4 – Алгоритм визначення фінансового результату підприємства

Таким чином, можна стверджувати, що фінансовий результат є досить складною та багатовимірною категорією. Фінансовий результат у формі прибутку виступає головною метою діяльності підприємства на ринку та одним з ключових показників, який визначає ефективність його діяльності. Інформація про фінансовий результат відображається у фінансових звітах підприємства та є загальнодоступною інформацією для визначення рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства та є головним джерелом інформації для потенційних партнерів.

На сьогоднішній день, характеризуючи методику розрахунку фінансового результату, виділяють два принципові підходи щодо розрахунку фінансових результатів підприємства, які мають деякі модифікації у різних країнах світу: перший підхід ґрунтується на концепції капіталу, тоді як другий – на моделі В. Леонтьєва «витрати – випуск» (рис. 1.5). Проте деякі автори визначають три підходи за допомогою яких, можна визначити фінансовий результат підприємства: головний із них - метод «витрати – випуск», який базується на моделі В. Леонтьєва; другий метод спирається на формулу балансу: актив дорівнює сумі власного капіталу і зобов'язань; третій - визначає фінансовий результат як зміну вартості чистих активів на початок і кінець звітного періоду. Для розрахунку фінансового результату за кожним методом передбачені певні моделі у планах рахунків, які, в свою чергу, пов'язані зі структурою фінансових звітів.

На підприємствах зарубіжних країн головним способом визначення фінансового результату є спосіб, що ґрунтується на зіставленні доходів і витрат. Інші - використовуються для підприємств малого бізнесу в умовах спрощеного оподаткування. З аналітичною метою їх може використовувати будь-який користувач фінансової звітності [38].

Метод порівняння доходів і витрат, також метод має назву «витрати – випуск», передбачає в собі визначення прибутку (збитку) згідно з принципом нарахування та відповідності доходів і витрат, тобто як різниця між доходами і витратами звітного періоду.

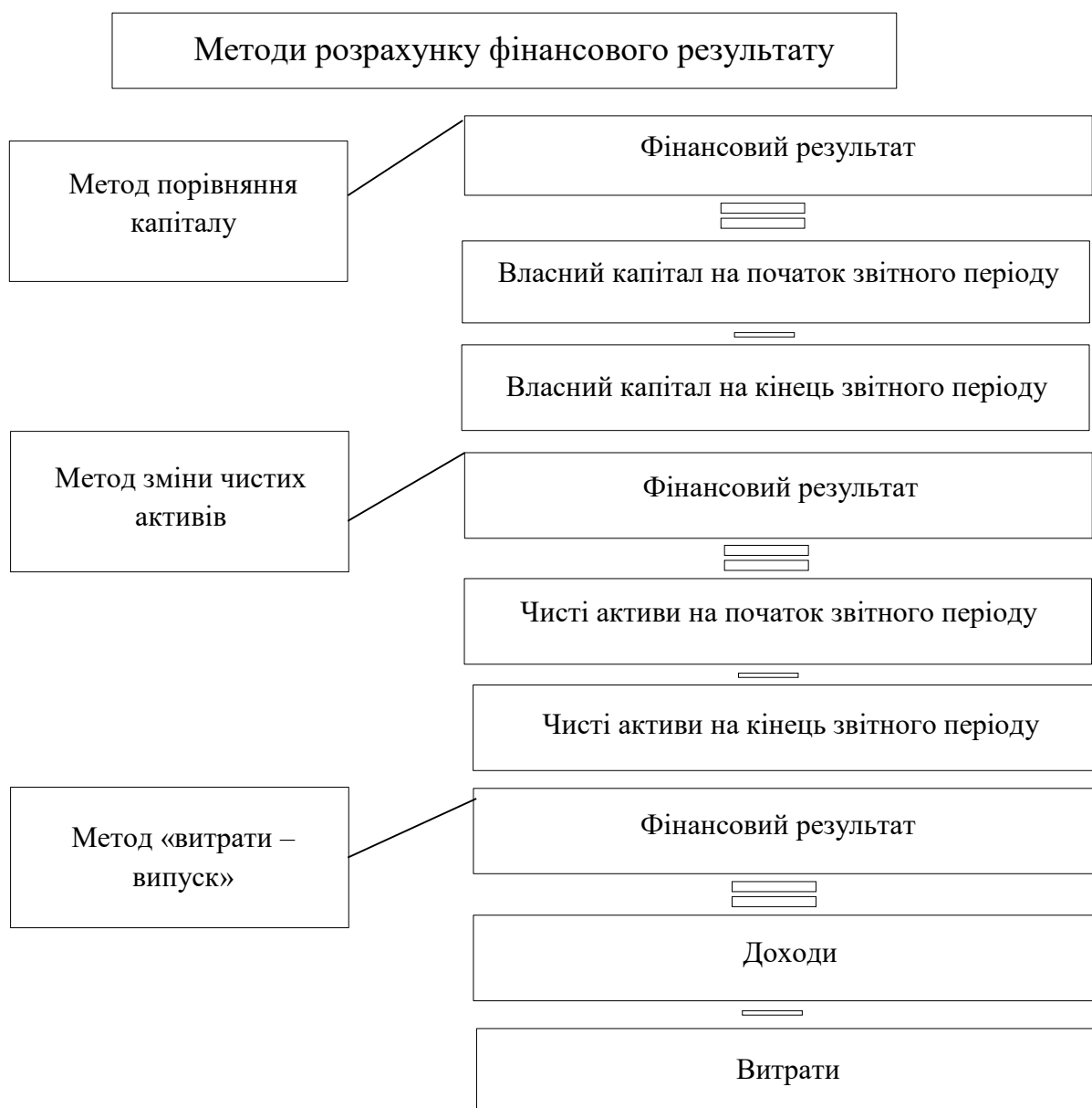

Рисунок 1.5 – Методи розрахунку фінансового результату [37]

Тобто, відбувається порівняння доходів з витратами, які були понесені для отримання цих доходів. Визначення фінансового результату за методом «витрати – випуск» передбачає існування двох способів:

1. лінійний спосіб, він передбачає порівняння випуску з минулими витратами з відображенням знову створеної вартості загальною сумою з наступною деталізацією;

2. другий спосіб використовується у бухгалтерському обліку з відображенням по дебету споживання підприємством минулої праці і сторонніх витрат та знову створеної вартості за її елементами.

Метод порівняння капіталу або ж метод зміни чистих активів, або ж він ще має назву балансовий метод: являє собою визначення приросту власного капіталу у звітному періоді як різниці між сумою власного капіталу на кінець і на початок звітного періоду, тобто якщо власний капітал на кінець звітного періоду збільшується, то підприємство отримує прибуток, якщо ж відбувається протилежна дія, підприємство отримує збиток [39]. Даний метод рекомендують використовувати підприємствам малого бізнесу в умовах спрощеного оподаткування.

Концепції капіталу містяться в Концептуальній основі складання та подання фінансової звітності, виданій Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. У міжнародній практиці розрізняють дві концепції капіталу і збереження капіталу.

1. концепція фінансового капіталу, за якою «капітал утотожнюють з чистими активами або власним капіталом підприємства». Відповідно до концепції збереження фінансового капіталу позитивний фінансовий результат (прибуток) вважається заробленим, якщо фінансова (або грошова) величина чистих активів на кінець періоду перевищує фінансову (або грошову) величину чистих активів на початок періоду після вилучення будь-яких виплат власникам або внесків власників впродовж даного періоду.

2. концепція фізичного капіталу, за якою капітал можна вважати синонімом продуктивності підприємства, яка може базуватись на одиницях продукції за день тощо. За концепцією збереження фізичного капіталу позитивний фінансовий результат буде зароблений за умови, що «фізична виробнича потужність (або продуктивність) підприємства (або ресурси чи кошти, необхідні для досягнення такої потужності) на кінець періоду перевищує фізичну виробничу потужність на початок періоду» після вирахування будь-яких виплат власникам та внесків власників впродовж даного періоду. Відповідно до цієї концепції позитивний фінансовий результат відображає зростання капіталу за певний період [37].

Більшість авторів пропонують для оцінки та аналізу показників фінансових результатів використовувати як специфічні, так і загальноприйняті методи та

методики аналізу. Основні методи аналізу фінансових результатів є горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний і факторний. Більшість науковців, аналізуючи фінансово-господарську діяльність, звертають свою увагу на горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний фінансовий аналіз, близько 84,6% авторів. Найменш використовуваними прийомами у фінансовому аналізі є економіко-математичні й функціонально-вартісні прийоми, використовуються 7,7% науковців [40].

Важливо зауважити, що саме підходи до розуміння поняття фінансових результатів, їх спрямування та етапи, значно впливають на вибір та обґрунтування напрямів оцінки. Основні напрями оцінки та аналізу фінансових результатів, у розрізі дослідників, представлено нами у табл. 1.5 [41].

Таблиця 1.5 – Основні підходи до аналізу фінансових результатів, що виділяють автори навчально-методичної літератури

Автор	Виділений напрям аналізу фінансових результатів
М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька	1. Вертикальний і горизонтальний аналіз фінансових результатів підприємства; 2. Факторний аналіз прибутку; 3. Аналіз показників рентабельності; 4. Факторний аналіз показників рентабельності; 5. Система «директ-кост» як теоретична база аналізу витрат та оптимізації прибутку; 6. Аналіз резервів збільшення прибутку.
Ю. С. Цал-Цалко	1. Аналіз формування фінансових результатів; 2. Аналіз впливу факторів на фінансові результати; 3. Аналіз розподілу чистого прибутку.
Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна	1. Оцінка динаміки структури показників прибутку; 2. Факторний аналіз прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг); 3. Аналіз фінансових результатів від іншої реалізації фінансових укладень і позареалізаційної діяльності.
Т. Д. Косова, І. В. Сіменко	1. Аналіз валового прибутку підприємства; 2. Аналіз беззбитковості підприємства; 3. Аналіз фінансових результатів операційної діяльності; 4. Аналіз фінансових результатів від іншої діяльності підприємства.
Б. М. Литвин, М. В. Стельмах	1. Оцінка динаміки й складу фінансових результатів; 2. Факторний аналіз прибутку від операційної діяльності; 3. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу виробництва та прибутку; 4. Аналіз рентабельності підприємства.

Продовження таблиці 1.5

Автор	Виділений напрям аналізу фінансових результатів
Є. В. Мних	1. Оцінка рівня й динаміка показників прибутку операційної діяльності; 2. Факторний аналіз прибутку (збитку) операційної діяльності; 3. Аналіз використання прибутку; 4. Аналіз дивідендної політики; 5. Аналіз рентабельності; 6. Аналіз й оцінка виробничого та фінансового левериджу; 7. Аналіз доходів, витрат і фінансових результатів інвестиційної діяльності; 8. Аналіз доходів, витрат і фінансових результатів фінансової діяльності.
К.В. Ізмайлова	1. Аналіз складу, рівня, динаміки й структури фінансових результатів; 2. Факторний аналіз прибутку від операційної діяльності; 3. Аналіз взаємозв'язку обсягів виробництва, собівартості та прибутку.
П. Я. Попович	1. Аналіз фінансових результатів: 1.1. Загальне оцінювання динаміки показників прибутку, 1.2. Факторний аналіз прибутку від реалізації продукції (товарів, послуг); 2. Аналіз впливу інфляції на фінансові результати; 3. Аналіз розподілу прибутку; 4. Аналіз використання підприємствами чистого прибутку.

Узагальнюючи інформацію таблиці 1.6, у розрізі науковців, важливо зауважити, що більшість авторів, наголошують на доцільності проведення трендового (горизонтального) та вертикального (структурного) аналізу фінансових результатів, доходів та витрат, що його формують, а саме пропонують такі напрями:

1. оцінка рівня, динаміки й структури фінансових результатів та показників, що їх формують;
2. оцінка рівня, динаміки й структури доходів і витрат у розрізі видів діяльності;
3. оцінка рівня, динаміки й структури фінансових результатів за видами діяльності підприємства;
4. факторний аналіз показників фінансових результатів, доходів та витрат;

5. аналіз показників рентабельності та дослідження впливу факторів, що обумовлюють їх динаміку. Зазначені напрями є слушними, але вважаємо за потрібне, розширити дослідження показників результативності, шляхом удосконалення та використання показників ефективності. Вважаємо за доцільне вивчати рентабельність власного та запозиченого капіталу, активів підприємства, тощо [41].

Окрім традиційних математично-статистичних методів дослідження фінансових результатів, учені виокремлюють економічні методи, методи економічної кібернетики й оптимального програмування, методи дослідження операцій і теорії прийняття рішень. Для глибокої оцінки фінансових результатів та точнішого обґрунтування рекомендацій для покращення роботи підприємства також використовують CVP-аналіз і концепцію фінансового важеля [42].

Загальна модель аналізу фінансових результатів діяльності підприємства формується за допомогою об'єктів аналізу, до них належать [42]: обсяги, динаміка, структура та якість фінансових результатів; показники рентабельності діяльності підприємства; напрями розподілу та використання прибутку; резерви збільшення прибутку та рентабельності.

Виділяють шість етапів аналізу фінансових результатів:

1. аналіз обсягів, динаміки та структури фінансових результатів;
2. оцінка впливу факторів на фінансові результати від різних видів діяльності;
3. аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг – прибуток»;
4. аналіз показників рентабельності;
5. аналіз розподілу та використання прибутку підприємства, його впливу на фінансовий стан;
6. аналіз резервів збільшення прибутку та підвищення рентабельності.

Інструментарій аналізу фінансових результатів: методи горизонтального та вертикального порівняння; коефіцієнтний та порівняльний метод; методи

економіко-математичного моделювання; методи кореляційного та регресійного аналізу.

Отже, мета аналізу фінансових результатів – оцінити динаміку абсолютних та відносних показників і вплив окремих факторів на зміну прибутковості та рентабельності, виявити резерви підвищення рівня ефективності діяльності підприємства.

Існує три кроки щодо планування фінансового результату на підприємстві:

При першому кроці відбувається визначення видів продукції чи послуг, що сприяють збільшенню прибутковості (загальний план підприємства).

На другому кроці здійснюється визначення собівартості ціни на продукцію, проведення бюджетування, становлення взаємозв'язку показників виручки, собівартості, валового прибутку (збитку), податкових виплат. Як результат визначається сума чистого прибутку за сферою діяльності (поточне планування).

Останній третій крок – встановлення системи стратегічних цілей для формування прибутку, розробляється комплекс окремих показників таких як середньорічний темп прибутку та коефіцієнт рентабельності, які є мінімальними критеріями рівня формування прибутку у русі операційної діяльності підприємства на майбутні час (стратегічне планування прибутку).

Розглянемо детальніше фінансові результати підприємницької діяльності та їх класифікацію (рис. 1.6):

За значенням підсумкового результату господарювання розрізняють:

1. позитивний фінансовий результат – прибуток;
2. негативний фінансовий результат – збиток.

У розрізі видів діяльності виділяють (рис. 1.7):

1. фінансовий результат від операційної діяльності є результатом виробничої або комерційної діяльності, тобто основної для даного підприємства
2. фінансовий результат від не операційної діяльності – це результати від фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів, тобто від інвестування в акції, облігації.

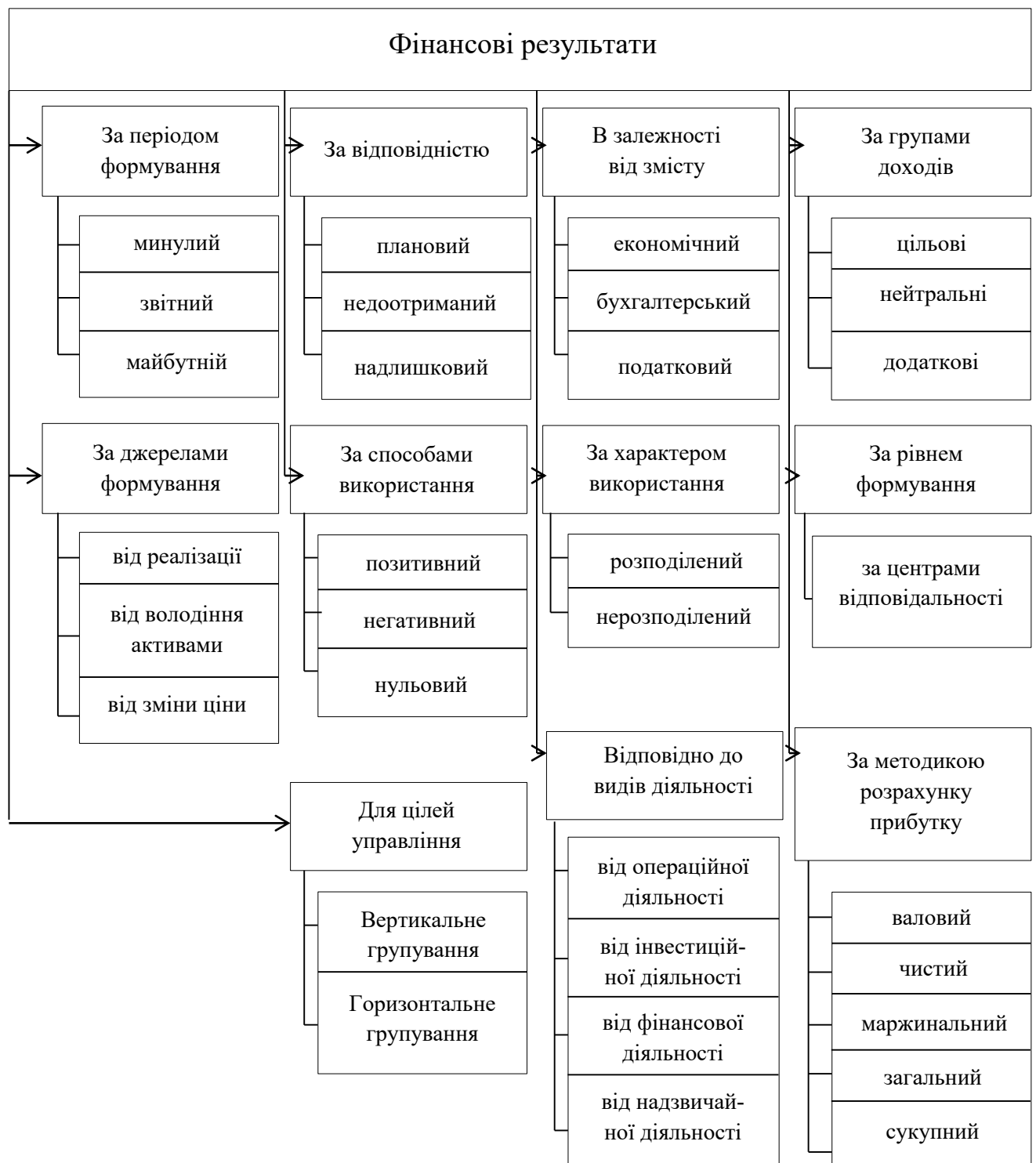

Рисунок 1.6 – Класифікація фінансових результатів підприємства [43]

Залежно від формування та розподілу розрізняють декілька видів прибутку:

1. валовий прибуток;
2. прибуток від операційної діяльності;
3. прибуток до оподаткування;
4. чистий прибуток.

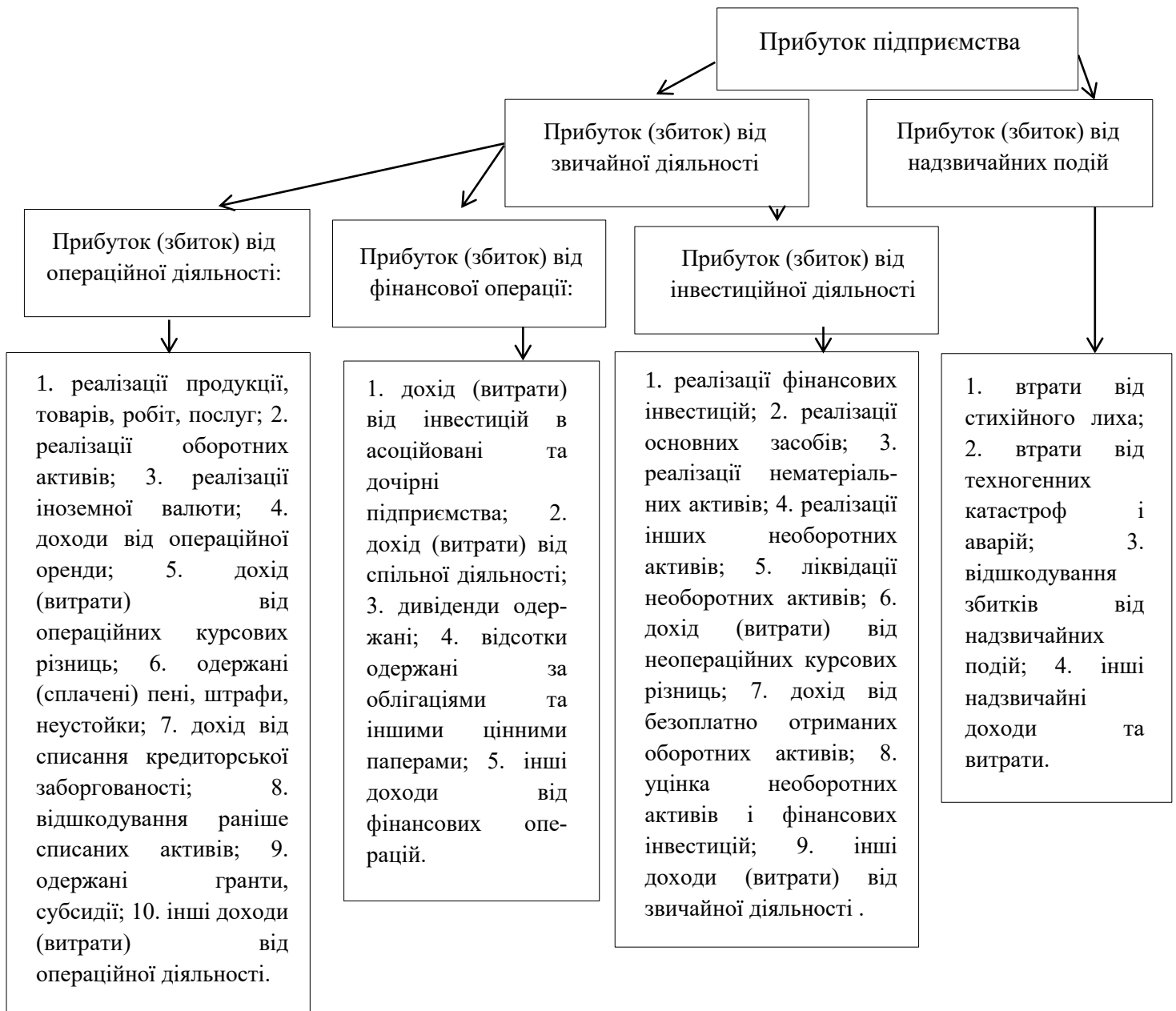

Рисунок 1.7 – Структурно-логічна схема формування прибутку підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні [44]

За характером оподаткування прибутку виділяють оподатковану та не оподатковану його частину. Такий поділ прибутку відіграє важливу роль у формуванні податкової політики підприємства, тому що дозволяє оцінювати альтернативні господарські операції з позицій кінцевого їхнього ефекту.

За періодом формування виділяють:

- прибуток попереднього періоду (тобто періоду, що передує звітному);

2. прибуток звітного періоду. Такий поділ прибутку використовується з метою аналізу для виявлення відповідних трендів його динаміки, побудови відповідного базису розрахунків.

За характером використання в складі чистого прибутку, виділяють:

1. частину, що капіталізується;
2. частину, що споживається. Капіталізований прибуток характеризує ту його частину, яка спрямовується на фінансування приросту активів підприємства, а спожитий прибуток – та його частина, яка направлена на виплати власникам (акціонерам), персоналу або на соціальні програми підприємства. Для характеристики цих частин прибутку використовуються терміни відповідно нерозподілена і розподілена частина прибутку [45].

Отже, запропонована класифікація фінансових результатів містить важливі ознаки для забезпечення та підвищення аналітичності інформації про фінансові результати підприємства. Важливо ознайомитись із підходами щодо розрахунку фінансових результатів, також існування різних методів їх розрахунку дозволяє обрати найбільш зручний та найбільш ґрунтовний на вашу думку спосіб, щоб охарактеризувати фінансовий результат вашого підприємства.

Отже, нами було визначено поняття фінансові результати, що являють собою підсумкову категорію результативності господарської діяльності, яка характеризує ефективність роботи підприємства за певний період часу. Вони відображаються у фінансово-економічних показниках, що найбільш точно характеризують фінансовий стан суб'єкта господарювання та дають оцінку ефективності його діяльності.

Також з'ясовано, що система управління фінансовими результатами діяльності підприємства є комплексом методів, інструментів і процедур, призначених для моніторингу, аналізу, планування та контролю фінансових показників підприємства з метою забезпечення його стійкості, рентабельності та довгострокової конкурентоспроможності.

Під час виконання роботи, було доведено, що фінансові ресурси можна вважати критично важливими для ефективної системи управління фінансовими результатами підприємства, адже вони забезпечують основу для планування, контролю, аналізу та прийняття рішень, що дозволяє підприємству досягати своїх стратегічних цілей та підтримувати стабільний розвиток.

Визначено основні методи розрахунку фінансового результату, наведено підходи до аналізу фінансових результатів діяльності підприємства, що виділяють автори навчально-методичної літератури, та детально ознайомлено із класифікацією фінансових результатів підприємства за різними ознаками.

2 АНАЛІЗУВАННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»

2.1 Загальна характеристика діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Харчову промисловість можна вважати однією із найважливіших галузей промисловості України, адже від рівня її функціонування, стабільності, а також розвитку залежить рівень життя населення, стан економіки та безпеки держави. Підприємства, які належать олійножировому комплексу входять до першої п'ятірки галузей харчової промисловості за обсягами виробництва. Впродовж останніх років, можна помітити стадію піднесення олійножирової промисловості України [46].

Саме олійно-жирову промисловість можна визначити однією з основних галузей, що належать харчовій промисловості, дана діяльність пов'язана з виробництвом олії, жирів, харчового масла, маргарину та реалізацією готової продукції. Вона характеризується значними обсягами експорту, темпами розвитку, розмірами надходження валюти до бюджету держави, рентабельністю. У якості вихідної сировини з олійно-жирової промисловості є насіння соняшнику, льону, сої, рапсу, арахісу та інше. Оскільки Україна посідає перше місце в світі щодо вирощування соняшнику, що становить третину світового ринку визначеної продукції, це можна вважати вагомою конкурентною перевагою даної галузі. Крім цього, пріоритетні місця на світовому продовольчому ринку займають і рослинні олії, що є основним продуктом переробки соняшнику. Всі вищезгадані факти і формують попит на даний вид продукції, та сприяють розвитку вітчизняного виробництва [47].

Розвиток олійно-жирової галузі має великі перспективи, як зі сторони внутрішнього споживання населення, так і з сторони задоволення попиту зовнішнього ринку. Дані зміни зумовлені переорієнтуванням у структурі

харчування населення економічно розвинених країн із тваринних на рослинні жири та олію, зростанням загальної кількості населення планети, подорожчанням енергоносіїв, збільшенням використання олії для технічних потреб (дизельного палива, мийних засобів, фарб тощо) [48].

ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» є одним із підприємств Вінницької області, що займається виробництвом сировини харчової промисловості (рослинні олії, модифіковані жири серії «Vioil», шрот), сировини для технічних виробництв (технічні олії для хімічної, лакофарбової промисловості та виробництва біодизельного палива). У своїй діяльності підприємство також впроваджує власні інновації у виробництво, до них належать: переробка ріпаку та сої, виробництво замінників 36 молочного жиру методом ферментної переестерифікації.

Пріоритетом діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» є випуск продукції, яка конкурентоспроможна та відповідає сучасним вимогам якості та безпеки. Підприємство виробляє широкий асортимент високоякісної продукції, яка реалізується великій кількості споживачів. Асортимент продукції складає понад 60 найменувань. Фасована продукція виробляється під торговою маркою «Vioil».

Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножировий комбінат» (скорочена назва – ПрАТ «Вінницький ОЖК») було внесене до Державного реєстру підприємств та організацій України 12 березня 1996 року. Підприємство було засноване відповідно до рішення засновників про створення акціонерного товариства шляхом перетворення орендного підприємства «Вінницький олійножировий комбінат». Розмір статутного капіталу підприємства становить 78 098 500,00 грн. Виробничий комплекс підприємства розташований на одній промисловій ділянці у місті Вінниця за адресою 21034, Вінницька обл., місто Вінниця, вулиця Немирівське шосе, 26.

Будівництво підприємства розпочалось у 1951 році. Перша продукція – олія соняшникова була виготовлена в липні 1955 року, саломас і маргаринову продукцію почали виготовляти в 1961 році. У формі приватного акціонерного

товариства підприємство зареєстровано у 2017 році. На сьогодні, ПрАТ «Вінницький ОЖК» входить до складу промислової групи «Віойл» («Vioil»). В даний час Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножировий комбінат» є одним з найбільших і найпотужніших підприємств з переробки олійних культур і виробництва рослинних олій та жирів в Україні.

Виробничий комплекс товариства розміщений на одній промисловій ділянці площею 20,8га.

До складу ПрАТ «Вінницький ОЖК» входять:

1. олійноекстракційний завод по переробці насіння олійних культур добовою потужністю переробки 1000 тонн насіння соняшнику або 600 тонн насіння ріпаку, або 355 тонн соєвих бобів;

2. олійноекстракційний завод № 2 по переробці насіння олійних культур добовою потужністю переробки до 1300 тонн насіння соняшнику або 1000 тонн насіння ріпаку, або 700 тонн соєвих бобів;

3. гідрогенізаційний завод добовою потужністю виробництва 140 тонн нерафінованих саломасів та 90 тонн рафінованої дезодорованої олії;

4. цех фасування продукції потужністю по виробництву олії, фасованої в полімерні пляшки - 30 тонн/добу, фасованих жирів та маргаринів - 60 тонн/добу;

5. дільниця гранулювання лушпиння потужністю до 210 тонн на добу;

6. елеватор насіння місткістю 24000 тонн насіння соняшнику;

7. елеватор шроту місткістю 3200 тонн;

8. резервуари для зберігання олії об'ємом 12505 м³ на дільниці олійної сировини потужністю заливу 3000 тонн на добу залізничних цистерн та 1300 тонн на добу флекси- контейнерами;

9. котельня загальною потужністю 30 тонн пари на годину.

Протягом всього періоду експлуатації проводилась реконструкція та технічна модернізація обладнання комбінату з поступовим збільшенням потужності (табл. 2.1) [49].

Таблиця 2.1 – Етапи реконструкції та технічної модернізації на ПрАТ «Вінницький ОЖК» впродовж періоду його існування

Рік	Подія
1	2
2007	Встановлені 2 преси та 1 жаровня, що дало можливість збільшити виробничі потужності від 500 тонн насіння соняшнику на добу до 650 тонн на добу.
2008	Введені в експлуатацію нові потужності по зберіганню, які дозволяють одночасно зберігати насіння соняшнику, ріпаку та сої (сумарною потужністю еквівалентною 24000 тонн насіння соняшнику). В даний час комбінат має можливість приймати до 3000 тонн олійних культур за добу з можливістю одночасного приймання двох видів насіння.
2010	На «Вінницькому ОЖК» була проведена чергова реконструкція з монтажем нового олійно - віджимного агрегату, що дало можливість збільшити добову потужність до 1000 тонн насіння соняшнику.
2013	Збудований та введений в дію в 2013 році олійноекстракційний завод ОЕЗ-2 значно збільшив виробничі потужності підприємства, яке зараз має можливість переробляти одночасно дві олійні культури. Весь технологічний процес переробки олійного насіння – від приймання насіння до відвантаження олії та гранульованого шроту - автоматизований та проводиться з пульта керування.
2014	Виконані подальші заходи з модернізації обладнання та підвищення ефективності виробництва на олійноекстракційному виробництві: 1. встановлений експандер EXP-350 MLE для формування ракушки; 2. замінений охолоджувач ракушки; 3. здійснено переобв'язку циклонів десольвентайзера; 4. встановлений механічний фільтр ВНП-75 для фільтрування пресової олії; 5. замінений шнек ракушки; 6. автоматизована подача гріючої пари на жаровні; 7. автоматизована подача матеріалу на жаровні; 8. замінена норія м'ятки та інші. В 2014 році на дільниці очищення стічних вод впроваджена додаткова схема очищення стічних вод з використанням коагулянтів і флокулянтів. З метою раціонального використання енергоресурсів на комбінаті діє власна котельня для спалювання лушпиння соняшнику, яке утворюється на олійноекстракційних заводах при переробці насіння соняшнику. Отримана пара використовується у технологічних процесах на виробництвах комбінату та для опалення. Використовуються безвідходні технології виробництва, переважна кількість відходів реалізується як готовий продукт.

Отже, ми можемо бачити, що підприємство дійсно розвивається, впроваджує більш ефективні методи щодо виробництва якісної продукції впродовж років, цим самим створює робочі місця та покращує умови праці для робочого персоналу.

Мета діяльності товариства, яка є вказаною у статуті, звучить так: «Здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку в інтересах акціонерів товариства, максимізації добробуту акціонерів у вигляді зростання ринкової вартості акцій товариства, отримання акціонерами дивідендів».

Предметом і основними напрямками ПрАТ «Вінницького ОЖК» є:

1. закупівля, зберігання, переробка та реалізація олійної та іншої сировини;
2. укладання з товаровиробниками договорів закупівлі зерна, олійних культур, сортового насіння, всіх культур і організація виконання цих договорів;
3. здійснення роздрібної та оптової торгівлі, в тому числі і за кордоном, комерційної діяльності, маркетингу, посередницької, зовнішньоекономічної та іншої діяльності в межах, передбачених чинним законодавством;
4. розробка та впровадження заходів по покращенню якості продукції, що виробляється;
5. здійснення заходів по організації підвищення професійних та правових знань, проведення атестації працівників;
6. поводження з відходами та інше.

Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножировий комбінат» займається різними видами діяльності, основний з яких за КВЕД – 10.41 «Виробництво олії та тваринних жирів». Окрім цього, підприємство здійснює такі види діяльності:

- 10.42 Виробництво маргарину і подібних харчових жирів
- 20.11 Виробництво промислових газів
- 46.11 Діяльність посередників у торгівлі сільськогосподарською сировиною, живими тваринами, текстильною сировиною та напівфабрикатами
- 46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами
- 36.00 Забір, очищення та постачання води [50].

На підприємстві постійно проводяться заходи, щодо нарощення потужності; здійснюється реконструкція та модернізація. Діяльність підприємства відбувається відповідно до Політики в сфері екології та професійної безпеки та

здоров'я. ПрАТ «Вінницький ОЖК» встановило систему очищення стічних вод, також на підприємстві діє безвідходна система виробництва. Так, наприклад пара, що утворюється від спалення соняшникового лущиння використовується для опалення.

Визначаючи потреби і очікування споживачів щодо якісних показників та асортименту продукції, комбінат постійно розширяє асортимент продукції та виробляє її як за ДСТУ, так і за власними Технічними умовами (ТУ). Власні ТУ гармонізовані з діючими ДСТУ, нормативними та керівними документами України щодо якості та безпечності харчових та кормових продуктів, розширюють асортимент та продовжують строки придатності продукції, яка виробляється. На даний час комбінат розробив 29 власних ТУ, за якими виробляються та реалізуються під торговою маркою «Віолія» харчові продукти: олія нерафінована та рафінована дезодорована фасовані, кондитерські та кулінарні жири, шортенінги, саломаси, замінники какао-масла. Також за ДСТУ та власними ТУ виробляються кормові продукти (шроти) та побічні продукти виробництва.

Продукція комбінату виготовляється за затвердженими Технологічними регламентами та інструкціями з дотриманням санітарних норм та правил. Висока якість та безпечність олій, жирів, маргаринів та шроту, відходів виробництва відповідає вимогам не тільки державних стандартів України, а і стандартів інших держав, куди відвантажується експортна продукція.

На ПрАТ «Вінницький ОЖК» функціонує інтегрована система управління (ІСУ) якістю та безпечністю харчових продуктів та кормових продуктів (шроту), яка відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2009 та ДСТУ ISO 22000:2007. Комбінат сертифікований за системою екологічної сталості (ISCC). На всю харчову продукцію комбінат отримав санітарно-гігієнічні висновки, продукція сертифікована (добровільна сертифікація).

Впровадження системи екологічного менеджменту на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» позитивно сприяло на:

1. забезпечення конкурентоспроможності підприємства на внутрішньому і зовнішньому ринках;
2. посилення соціальної відповідальності підприємства, не тільки на рівні регіону, а й на рівні країни;
3. підвищення конкурентоспроможності власного персоналу, особливо в питаннях екологічної політики і корпоративної культури;
4. підвищення конкурентоспроможності продукції, що відобразилося на рівні якості, маркуванні для збільшення попиту серед споживачів;
5. впровадження ресурсозберігаючих технологій зі зниженням витрат на електроенергію, теплоенергію та інші ресурси;
6. суттєве скорочення шкідливих викидів у атмосферне повітря, стічні води та обсягів відходів.

Використовуються безвідходні технології виробництва, переважна кількість відходів реалізується як готовий продукт. Постійно проводяться заходи із впровадження екологічно чистих технологій з метою дотримання екологічного законодавства. Згідно політики ПрАТ «Вінницький олійно-жировий комбінат» в сфері екології керівництво усвідомлює свою повноту соціальної відповідальності за збереження життя та здоров'я учасників виробничої діяльності та дбає про недопущення шкідливого впливу на екологію, виключивши із практики будь-які випадки нанесення шкоди здоров'ю людей та забрудненню навколишнього середовища.

ПрАТ «Вінницький ОЖК» щорічно підтверджує якість своєї продукції на провідних українських та міжнародних дегустаційних конкурсах, неодноразово являвся переможцем Всеукраїнського конкурсу якості продукції (товарів, робіт, послуг) «100 кращих товарів України» переможцем регіонального конкурсу «Краща торгова марка Поділля». Продукція підприємства має чисельні нагороди - золоті та срібні медалі, а також «Золоті зірки якості». ПрАТ «Вінницький ОЖК» є переможцем Конкурсу на кращі будинки і споруди, збудовані та прийняті в експлуатацію в 2013 році за будівництво нового олійноекстракційного заводу ОЕЗ-2.

ПрАТ «Вінницький ОЖК» активно бере участь у громадському житті регіону та країни, проводить благодійні акції, за що неодноразово отримував подяки від керівних організацій України та Вінницької області [49].

Підприємство займається активною зовнішньоекономічною діяльністю, воно експортує приблизно 5% загальних світових обсягів соняшникової олії. Підприємство спеціалізується на переробці соняшнику та сої, займається виробництвом рослинних олій, жирів та майонезів, з яких близько 82% продукції експортується до таких країн, як Китай, Індія, Туреччина та до багатьох країн Європи [51].

На ПрАТ «Вінницький оліожиловий комбінат» забезпечується [52]:

1. функціонування і підтримка інтегрованої системи екологічного менеджменту відповідно до чинного законодавства України у сфері природоохоронного законодавства та міжнародних стандартів ISO 14001:2015;

2. створення здорових та безпечних умов праці за рахунок досягнення безпечного рівня виробничих процесів, безперервного поліпшення існуючих і розробок нових технологій, що відповідають сучасному стану досягнень вітчизняної та світової науки і техніки, керуючись принципом пріоритетності збереження життя і здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності;

3. ведення контролю над скидами забруднюючих речовин у водні об'єкти та викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

4. безпечне поводження з відходами на підприємстві та роздільне сортування твердих побутових відходів працівниками;

5. підвищення ефективності виробничого контролю із управління ризиками щодо небезпек та екологічних аспектів;

6. раціональне використання природних ресурсів;

7. підвищення рівня компетентності персоналу у сфері екології, професійної безпеки та здоров'я;

8. постійне удосконалення інтегрованої системи екологічного менеджменту і поліпшення її результативності.

Організаційна структура ПрАТ «Вінницького ОЖК» лінійно-функціонального типу. В основу цієї структури покладено принцип розподілу повноважень та відповідальності за функціями та прийняття рішень по вертикалі. Лінійно-функціональна структура дозволяє організувати управління за лінійною схемою, а функціональні підрозділи допомагають лінійним керівникам у вирішенні відповідних управлінських функцій. За такої структури управління вся повнота влади лежить на лінійному керівнику, який очолює визначений колектив. Під час вирішення конкретних питань та підготовки певних управлінських рішень, планів, програм тощо йому допомагає спеціально створений апарат, який складається з функціональних підрозділів на чолі з фахівцями конкретного напрямку роботи.

У даному випадку такі функціональні структурні підрозділи підпорядковуються головному лінійному керівнику. Свої управлінські рішення керівники окремих функціональних підрозділів реалізують за допомогою головного керівника або, в межах своїх повноважень, безпосередньо з допомогою відповідних керівників служб-виконавців. Таким чином, лінійно-функціональна структура складається зі спеціальних підрозділів при лінійних керівниках. Кількість працівників у кожному із структурних відділів різна та може змінюватись залежно від різних умов.

Лінійно-функціональна структура управління застосовується при вирішенні задач, які постійно повторюються, забезпечуючи максимальну стабільність організації. Вона ефективна для масового виробництва зі стабільним асортиментом продукції при незначних (еволюційних) змінах технології виробництва.

Створення складної, на перший погляд, системи управлінських органів переслідує єдину ціль – забезпечити дотримання прав акціонерів при прийнятті рішень щодо розвитку підприємства.

Спрощена схема організаційної структури управління ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» наведена на рис. 2.1.

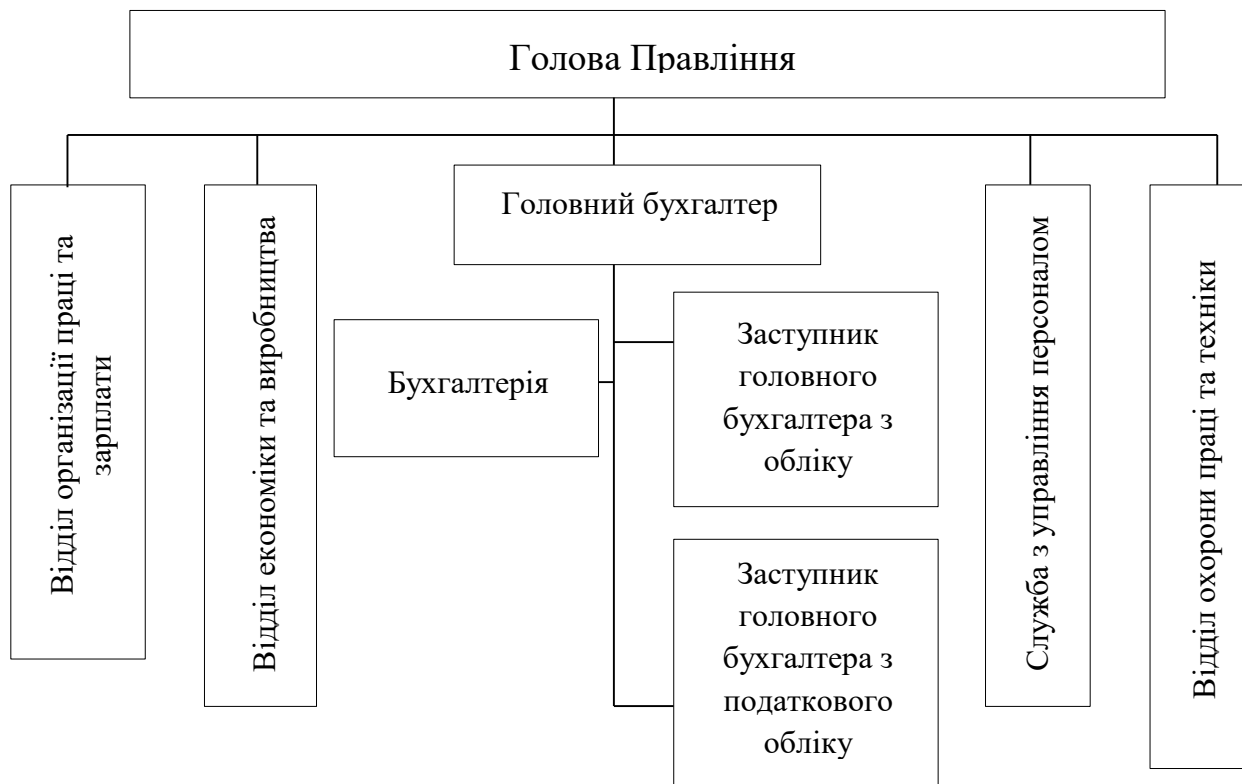

Рисунок 2.1 – Спрощена організаційно-штатна структура ПрАТ
«Вінницький ОЖК»

Отже, «Вінницький олійножировий комбінат» є приватним акціонерним товариством. Воно було створене з метою здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку в інтересах акціонерів товариства. Товариство має самостійний баланс, рахунки в банках як у національній так і в іноземній валютах. Предметом діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» є заготівля і переробка олійної сировини, виробництва рослинної олії, маргаринової продукції; здійснення торгівлі, комерційної діяльності, маркетингу, посередницької, а також зовнішньоекономічної діяльності.

2.2 Аналіз фінансового стану ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Розпочнемо аналіз із дослідження динаміки структури активів та пасивів підприємства ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2021-2022 роки. Активи у балансі підприємства відображають наявність ресурсів у підприємства для ведення господарської діяльності. Пасивах балансу відображають джерела формування ресурсів та розподіляються на власні та позикові кошти. Можна

сказати, що баланс дає змогу зрозуміти джерела походження ресурсів та напрями їх використання. Аналіз балансу почнемо з аналізу активів підприємства, для оцінки ефективності їх використання порівняємо динаміку зміни вартості активів та фінансових результатів діяльності підприємства. Дані проведених розрахунків представлено у табл. 2.2 та на рис. 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки активу ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022 роках

Показник	Роки			
	2021 р.		2022 р.	
	тис. грн	частка, %	тис. грн	частка, %
1	2	3	4	5
1. Необоротні активи	3449823,00	86,46	3248071,5	78,23
1.1 Нематеріальні активи	126,00	0,0037	176,5	0,005
1.2 Основні засоби	3385066,5	98,12	3186123,5	98,02
2. Оборотні активи	540381,00	13,54	904047,5	21,77
2.1 Запаси	289234,00	53,52	244206,00	27,01
2.2 Гроші та їх еквіваленти	18790,5	3,48	86147,00	9,52
Баланс	3990251,00	100,00	4152166,00	100,00
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,16	-	0,28	-

Проаналізувавши статті активу балансу, ми можемо бачити зростання валюти балансу в 2022 році, в порівнянні із 2021 роком, що свідчить про позитивну тенденцію, адже збільшується можливості виготовлення товарів (послуг), дана зміна викликана збільшенням оборотних активів у 2022 році, що може свідчити про розширення господарської діяльності підприємства (рис. 2.2).

Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів характеризує найбільш загальну структуру активів. Показує, скільки оборотних активів припадає на кожну гривню необоротних активів. Оскільки ми бачимо зростання даного показника у 2022 році, це свідчить про підвищення гнучкості підприємства, його здатності більш оперативно відповідати на мінливі умови ринку.

Проте не варто забувати, що хоч динаміка оборотних активів є позитивною, на підприємстві питома вага необоротних активів складає понад 50 відсотків, свідчить про значні постійні витрати й високу чутливість прибутку до зміни доходу від реалізації продукції.

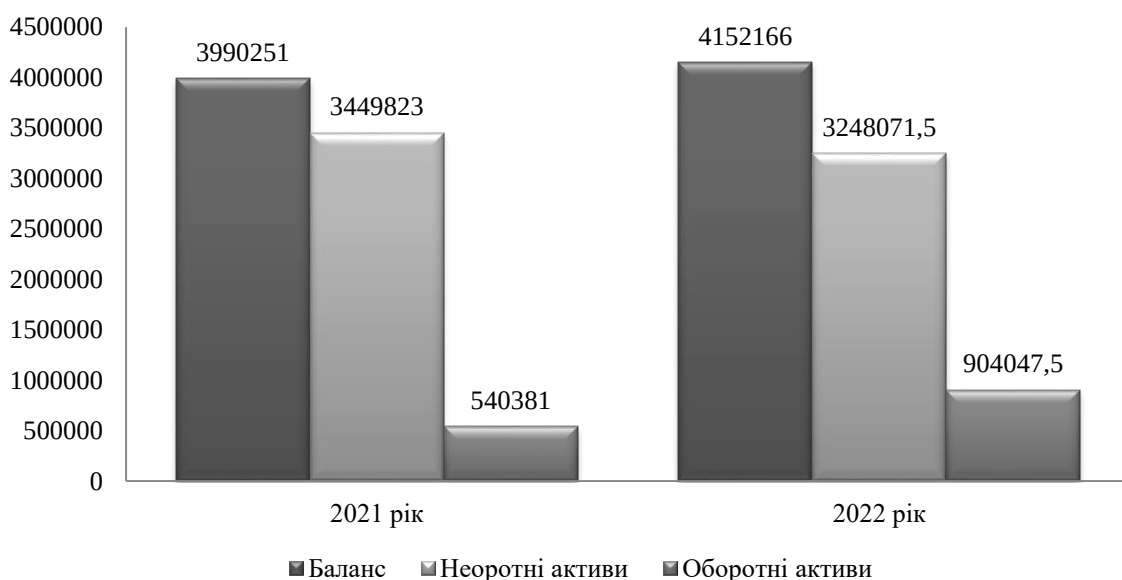

Рисунок 2.2 –Динаміка необоротних та оборотних активів ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022 роках, тис. грн
Також варто проаналізувати динаміку пасиву підприємства (табл. 2.3).

Після проведених розрахунків, ми можемо бачити негативну тенденцію щодо зменшення власних коштів підприємства в 2022 році, в порівнянні з 2021 роком, причиною даного скорочення є зростання непокритого збитку, що являє собою суму збитку, одержана внаслідок діяльності підприємства за звітний період, відповідно це спричинило зростання частки позикового капіталу, що свідчить про збільшення залежності від зовнішнього фінансування (рис. 2.3).

Таблиця 2.3 – Аналіз динаміки пасиву ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022 роках

Показник	Роки			
	2021 р.		2022 р.	
	тис. грн	частка, %	чис. грн	частка, %
1	2	3	4	5
1. Власний капітал	2131781,5	53,42	1798200,5	43,27
1.1 Зареєстрований (пайовий) капітал	78099,00	3,67	78099,00	4,34
1.2 Додатковий капітал	1,00	0,00005	1,00	0,00006
1.3 Резервний капітал	432,00	0,02	3079,5	0,17
1.4 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(675134,5)	31,67	(940773,5)	52,32
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	539684,5	13,53	442601,00	10,7
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	1318785,00	33,05	1911364,5	46,03
Баланс	3990251,00	100,00	4152166,00	100,00
Коефіцієнт співвідношення позичених і власних засобів	0,87	-	1,31	-
Коефіцієнт автономії	0,53	-	0,43	-

Ми бачимо позитивну динаміку в зростанні резервного капіталу підприємства, адже наявність резервного капіталу забезпечує фінансову стійкість

підприємства, що, в свою чергу, позитивно впливає на підвищення його платоспроможності і зменшує вірогідність банкрутства.

Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу показує скільки позичених коштів залучено на одну гривню вкладених у активи власних коштів. Аналізуючи коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу можна сказати, що ПрАТ «Вінницький ОЖК» на кожну 1 гривню власних коштів у 2022 році використовує 1,31 гривні залучених коштів, що означає посилення залежності підприємства від інвесторів і кредиторів, тобто відповідне зниження фінансової стійкості.

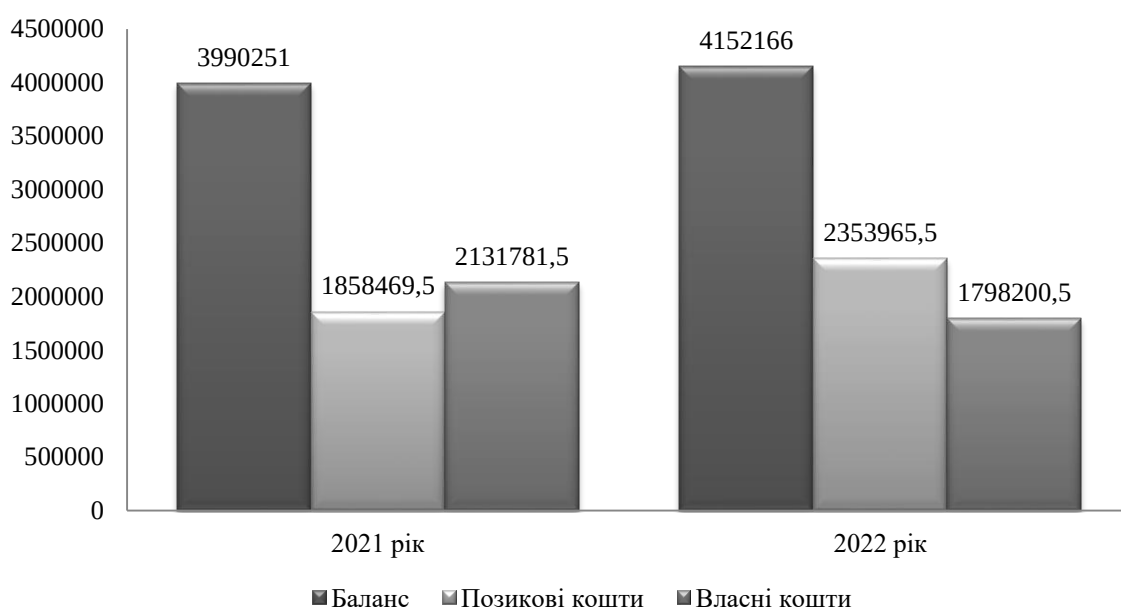

Рисунок 2.3 – Динаміка позикових та власних засобів ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022 роках, тис. грн

Якщо ж говорити про коефіцієнт автономії, то він показує, яку частину у загальних вкладеннях у підприємство складає власний капітал. Він характеризує фінансову незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування його діяльності. Зазвичай нормальне мінімальне значення коефіцієнта автономії орієнтовано оцінюється на рівні 0,5, що припускає забезпеченість позикових коштів власними, тобто, реалізувавши майно, сформоване із власних джерел, товариство зможе погасити зобов'язання. Порівнюючи коефіцієнт автономності ПрАТ «Вінницький ОЖК» 2022 року та 2021 року, можна сказати, що

підприємство стало менш автономним, самостійним, тобто здійснює свою діяльність за допомогою залучення додаткових коштів.

Аналіз структури активів та пасивів підприємства дозволив визначити, що підприємству у структурі активів доцільно збільшити частку оборотних коштів. Це дозволить підприємству підвищити мобільність активів мобільність активів, що можна забезпечити за рахунок збільшення обсягу готової продукції, відвантажених товарів та інших активів, які швидко реалізуються.

Використовуючи наведені дані у табл. 2.4, ми можемо детально проаналізувати динаміку роботи ПрАТ «Вінницький ОЖК» та охарактеризувати рівень фінансової діяльності підприємства.

Таблиця 2.4 - Динаміка ключових показників фінансової діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022 роках

Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
	2021 р.	2022 р.		
1	2	3	4	5
Загальна вартість майна підприємства	3990251,0	4152166,0	161915,0	4,06
Чистий дохід від реалізації продукції	1859223,0	3405001,0	1545778,0	83,14
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(1901664,0)	(2527695,0)	-626031,0	32,92
Валовий прибуток (збиток)	(42441,0)	877306,0	919747,0	-2 167,12
Інші операційні доходи	11026,0	11800,0	774,0	7,02
Адміністративні витрати	(38063,0)	(47264,0)	-9201,0	24,17
Витрати на збут	(48323,0)	(283071,0)	-234748,0	485,79
Інші операційні витрати	(149935,0)	(358134,0)	-208199,0	138,86
Фінансовий результат від операційної діяльності	(142778,0)	497553,0	640331,0	-448,48

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5
Фінансовий результат до оподаткування	(176251,0)	121046,0	297297,0	-168,68
Чистий прибуток (збиток)	(160130,0)	105893,0	266023,0	-166,13
Чисельність персоналу, осіб	708	673	-35	-4,94

Отже, провівши аналіз фінансової звітності ПрАТ «Вінницького ОЖК» протягом 2021 – 2022 років, ми можемо зробити такі висновки, дослідивши розміри валового прибутку та чистого прибутку, ми спостерігаємо, що дані показники мали позитивну тенденцію впродовж досліджуваних років, їх сума збільшилась та показала зміну негативного результату – збитку, на позитивний – прибуток.

Також ми бачимо позитивну динаміку щодо фінансового результату від операційної діяльності та до оподаткування, що знову ж таки підтверджує позитивну роботу щодо діяльності підприємства у 2022 році, в порівнянні із 2021 роком.

Отже, ми можемо бачити покращення фінансової складової підприємства, навіть попри початок повномасштабної війни ПрАТ «Вінницький ОЖК» продовжує функціонувати та вдосконалювати діяльність. Звичайно ж початок війни, введення воєнного стану, мали вплив на роботу підприємства, з їх початком керівництвом було прийняте рішення про припинення виробничої діяльності та підготовку виробництва до безпечної довготривалої зупинки. Протягом певного часу проводились роботи по відпрацюванню залишків сировини та матеріалів в незавершеному виробництві, які були задіяні в технологічному процесі та виготовлення продукції. Але вже в травні 2022 року ПрАТ «Вінницький ОЖК» повністю запустило виробництво та відновило усі пошкодження, які були на підприємстві.

На території розташування виробничих потужностей товариства не відбувалось активних бойових дій. Підприємство не втрачало контролю над активами, обмеження доступу до грошових коштів товариства не відбулось. Всі виплати персоналу проводились у повному обсязі та в передбачені законодавством строки. Однак, ПрАТ «Вінницький ОЖК» торкнулись обмеження, що були запровадженні під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану: комендантська година, обмеження свободи пересування громадян, особливий режим в'їзду та виїзду, а також рух транспортних засобів, перевірка документів, заборона або обмеження вибору місця перебування, використання потужностей та трудових ресурсів товариства для потреб оборони, відчуження майна, мобілізація працівників.

Таким чином, з початком війни відбулися зміни, що змусили керівництво підприємства в терміновому порядку вносити корективи в виробничу програму та логістичні схеми з поставок сировини та збуту продукції для забезпечення подальшого функціонування, налагоджування зруйнованих бізнес-відношень. Блокування українських морських портів, призвело до значного скорочення експортного товарного потоку з України, майже повністю змінило налагоджену географію продажів та суттєво збільшило період обігу запасів готової продукції, саме ці фактори вплинули на зростання логістичних витрат. Між тим, товариство не втратило, а підвищило свої конкурентні переваги на ринку переробної олійно-жирової промисловості через сприятливе географічне положення в центрі країни, де військові дії майже не відбуваються.

Розраховані показники ліквідності (табл. 2.5) можна охарактеризувати, як коефіцієнт покриття, є меншим за нормативне значення, так у 2022 році у компанії було 0,47 гривні оборотних активів на кожну гривню поточних зобов'язань. Оскільки показник нижче нормативного це свідчить про проблемний стан платоспроможності, адже оборотних активів недостатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями. Дана характеристика призводить до зниження довіри до компанії з боку кредиторів, постачальників, інвесторів і

партнерів. Крім цього, проблеми з платоспроможністю ведуть до збільшення вартості позикових коштів і, як результат, до прямих фінансових втрат.

Таблиця 2.5 – Динаміка показників ліквідності ПрАТ «Вінницький ОЖК» у 2021-2022 роках

Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
	2021 р.	2022 р.		
1	2	3	4	5
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,41	0,47	0,06	15,43
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,19	0,35	0,16	84,21
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,05	0,04	400

Коефіцієнт швидкої ліквідності, тобто індикатор короткострокової ліквідності компанії, що вимірює здатність компанії вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання за допомогою високоліквідних активів, до них належать: грошові кошти та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції, дебіторську заборгованість тощо. Нормативне значення показника знаходиться в межах 0,5 - 1 і вище, тому ми можемо бачити низький рівень коефіцієнта на ПрАТ «Вінницький ОЖК», що свідчить про присутність проблем із платоспроможністю.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності, являє собою співвідношення найбільш ліквідної частини активів, до якої належать грошові кошти та їх еквіваленти, і поточних (короткострокових) зобов'язань. Показник демонструє частку поточних зобов'язань компанії, яка може бути погашена негайно. Нормативним вважається значення від 0,1 до 0,2. Знову ж таки, ми бачимо низький рівень даного коефіцієнта на досліджуваному нами підприємстві, це вказує на те, що компанія не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром.

Загалом значення показників, хоч і показують нам свою динаміку впродовж років, проте їх рівень залишається нижчим, ніж нормативні значення, тому як висновок, підприємство не є повністю платоспроможним та присутній рівень фінансових ризиків.

Аналіз фінансового стану та ділової активності підприємства є важливим, адже дає змогу зрозуміти, наскільки підприємство є фінансово стійким і здатним виконувати свої зобов'язання, на основі аналізу керівництво підприємства визначає стратегічні напрямки розвитку, приймає рішення щодо оптимізації витрат, управління оборотними коштами та інвестицій; аналіз допомагає прогнозувати майбутні фінансові результати та розробляти фінансові плани; дає змогу оцінити ефективність використання ресурсів підприємства, виявити сильні та слабкі сторони його діяльності, а також визначити шляхи підвищення продуктивності та рентабельності.

Фінансовий стан та ділову активність ПрАТ «Вінницький ОЖК» було проаналізовано в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Аналіз фінансової стану та ділової активності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022 роках

Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
	2021 р.	2022 р.		
1	2	3	4	5
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-2,44	-1,6	0,84	-34,25
Коефіцієнт рентабельності активів	-0,04	0,03	0,07	-163,55
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	-0,08	0,06	0,12	-189,4
Коефіцієнт рентабельності продукції	-0,08	0,15	0,22	-290,28
Коефіцієнт оборотності активів	0,47	0,82	0,35	76
Коефіцієнт рентабельності продаж	-0,02	0,26	0,28	-1228,7
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,87	1,89	1,02	117,12
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,47	0,57	0,1	21,28

Проаналізувавши коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами, ми бачимо, що навіть попри позитивну динаміку показника, що свідчить про збільшення частки власних коштів підприємства в діяльності, ПрАТ «Вінницький ОЖК» не може повністю забезпечити свою діяльність власними коштами, тому в роботі присутня вагома частина залученого капіталу.

Наступним є коефіцієнт рентабельності активів, який показав позитивну динаміку у 2022 році в порівнянні із 2021 роком, тобто у 2022 році на 1 грн активів підприємства припадало 0,03 гривні прибутку.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу у 2022 році показує позитивну динаміку, в порівнянні із попередніми роками, що характеризує ефективне використання власних коштів ПрАТ «Вінницький ОЖК».

Такий коефіцієнт, як рентабельність продукції показує позитивний рівень у 2022 роках і свідчить про позитивне отримання відповідної суми з кожної 1 грн прибутку, тоді як у 2021 році, ситуація була не втішною і ми втрачали кошти із кожної гривні.

Наступним є коефіцієнт оборотності активів показує позитивну динаміку зростання протягом 2021-2022 рр., проте отримані значення є нижчими 1, що вказує на меншу ефективність у використанні активів ПрАТ «Вінницьким ОЖК».

Коефіцієнт рентабельності продаж демонструє, що рентабельність продаж у період у 2021 році була від'ємною (менше 0), що показувало нам негативні результати діяльності підприємства. У 2022 році показник показав позитивну динаміку, що свідчить про прибутковості ПрАТ «Вінницького ОЖК» в досліджуваний рік.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу або ж показник ділової активності, демонструє позитивну динаміку впродовж досліджуваних років та свідчить про ефективне управління власним капіталом ПрАТ «Вінницький ОЖК».

Наступним є коефіцієнт концентрації позикового капіталу, показник вказує на рівень левереджа компанії, що означає використання фінансових інструментів або позикового капіталу з метою підвищення потенційної рентабельності інвестицій. Нормативним вважається значення в межах 0,4 - 0,6. Значення

показника ПрАТ «Вінницький ОЖК» знаходиться в нормативних межах. У 2022 році 57 відсотків активів компанії фінансувалися за рахунок позикового капіталу. В умовах стабільної роботи компанії і галузі таке значення говорить про прийнятний рівень фінансових ризиків.

Визначивши особливості фінансово-господарської діяльності підприємства, можна перейти до безпосереднього аналізу фінансової стійкості та рентабельності приватного акціонерного товариства «Вінницький олійножировий комбінат».

2.3 Оцінювання фінансових результатів діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Аналіз стійкості фінансового стану на ту або іншу дату дозволяє відповісти на питання: наскільки правильно підприємство управляло фінансовими ресурсами протягом періоду, що передує цій даті. Важливо, щоб стан фінансових ресурсів відповідав вимогам ринку і потребам розвитку підприємства, оскільки недостатня фінансова стійкість може привести до неплатоспроможності підприємства і відсутності у нього коштів для розвитку виробництва, а надлишкова – перешкоджати розвитку, ускладнюючи витрати підприємства надлишковими запасами і резервами.

Фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами і визначається оптимальною структурою активів, оптимальним співвідношенням власних і позикових коштів, оптимальним співвідношенням активів та джерел їх фінансування.

Фінансова стійкість підприємства є ключовим фактором, що впливає на його фінансові результати. Вона визначає здатність підприємства ефективно функціонувати в умовах ринкової невизначеності та забезпечує його довгострокове виживання і розвиток. У табл. 2.7, можна побачити результати аналізу фінансової стійкості ПрАТ «Вінницький ОЖК».

Таблиця 2.7 – Аналіз фінансової стійкості ПрАТ «Вінницький ОЖК» за період 2021-2022 років

Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
	2021 р.	2022 р.		
1	2	3	4	5
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,67	0,54	-0,13	-19,4
Коефіцієнт фінансової залежності	1,87	2,31	0,44	23,53
Маневреність робочого капіталу	-0,37	-0,24	0,13	-35,14
Маневреність власних засобів	-3,64	-0,56	3,08	-84,62
Коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу	0,87	1,31	0,44	50,57
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	1,15	0,76	-0,39	-33,91
Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,41	0,47	0,06	15,43

Коефіцієнт фінансової стійкості показує здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі. Коефіцієнт фінансової стійкості розраховується як співвідношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до суми пасивів. Значення коефіцієнта вказує, яку частку активів компанія здатна фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі. Низьке значення говорить про те, що існує певний ризик втрати платоспроможності (за умови, що доступ до короткострокових зобов'язань буде обмеженим). Нормативне значення знаходиться в межах 0,7 – 0,9. Значення нижче говорить про недостатню фінансову стійкість в довгостроковій перспективі. ПрАТ «Вінницький ОЖК» є фінансово нестійким підприємством, тому можливий ризик банкрутства.

Показник фінансової залежності є індикатором фінансової стійкості, який також вказує на здатність компанії проводити прогнозовану діяльність в

довгостроковій перспективі. Значення показника говорить про те, скільки фінансових ресурсів використовує компанія на кожну гривню власного капіталу. Нормативне значення показника для підприємств, які займаються виробництвом харчових продуктів та переробною галуззю є менше чи дорівнює 2. Оскільки після проведених розрахунків, ми бачимо що в 2022 році ПрАТ «Вінницький ОЖК» має значення коефіцієнта більше ніж нормативне, це свідчить про присутність фінансових ризиків у компанії.

Коефіцієнт маневреності робочого капіталу розраховується як співвідношення власних обігових коштів та власного капіталу та характеризує, яка частина робочого капіталу вкладається у запаси.

Коефіцієнт показує співвідношення між власними оборотними ресурсами і власним капіталом компанії. Таким чином, значення показника говорить про те, яка частина власного капіталу може бути використана для фінансування оборотних активів, а яка частина спрямована на фінансування необоротних активів. Нормативним вважається значення 0,1 і вище. Від'ємне значення показника свідчить, що власний капітал і кошти, залучені на довгостроковій основі, спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування. Це веде до зниження фінансової стійкості. Таким чином, маневреність власного капіталу ПрАТ «Вінницький ОЖК» є низькою, і значення знаходиться нижче нормативного значення протягом 2021-2022 років. Власні кошти повністю відволікаються на фінансування необоротних активів.

Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу показує скільки позичених коштів залучено на одну гривню вкладених у активи власних коштів. Аналізуючи коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу можна сказати, що ПрАТ «Вінницький ОЖК» на кожну 1 гривню власних коштів у 2022 році використовує 1,31 гривні залучених коштів, що означає посилення залежності підприємства від інвесторів і кредиторів, тобто відповідне зниження фінансової стійкості.

Показник фінансової стабільності є індикатором фінансової стійкості, що говорить про здатність компанії відповідати за своїми зобов'язаннями в середньо- і довгостроковій перспективі. Значення показника вказує на те, скільки гривень власного капіталу припадає на кожен гривню зобов'язань компанії. Нормативне значення показника знаходиться в межах 0,67-1,5. Таким чином, досліджуване нами підприємство є фінансово стабільним. Рівень фінансових ризиків знаходиться на прийнятному рівні. З 2022 року на кожен гривню зобов'язань компанії ПрАТ «Вінницький ОЖК» припадає 0,76 гривні власного капіталу.

Коефіцієнт поточних зобов'язань, є меншим за нормативне значення, так у 2022 році у компанії було 0,47 гривні оборотних активів на кожен гривню поточних зобов'язань. Оскільки показник нижче нормативного це свідчить про проблемний стан платоспроможності, адже оборотних активів недостатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями. Дана характеристика призводить до зниження довіри до компанії з боку кредиторів, постачальників, інвесторів і партнерів. Крім цього, проблеми з платоспроможністю ведуть до збільшення вартості позикових коштів і, як результат, до прямих фінансових втрат.

Рентабельність активів (табл. 2.8) показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку, розрахунок свідчить про те, що в підприємства ефективність використання активів постійно коливається. Якщо у 2021 році кожна гривня активів дозволила отримати 4,01 копійок збитку, то в 2022 році показник зріс до 2,55 копійок. Факторами такого підвищення є оптимізація структури оборотних активів, і підвищення суми чистого прибутку. Загалом, діяльність компанії була ефективною в 2021-2022 рр.

Таблиця 2.8 – Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Вінницький ОЖК» у 2021-2022 роках

Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
	2021 р.	2022 р.		
1	2	3	4	5
Рентабельність активів	-4,01	2,55	6,56	-163,59

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4	5
Рентабельність власного капіталу	-7,51	5,89	13,4	-178,43
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від продажів	-7,68	3,55	11,23	-146,22
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	-8,61	3,1	11,71	-136
Коефіцієнт реінвестування	-3,96	1,02	4,98	-125,76
Період окупності власного капіталу, роки	-13,32	16,98	30,3	-227,48

Рентабельність активів показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку. Протягом періоду дослідження рентабельність активів підвищилася. Якщо в 2021 році ПрАТ «Вінницький ОЖК» отримало 4,01 копійок збитку на кожен вкладений гривню активів, то в 2022 році - вже 2,55 копійок чистого прибутку. Факторами такого підвищення є оптимізація структури оборотних активів, і підвищення суми чистого прибутку. Загалом, діяльність компанії була ефективною в 2021-2022 роках.

Рентабельність власного капіталу, являє собою показник, що вказує, наскільки ефективно використовується власний капітал, тобто скільки прибутку було згенеровано на кожен гривню залучених власних коштів. Рентабельність власного капіталу ПрАТ «Вінницький ОЖК» підвищується, якщо в 2021 році кожна залучена гривня власних коштів дозволила отримати 7,51 копійки збитку, то в 2022 році, ситуація змінилась на краще і кожна залучена гривня власних коштів приносила 5,89 чистого прибутку. Основним фактором підвищення рентабельності є зниження суми власного капіталу. Незважаючи на це, чистий прибуток компанії продовжує зростати. Загалом, ефективність використання власного капіталу є високою.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від продажів, вимірює об'єм операційного прибутку (валового прибутку за вирахуванням операційних витрат) згенерований кожною гривнею продажів. Очевидно, що чим вища маржа операційного прибутку, тим краще компанія здійснює свою діяльність. Як правило, підприємства, які демонструють тенденцію до збільшення маржі операційного прибутку, також показують підвищення ефективності управління всіма витратами. Операційна маржа компанії підвищилася, що говорить про більш ефективне управління операційними витратами в 2022 р. На кінець періоду дослідження кожна гривня продажів дозволила отримати 3,55 копійок операційного прибутку.

Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком, вказує на обсяг чистого прибутку (виручки компанії, за вирахуванням операційних витрат, відсотків, податків і іншого), який генерує кожна гривня продажів. Показник розраховується як співвідношення чистого прибутку до обсягу продажів. Значення вказує на частку виручки компанії, яка залишається після вирахування всіх витрат за поточний період. Також значення дозволяє приблизно спрогнозувати, на скільки зросте чистий прибуток компанії при підвищенні рівня збуту на гривню.

Рентабельність продажів показує, яку суму операційного прибутку одержує підприємство з кожної гривні проданої продукції. В 2022 році кожна гривня продажів принесла 14,64 копійок чистого прибутку, тоді як у 2021 році кожна гривня продажів приносила збиток у розмірі 8,61 копійки.

Коефіцієнт реінвестування є показником рентабельності, який дозволяє оцінити поточну політику розподілу прибутку компанії.

Період окупності власного капіталу є найбільш важливим для власників коефіцієнтом. Значення показника відображає період, протягом якого їх капітал окупиться. Це означає, що використання власного капіталу генерує чистий прибуток, який дорівнює його поточній сумі.

Тобто загалом протягом 2021-2022 років ПрАТ «Вінницький ОЖК» було здатне генерувати чистий прибуток, проте рентабельність компанії була низькою,

а період окупності високим і для виправлення цього недоліку потрібно шукати резерви скорочення витрат та підвищення доходів.

Показник рентабельності реалізації є ключовим індикатором фінансової ефективності підприємства та допомагає оцінити його конкурентоспроможність і приймати обґрунтовані управлінські рішення. Цей показник показує, яку частку прибутку підприємство отримує з кожної одиниці виручки.

Провівши факторний аналіз у табл. 2.9, ми можемо побачити, який з елементів впливає на рівень рентабельності реалізації ПрАТ «Вінницький ОЖК» найбільше і яка динаміка показника присутня на підприємстві.

Таблиця 2.9 – Показники для проведення факторного аналізу рентабельності реалізації ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2021-2022 роки

Показник	2021 рік	2022 рік
Чистий прибуток (збиток)	(160130)	105893,0
Власний капітал	2131781,5	1798200,5
Рентабельність власного капіталу	-0,075	0,059
Валюта балансу	3990251,0	4152166,0
Коефіцієнт фінансової автономії	0,534	0,433
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	1859223,0	3405001,0
Коефіцієнт оборотності активів	0,466	0,82

Рентабельність реалізації розраховується за формулою 2.1:

$$P_p = \text{ЧП} / \text{ВК} * \text{ВК} / \text{ВБ} * \text{ВБ} / \text{ЧДВР} \quad (2.1)$$

де ЧП – чистий прибуток (збиток);

ВК – власний капітал підприємства;

ВБ – валюта балансу;

ЧДВР – чистий дохід (виручка) від реалізації продукції.

Або ж скористатись формулою 2.2 для розрахунку рентабельності ПрАТ «Вінницький ОЖК»:

$$P_p = P_{\text{вк}} * K_{\text{фа}} * 1 / K_{\text{оба}} \quad (2.2)$$

де Рвк – рентабельність власного капіталу;

Кфа – коефіцієнт фінансової автономії;

Коба – коефіцієнт оборотності активів.

Перейдемо до факторного аналізу рентабельності реалізації ПрАТ «Вінницький ОЖК»:

$Pr(2021 \text{ рік}) = \text{Рентабельність власного капіталу}(2021) * \text{Коефіцієнт фінансової автономії}(2021) * 1 / \text{Коефіцієнт оборотності активів}(2021) = -0,075 * 0,534 * 0,466 = -0,019;$

$Pr(2022 \text{ рік}) = \text{Рентабельність власного капіталу}(2022) * \text{Коефіцієнт фінансової автономії}(2022) * 1 / \text{Коефіцієнт оборотності активів}(2022) = 0,059 * 0,433 * 0,82 = 0,021;$

$Pr_{\text{заг}} = Pr(2022) - Pr(2021) = 0,002.$

Умовна величина дорівнює: $Pr' = 0,059 * 0,534 * 0,466 = 0,015;$

$Pr'' = 0,059 * 0,433 * 0,466 = 0,012.$

Отже, на рівень рентабельності реалізації, показник – рентабельність власного капіталу, впливає у розмірі:

$\Delta Pr(\text{Рентабельність власного капіталу}) = Pr' - Pr(2021) = -0,004$

Тоді як, на рівень рентабельності реалізації, показник – коефіцієнт фінансової автономії, впливає у розмірі:

$\Delta Pr(\text{Коефіцієнт фінансової автономії}) = Pr'' - Pr' = -0,003$

А також на рівень рентабельності реалізації, показник – коефіцієнт оборотності активів, впливає у розмірі:

$\Delta Pr(\text{Коефіцієнт оборотності активів}) = Pr(2022) - Pr'' = 0,009$

Проведемо перевірку: $\Delta Pr_{\text{заг}} = \Delta Pr(\text{Рентабельність власного капіталу}) + \Delta Pr(\text{Коефіцієнт фінансової автономії}) + \Delta Pr(\text{Коефіцієнт оборотності активів}) = 0,002.$

Отже, після проведених розрахунків, ми бачимо, що за 2021 рік рентабельність прибутку дорівнювала -0,019, тоді як у 2022 році її розмір був 0,021, що на 0,002 є більшим за показник 2021 року. Проведений факторний аналіз дозволив визначити, що зростання буде спричинене зростанням коефіцієнтом оборотності активів з 0,466 у 2021 році, до 0,83 у 2022 році.

Водночас фактор рентабельності власного капіталу, мав негативний вплив на рівень рентабельності прибутку, зокрема, зростання даного показника із -0,075 в 2021 році до 0,059 в 2022, призвело до скорочення рентабельності прибутку на 0,004. Також фактор у вигляді коефіцієнта фінансової автономії теж мав негативний вплив, оскільки спадання його значення із 0,534 у 2021 році, до 0,433 у 2022 році, скоротило рентабельність прибутку на 0,003.

Таким чином, було з'ясовано, що ПрАТ «Вінницький ОЖК» є одним з найбільших і найпотужніших підприємств з переробки олійних культур і виробництва рослинних олій та жирів в Україні.

Окреслено динаміку активу та пасиву підприємства ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2021-2022 роки та встановлено позитивну ситуацію щодо зростання активів на підприємстві, що дозволить збільшити можливості виготовлення товарів (послуг), дана зміна викликана збільшенням оборотних активів у 2022 році, і як наслідок можливе розширення господарської діяльності підприємства.

Визначено присутність зростання деяких статей пасиву (наприклад, зростання резервного капіталу підприємства, що, в свою чергу, позитивно впливає на підвищення платоспроможності компанії і зменшує вірогідність банкрутства), але негативну динаміку присутня у зменшенні кількості власного капіталу, що як наслідок призвело до збільшення залучених коштів у діяльності компанії, дана тенденція спричинена за рахунок збільшення нерозподіленого збитку.

Було обґрунтовано показники ліквідності, які свідчить про динаміку зростання впродовж 2021-2022 років, проте їх рівень залишається нижчим, ніж нормативні значення, тому як висновок, підприємство не є повністю платоспроможним та присутній рівень фінансових ризиків.

Доведено, що дослідження фінансової стійкості ПрАТ «Вінницький ОЖК» показали недостатню фінансову автономію у своїй діяльності, низьку маневреність робочим капіталом та власними коштами тощо.

3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НА ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»

3.1 Формування стратегічної карти управління фінансовими результатами ПРАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Однією з головних перешкод більшості вітчизняних підприємств сьогодення, можна вважати, низьку якість та ефективність стратегічного управління. Дана проблема створена через недостатній рівень підготовки кадрів, стратегічне мислення управлінських посад недостатньо розвинене, недостатньою їх обізнаністю із теорією і практикою стратегічного менеджменту, керівники переконані, що стратегічне управління не можливо використовувати в нестабільному середовищі. В результаті організація стикається з проблемою нездатності повністю реалізувати свою місію.

Модель Balanced Scorecard, що на українську мову найбільш повно перекладається словосполученням «стратегічна карта» являє собою інструмент, який створює можливість здійснити втілення загальної стратегії підприємства у її щоденних операційних процесах [52].

Також, автори охарактеризовують стратегічну карту, як мережеву діаграму, що використовується для документування головних стратегічних цілей, які поставлені перед підприємством або її керівництвом [53].

Стратегічна карта підприємства допомагає не тільки визначати загальний стратегічний напрямок діяльності підприємства, але й створює взаємозв'язок внутрішніх бізнес-процесів, ключових показників, стратегічних цілей, ключових індикаторів із даною траєкторією руху.

Перш ніж створювати стратегічну карту, перш за все, необхідно провести SWOT-аналіз ПРАТ «Вінницький олійножировий комбінат», результати якого наведено на табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – SWOT – аналіз підприємства «ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Конкурентні ціни на продукцію.	Слабкий рівень розвитку маркетингу на підприємстві.
Наявність власного бренду «Vioil» .	Нестача вільних обігових фінансових коштів у даний момент.
Якісна продукція підприємства та наявність сертифікатів щодо її підтвердження.	Низька платоспроможність споживачів, безробіття інфляція.
Стабільний попит на продукцію.	Ризики господарювання, породжені війною.
Досвід роботи на ринку харчової продукції в різних економіко-політичних умовах.	Збиткова діяльність підприємства.
Широкий асортимент виготовлених товарів та наданих послуг (можливість та вміння переробляти три види олійних - ріпак, соняшник, соя).	Високий ступінь зносу основних фондів підприємства.
Присутність експорту продукції в країни СНД.	
Технологія виробничого процесу, що дозволяє виготовляти олію навіть із низькоолійних культур.	
Можливості	Загрози
Досвід тривалої співпраці з іноземними промисловими покупцями.	Подальша непрогнозована інфляція і коливання курсів національної та іноземної валюти.
Можливість впровадження нових технологій у виробничо-господарську діяльність підприємства.	Зростання цін на сировину, упаковку, та інші супутні товари може сприяти зменшенню ефективності діяльності і сприятиме підвищення цін на продукцію.
Спроможність досліджуваного підприємства до розробки нових видів продукції та модернізації існуючих.	Зміни в потребах споживачів.
Ефективність виробництва продукції з низькими витратами внаслідок застосування підприємством стратегії низьких витрат.	Масова збитковість сільськогосподарських підприємств, що є виробниками сировини.
Модернізація виробництва, впровадження інноваційних технологій в цикл виробництва.	Залежність від врожайності та природно-кліматичних умов.
Розширення ринків збуту.	

Проведений SWOT-аналіз підприємства дозволить виділити необхідні складові на які варто звернути увагу ПрАТ «Вінницький ОЖК», щоб покращити свою діяльність.

Запровадження стратегічної карти управління фінансовими результатами на ПрАТ «Вінницький ОЖК» (рис. 3.1), в результаті дозволить поширити стратегія товариства серед працівників, підвищити ефективність управління фінансовою результативністю, покращити рівень фінансової результативності за різними видами діяльності товариства та підвищити індивідуальну результативність кожного працівника підприємства.

Використання стратегічних карт полегшує отримання керівництвом інформації, яка є необхідною для управління яка піддається кількісному вимірюванню та зосереджена на стратегічному аспекті. Також, завдяки своєчасному отриманню інформації та перетворенню її в більш зрозумілу, керівництво матиме можливість регулювати поточні показники діяльності компанії.

Стратегічну карту можна вважати, як просте та наочне відображення стратегії, цілей та наміченого шляху розвитку підприємства. Їх використання у практичній діяльності має свою доцільність через можливість, яку вони надають керівництву підприємства: забезпечення управління необхідною інформаційною базою. Даний інструмент допомагає ефективно оцінити показники діяльності організації та сприяє ухваленню обґрунтованих управлінських рішень.

Перш за все, стратегічна карта, деталізує систему показників, акцентуючи на основних напрямках діяльності та враховуючи динаміку стратегічного розвитку організації. Вона також дозволяє здійснювати контроль за стратегією всередині всього підприємства [54].

Стратегічні карти допомагають менеджерам різних рівнів зрозуміти напрямки компанії та мати кращі шанси розставити пріоритети, які приведуть до досягнення основної мети підприємства, вона надає універсальний та послідовний метод опису стратегії, що дозволяє не лише встановлювати цілі та показники, але і ефективно керувати ними.

Рисунок 3.1 - Стратегічна карта управління фінансовими результатами ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Модель стратегічної карти ґрунтується на таких основних принципах [52]:

1. вся необхідна керівництву підприємства інформація повинна бути такою, що вимірюється та подається за допомогою чотирьох блоків показників: «Фінанси», «Клієнти», «Бізнес-процеси», «Персонал», кожен з наведених блоків містить відповідні йому цілі, показники, цільові значення та заходи;

2. усі показники в межах моделі пов'язані між собою стратегічним причинно-наслідковим зв'язком;

3. фінансові показники є такими, що належать до «пізніх» показників, тому що вони орієнтовані на минуле і занадто агреговані для розуміння співробітниками в повсякденних процесах. «Ранні» показники, навпаки, дають змогу вчасно здійснити коригуючі дії та уникнути погіршення значень пізніх показників. До них належать: частка ринку, час постачання чи обслуговування клієнтів тощо. Модель передбачає використання «ранніх» (нефінансових) та «пізніх» (фінансових) показників.

Згідно з Р. Капланом і Д. Нортон, Balanced Scorecard розглядається в чотирьох взаємозв'язаних головних складових: фінансової, клієнтської, внутрішньої й складової навчання й розвитку [55]:

1. фінансовий блок, має на мені описати матеріальні результати реалізації стратегії за допомогою традиційних фінансових понять, а також цілі фінансової складової – економічні підсумки успішної стратегії (наприклад, зростання доходів і прибутку, а також рентабельності підприємства);

2. при формулюванні клієнтського блоку стратегічної карти менеджери визначають цільові сегменти споживчого ринку, у яких конкурує даний бізнес підрозділ та показники результатів його діяльності з погляду клієнтів;

3. внутрішня складова або ж блок «Бізнес-процеси»: відповідає за два компоненти стратегії: перший – розробка й надання клієнтові пропозиції цінності та другий – удосконалення процесів і скорочення витрат як засобу підвищення продуктивності у фінансовій складовій;

4. навчання й розвиток, що являє собою блок «Персонал»: відбиває ті нематеріальні активи, які є найбільш важливими для стратегії. В якості цілей для

даної складової встановлюють види діяльності (людський капітал), системи (інформаційний капітал) і моральний клімат (організаційний капітал), необхідні для підтримки процесів створення вартості.

Цілі чотирьох складових зв'язані один з одним причинно-наслідковими відносинами. Усе починається з гіпотези про те, що фінансові результати можуть бути отримані тільки в тому випадку, якщо задоволено цільову групу клієнтів [56].

Методика розробки стратегічної карти підприємства здійснюється проведенням по чергово таких етапів [54]:

1. спочатку визначаються стратегічні цілі підприємства, ключові напрямки, які організація прагне досягти для успішної реалізації своєї стратегії;

2. встановлюються причинно-наслідкові зв'язки. Стратегічні цілі поєднуються між собою причинно-наслідковими зв'язками, це допомагає зрозуміти, організації, як досягнення однієї цілі впливає на досягнення іншої та як вони взаємопов'язані між собою;

3. переведення цілей у показники. Стратегічні цілі конкретизуються та перетворюються на конкретні вимірювані показники, які повинні бути вимірюваними та досяжними;

4. визначення заходів для досягнення цілей. Для кожної стратегічної цілі оцінюється внутрішній потенціал організації, розробляються конкретні заходи або стратегічні ініціативи, які спрямовані на досягнення цих цілей.

Ці етапи допомагають створити зрозумілу та узгоджену стратегічну карту, яка визначає напрямки розвитку організації та вказує, як досягти стратегічних цілей. Загалом доступність, зрозумілість та наглядність стратегічних карт для всіх учасників управлінського процесу дозволяє їм швидко оцінити наявний стратегічний потенціал підприємства, зрозуміти взаємозв'язки між цілями, завданнями та результатами, мобілізувати зусилля персоналу на досягнення цілей. Керівники та працівники прагнуть отримати винагороду за свою роботу та розвиток свого творчого потенціалу.

Стратегічні цілі та показники можуть індивідуально встановлюватися для кожного підрозділу, враховуючи їхні функціональні завдання. Також можна створити окремі стратегічні карти для кожного підрозділу. Це сприятиме не лише розробці логіки для майбутніх процесів, але й утворить взаємовигідний ефект між ними.

Стратегічна карта є цінним інструментом, який надає можливість працівникам підприємства чи учасникам громадських організацій отримати уявлення про те, де знаходиться організація на сьогоднішній день, а головне, в якому напрямку вона рухається. Крім того, цей інструмент забезпечує менеджмент системною інформацією під час розробки та документування показників, що сприятиме швидшому досягненню стратегічних цілей.

Отже, стратегічна карта на основі збалансованої системи показників є інструментом менеджменту, який надає можливість ефективного управління та впровадження довгострокової стратегії розвитку підприємства, а також дозволяє досягти поставленої мети через систему під-цілей за основними напрямками діяльності підприємства [57].

До основних принципів щодо формування стратегічних карт належать [58]:

1. науковість та обґрунтованість, тобто у стратегічній карті потрібно відображати інформацію, яка важлива при реалізації стратегії. Вона об'єднана за чотирма перспективами і виражена у вигляді набору показників, які поєднані між собою стратегічним причинно-наслідковим зв'язком;

2. безперервність її формування, незважаючи на те, що стратегічні карти розробляються на 3-5 років, у них закладені можливості для постійного навчання працівників підприємства і зміни у відповідності до стратегічних змін;

3. колективний підхід до формування стратегічних карт, що полягає в залученні до процесу формування моделі працівників підприємства і зовнішніх консультантів;

4. гнучкість, з однієї сторони, гнучкість стратегічних карт закладена в їх структуру шляхом використання перспективи навчання персоналу. Вважається, що завдяки заохоченню процесів навчання працівників на підприємстві

виникатимуть стратегічні ініціативи і ідеї, що вимагатимуть зміни стратегії підприємства і коригування стратегічної карти (зміни цілей, показників, заходів і цільових значень). Завдяки гнучкості стратегічної карти досягається відповідність зовнішньому середовищу діяльності. З іншої сторони, гнучкість стратегічних карт – це можливість адаптувати стратегічні карти під вимоги відповідного підприємства. У даному випадку під гнучкістю вважається можливість змінювати архітектуру стратегічної карти конкретного підприємства, якщо це необхідно для реалізації стратегії. Таким чином, цей принцип дозволяє вносити корективи в перспективи і у стратегічну карту. Для уникнення плутанини, пов'язаної із подвійним трактуванням принципів, пропонуємо можливість вносити зміни структуру стратегічної карти розглядати як структурну гнучкість, а здатність стратегічної карти змінюватись у відповідності до стратегічних змін – як адаптивність.

5. доступність стратегічної карти – це її невеликий обсяг, який відображає чотири перспективи (фінансову, ринкову, внутрішню і перспективу навчання), що вміщують цілі, показники, цільові значення і заходи. Достовірність стратегічної карти полягає в тому, що усі показники стратегічних карт повинні бути адекватними дійсності, тобто, реально відображати стан справ на підприємстві. Із метою дотримання принципу достовірності повноваження із формування стратегічних карт делегуються працівникам відділу управління стратегіями і стороннім організаціям. У протилежному випадку показники стратегічної карти розраховуються тими працівниками підприємства, чия діяльність вони характеризують.

6. своєчасність стратегічної карти – це використання при формуванні стратегічної карти як фінансових, так і ринкових показників, показників внутрішніх процесів підприємства і розвитку та навчання персоналу, що дає можливість вчасно приймати управлінські рішення і уникати фінансових втрат [58].

Таким чином, стратегічна карта ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» створить підприємству кілька важливих переваг та допоможе в

досягненні його стратегічних цілей. Стратегічна карта допоможе забезпечити, що всі рівні організації, від керівництва до рядових працівників, розуміють і працюють у напрямку спільних цілей, усе це підвищить ефективність та координацію діяльності підприємства.

Також, маючи чітку стратегічну карту, керівництво ПрАТ «Вінницький ОЖК» може приймати більш обґрунтовані рішення, що ґрунтуються на довгострокових цілях, а не на короткострокових імпульсах. Це дозволяє краще управляти ресурсами, інвестувати в правильні проекти та уникати зайвих витрат.

Крім цього, стратегічна карта ПрАТ «Вінницький ОЖК» допоможе зосередити зусилля на задоволенні потреб клієнтів та підвищенні їхньої лояльності. Це включає покращення якості продукції, сервісу та вихід на нові ринки, що збільшить конкурентоспроможність підприємства.

Визначення стратегічних цілей у сфері навчання та розвитку сприяє впровадженню нових технологій, покращенню кваліфікації працівників та стимулюванню інновацій на підприємстві.

Завдяки стратегічній карті можна ідентифікувати та усунути неефективні процеси, що дозволяє знизити витрати та підвищити продуктивність. Це включає автоматизацію, оптимізацію виробничих процесів та впровадження нових методів управління.

Отже, стратегічна карта є критично важливим інструментом для довгострокового успіху ПрАТ «Вінницький ОЖК». Вона допоможе підприємству чітко визначити свої цілі, забезпечити узгодженість дій на всіх рівнях організації, вимірювати прогрес та адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

3.2 Пропозиції щодо покращення системи управління фінансовими результатами

Фінансовий результат діяльності підприємства – це ключовий показник, який відображає фінансовий стан і ефективність діяльності компанії за певний період.

Він визначається як різниця між доходами і витратами підприємства. Фінансовий результат може бути позитивним (прибуток) або негативним (збиток).

Прибуток, як позитивний фінансовий результат є основою для стійкого росту, розвитку та довгострокового успіху компанії, а також є метою діяльності будь-якого підприємства. Максимізація прибутку є основною метою для забезпечення стійкої позиції на ринку та довгострокової стабільної роботи. Конкурентоспроможність підприємства в економічних умовах ринку залежить і від отриманих фінансових результатів, адже без прибутку діяльність підприємства чи будь-якого бізнесу втратить сенс своєї діяльності та існування загалом.

Основними факторами, що мають вплив на зміну прибутку підприємства, можна вважати [59]:

1. обсяг виробництва і реалізації продукції – при високій питомій вазі постійних витрат в собівартості продукції зростання обсягів реалізації приведе до ще більшого зростання прибутку через зниження частки постійних витрат, що припадають на одиницю продукції;
2. зростання цін – під час зростання темпів інфляції внаслідок військової агресії зростання прибутку можна забезпечити за рахунок цінового фактора;
3. зниження собівартості продукції – зниження витрат на виробництво продукції без негативного впливу на якість досягається за рахунок управління і контролю в області витрат;
4. розширення асортименту продукції, що реалізується.

Стратегії управління фінансовими результатами діяльності підприємств – це комплекс методів, прийомів та інструментів, спрямованих на досягнення оптимальних фінансових показників і забезпечення стабільного розвитку підприємства. Ці стратегії охоплюють планування, контроль та аналіз фінансових аспектів діяльності підприємства.

Стратегії управління фінансовими результатами є невід'ємною частиною успішного функціонування підприємства. Вони забезпечують фінансову стабільність, підвищують ефективність використання ресурсів, збільшують прибутковість, сприяють конкурентоспроможності, підвищують привабливість

для інвесторів і полегшують стратегічне планування. Без належного управління фінансовими результатами підприємству буде важко забезпечити довгостроковий успіх і стійкий розвиток, перелік основних стратегій, правильний вибір яких, допоможе підприємству ефективно працювати та направити діяльність на отримання позитивного фінансового результату – прибутку, наведені в табл. 3.2, де K_c – це коефіцієнт рангової кореляції Спірмена, який Він оцінює наскільки добре можна описати відношення між двома змінними та I_n – інтегральний показник оцінки ефективності управління фінансово-економічними результатами.

Таблиця 3.2 – Основні стратегії управління фінансовими результатами діяльності підприємств [60]

Назва стратегії	Критерії вибору	Характеристика
1	2	3
«Підтримка рівня максимальної ефективності: стабільність та розвиток»	Ефективність управління є найвищою: $K_c = 1$; $I_n > 1$; фінансовим результатом є чистий прибуток	Дана стратегія передбачає підтримання та покращання дійсних показників діяльності підприємства, що забезпечують максимальну ефективність управління фінансово-економічними результатами. Враховуючи позитивні темпи функціонування підприємства, доцільно досліджувати та розвивати нові перспективні напрями роботи, а також активізувати інноваційно-інвестиційні види діяльності, використовуючи при цьому всі можливості ринкового середовища
«Підтримка рівня ефективності: перехід від збитку до прибутку»	Ефективність управління є майже найвищою: $K_c = 1$; $I_n > 1$; фінансовим результатом є чистий збиток	Ключовим елементом даної стратегії є ліквідація негативного фінансового результату – чистого збитку, що, своєю чергою, передбачає оптимізуючий вплив на проміжні показники формування фінансово-економічних результатів діяльності підприємства
«Прямування до високого рівня ефективності управління»	Один з показників – K_c , I_n , або два разом не відповідають умовам високого рівня управління ($0 < K_c \leq 1$ та/або $0 < I_n < 1$; та/або $I_n \geq 1$); фінансовим результатом може бути як чистий прибуток, так і збиток	Виконання стратегії ставить перед собою цілі впливу на ті величини інтегрального показника оцінки ефективності управління (I_n), індекси росту яких показують негативні значення; а також на показники фактичних рядів динаміки, зміна яких веде до співпаданню рангів фактичного та нормативного рядів, тобто $K_c = 1$

Продовження таблиці 3.1

1	2	3
«Усунення недоліків управління»	1. $I_n > 0$; $-1 \leq K_c \leq 0$; або 2. $I_n \leq 0$; $K_c > 0$	Стратегія передбачає ліквідацію тих значень системи оцінки ефективності, що показують надто негативні значення. Передбачається, що один з параметрів оцінки ефективності управління (I_n , K_c) показує від'ємні значення
«Ва-банк: все або нічого»	Ефективність управління знаходиться на дуже низькому рівні ($-1 \leq K_c \leq 0$; $I_n \leq 0$), але на підприємстві наявні можливості для успішної реалізації різних господарських програм	Ставляться задачі реалізації всіх можливих заходів, при чому, найбільш ризикових для підвищення ефективності управління фінансово-економічними результатами та досягнення місії та цілей створення. Основною умовою є наявність в розпорядженні даного суб'єкта господарювання виробничих потужностей та управлінського персоналу для виконання поставлених перед ними завдань виходу з кризи управління результатами підприємства

Отже, у структурі основних стратегій управління визначено п'ять їх видів, що, на нашу думку, дає змогу розглянути процес управління фінансовими результатами цілісно та підібрати відповідну стратегію управління для всіх підприємств, для ПрАТ «Вінницький ОЖК» є характерною стратегія – «прямування до високого рівня ефективності управління», тому вдосконалення системи управління фінансовими результатами діяльності є необхідним елементом щодо підтримання наявної стратегії.

Удосконалення системи управління фінансовими результатами підприємства – важливе завдання для будь-якої організації, оскільки дозволяє підвищити ефективність діяльності, знизити витрати та збільшити прибутковість. Нижче наведено кілька кроків та методів, які можна застосувати для покращення даної системи:

1. аналіз поточної фінансової системи, включає в себе оцінку фінансових результатів (детальний аналіз поточних фінансових показників, таких як прибутковість, рентабельність, ліквідність і фінансова стабільність, результати аналізу даних показників наведені в другому розділі дипломної роботи) та визначення слабких місць (основні проблеми та слабкі місця в існуючій системі

управління фінансовими результатами, в ПрАТ «Вінницький ОЖК, ми можемо бачити слабкі місця в низькій рентабельності, причиною цього є високі виробничі витрати, неефективне використання ресурсів тощо, щоб вирішити дану проблему підприємству необхідно оптимізувати витрати, поліпшити процеси виробництва, переглянути цінову політику; низькій ліквідності, причиною є недостатні грошові резерви, щоб позбутись даної проблеми варто оптимізувати управління грошовими потоками, знизити короткострокові зобов'язання, залучити додаткове фінансування).

2. впровадження сучасних фінансових інструментів, а саме автоматизація фінансових процесів (використання програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку, фінансового планування та звітності), також впровадження ERP-систем, які можуть допомогти в управлінні фінансами, об'єднуючи дані з різних підрозділів підприємства.

3. поліпшення бюджетування та фінансового планування: стратегічне планування (розробка довгострокових фінансових стратегій відповідно до загальних цілей підприємства); деталізація бюджету; аналіз відхилень.

4. управління витратами, включає в себе оптимізація витрат (впровадження методів контролю витрат, наприклад, таких як ABC-аналіз, який дозволяє виявити і скоротити неефективні витрати), а також зниження непродуктивних витрат, варто виявити та усунути непродуктивні витрати, наприклад, зайві запаси, надлишкові витрати на обслуговування і управління.

5. управління доходами, а саме диверсифікація доходів, за рахунок розширення джерел доходів шляхом розробки нових продуктів або виходу на нові ринки.

6. підвищення кваліфікації персоналу: навчання та розвиток (постійне підвищення кваліфікації фінансових працівників, навчання новим методам і інструментам фінансового управління); мотивація співробітників.

7. впровадження системи внутрішнього контролю та аудиту

8. використання аналітичних інструментів: фінансовий аналіз (коефіцієнтний аналіз, горизонтальний та вертикальний аналіз) для оцінки фінансового стану та

прийняття управлінських рішень; прогнозування (використання прогнозних моделей для передбачення майбутніх фінансових результатів на основі історичних даних та поточних тенденцій).

9. забезпечення прозорості та звітності, тобто підготовка регулярних фінансових звітів для керівництва та акціонерів; забезпечення прозорості фінансової інформації для всіх зацікавлених сторін.

Удосконалення системи управління фінансовими результатами підприємства вимагає системного підходу та постійного вдосконалення. Впровадження цих методів та інструментів допоможе підприємству підвищити ефективність управління фінансами та досягти стійкого зростання.

Однією із основних рекомендацій для вдосконалення системи управління фінансовими результатами на ПрАТ «Вінницький ОЖК» є впровадження ERP-системи, що являє собою комплекс програм для управління підприємством, які працюють на єдиній технологічній платформі, опираються на єдину базу даних (що може також бути інтегрованою з баз даних, отриманих із різних джерел чи систем) і синхронізуються між собою в реальному часі [61]. Оскільки на підприємстві не існує однієї програми, яка об'єднує ключові аспекти управління та обліку, за допомогою якої відділи підприємства можуть автоматично зв'язуватись між собою, в якій керівники можуть швидко переглядати отримані результати, надані звіти та ставити завдання, запровадження даної системи має позитивно вплинути на діяльність підприємства, принесе можливість отримання істотного економічного ефекту зі зростанням продуктивності праці та швидким поверненням інвестицій.

Ще однією пропозицією для покращення системи управління фінансовими результатами на ПрАТ «Вінницький ОЖК» є запровадження в роботу відділів підприємства такого інструменту як ABC-аналізу, що являє собою метод контролінгу, що використовується при селективному відборі найцінніших для підприємства постачальників і клієнтів, найважливіших видів сировини і матеріалів, найвагоміших елементів затрат, найрентабельнішої продукції, найефективніших напрямів капіталовкладень [62]. Відповідальність за проведення

ABC-аналізу може лежати на кількох різних функціональних підрозділах підприємства, але зазвичай це завдання виконується спеціалістами в галузі управління ланцюгами постачання, логістики або фінансів. Тобто, ABC-аналіз має проводитися спеціалістами, які володіють необхідними знаннями та доступом до відповідних даних. Це може бути мультидисциплінарна команда, яка включає представників відділів управління запасами, фінансів, закупівель та продажів. Спільні зусилля дозволяють забезпечити комплексний підхід і досягти максимальної ефективності управління запасами на підприємстві.

Використання систем бізнес-аналітики (Business Intelligence) для глибшого аналізу фінансових даних, що допоможе приймати більш обґрунтовані рішення щодо отриманих фінансових результатів підприємства, тобто однією з пропозицій є прийняття на роботу такого спеціаліста як – аналітик, який зміг би з використанням комп'ютерних методів і інструментів для організацій, ефективно аналізувати наявні йому дані, щоб в майбутньому надавати аргументовані висновки.

Оскільки, ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» є одним з провідних виробників рослинних олій та інших жирів в Україні, то диверсифікація доходів для такого підприємства може включати кілька стратегій та напрямків.

1. продуктова диверсифікація: випуск нових видів продукції (окрім традиційної соняшникової олії, підприємство може розширити свій асортимент за рахунок виробництва інших видів олій, таких як оливкова, рапсова, кукурудзяна та лляна олії); розширення асортименту за рахунок виробництва маргарину, майонезу, та інших кулінарних жирів; випуск продуктів здорового харчування (зокрема, олій з додаванням омега-3 жирних кислот, органічних олій та продуктів без трансжирів).

2. географічна диверсифікація: розширення експорту (вихід на нові міжнародні ринки, зокрема в країни Європейського Союзу, Північної Америки та Азії. Це може включати участь у міжнародних виставках і ярмарках, встановлення партнерських відносин з дистриб'юторами за кордоном та адаптацію продукції до вимог різних ринків); локалізація виробництва за кордоном (відкриття

виробничих потужностей або дочірніх підприємств в інших країнах для зниження логістичних витрат і підвищення конкурентоспроможності).

3. клієнтська диверсифікація: співпраця з ритейлерами та торговими мережами (розширення співпраці з великими національними та міжнародними торговими мережами для збільшення обсягів продажів).

4. індустріальна диверсифікація: інвестування в альтернативні галузі (Інвестування в суміжні галузі, такі як виробництво біопалива з відходів олійного виробництва або виготовлення упаковки для харчової продукції); розширення діяльності у сфері агробізнесу (вкладання коштів у сільське господарство для забезпечення власного постачання сировини (насіння соняшника, ріпака, сої).

5. фінансова диверсифікація: інвестиції у фінансові інструменти (такі як акції, облігації, фонди нерухомості та інші інвестиційні продукти, для отримання додаткових доходів); створення венчурного фонду (інвестування в стартапи та інноваційні проекти, пов'язані з харчовою промисловістю або аграрним сектором, для забезпечення довгострокового зростання та розвитку).

Диверсифікація доходів підприємства може значно підвищити фінансову стійкість підприємства, знизити ризики, пов'язані зі змінами на ринку олій та жирів, і створити нові можливості для зростання.

Удосконалення управління фінансовими результатами на ПрАТ «Вінницький ОЖК» вимагає системного підходу, який враховує особливості нестабільного зовнішнього середовища. Це означає, що підприємство повинно виявляти, аналізувати та адекватно реагувати на ризики, пов'язані зі змінами у економічних, політичних та регуляторних факторах. Окрім того, підприємство повинно зосередитися на прогнозуванні фінансових показників, розробці стратегій адаптації та ефективному використанні ресурсів для досягнення стабільності та зростання.

ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» може розглянути різні заходи для збільшення доходів і зменшення витрат, враховуючи специфіку виробництва та ринку. Ось конкретні пропозиції:

1. маркетинг та просування продукції: брендинг та рекламні кампанії (підвищення впізнаваності бренду та проведення рекламних кампаній для популяризації продукції).

2. підвищення ефективності використання сировини (використання методів Lean Manufacturing для зменшення відходів та підвищення ефективності виробництва).

Запровадження Lean Manufacturing на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» означає інтеграцію методик та принципів ощадливого виробництва, спрямованих на підвищення ефективності виробничих процесів та усунення втрат та дозволить підприємству: зменшити витрати на виробництво завдяки оптимізації процесів і зниженню втрат; підвищити якість продукції за рахунок покращення процесів і зниження дефектів; підвищити ефективність і продуктивність за рахунок оптимізації використання ресурсів; покращити гнучкість виробництва, дозволяючи швидше реагувати на зміни ринкових умов і потреб клієнтів; підвищити мотивацію і залучення працівників, що сприятиме створенню більш ефективного та інноваційного виробничого середовища.

Загалом, впровадження методів Lean Manufacturing може значно підвищити конкурентоспроможність ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» на ринку, дозволяючи підприємству більш ефективно використовувати свої ресурси і забезпечувати високу якість продукції.

3. енергозбереження (впровадження енергоефективних технологій, а саме заміна старого обладнання на енергоефективне, використання альтернативних джерел енергії).

4. оптимізація логістики та транспортування, оскільки початок повномасштабної війни в Україні, мав вплив на експорт продукції ПрАТ «Вінницький ОЖК», витрати на логістику та транспортування зросли, керівництву підприємства важливо вивчити та визначити можливості оптимізації маршрутів та використання більш ефективних транспортних засобів.

5. управління ризиками (розробка системи управління ризиками, тобто ідентифікація, оцінка та управління фінансовими, операційними та ринковими

ризиками; а також рекомендацією є аналіз щодо використання страхових інструментів для захисту від непередбачених витрат та зменшення фінансових ризиків.

Впровадження цих заходів дозволить ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» підвищити свою конкурентоспроможність, збільшити доходи та зменшити витрати, тобто підтримувати та покращувати фінансовий результат діяльності підприємства, що сприятиме стабільному розвитку підприємства, економічна обґрунтованість запровадження запропонованих заходів наведена в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Розрахунок суми економії від впровадження заходів

Заходи	Виконавці	Термін виконання	Витрати, тис. грн	Доходи, тис. грн	Економічний ефект, тис. грн	Питома вага, %
1	2	3	4	5	6	7
Збільшення обсягу виробництва на 1000 тис. грн	Заступник голови правління з виробництва	3 місяці	970553,00	4800122,00	3829569,00	75,01
Зменшення собівартості продукції на 626031 тис. грн	Головний бухгалтер, заступник голови правління з виробництва	3 місяці	236321,00	1503337,00	1267016,00	24,82
Запровадження ERP-системи на підприємстві	Адміністратор системи	1 місяць	720,0	4726,42	4006,42	0,077
Створення стратегічної карти	Адміністратор системи	1 місяць	-	4726,42	4726,42	0,093
Разом	-	-	1207594,0	6312911,84	5105317,84	100,00

Обсяг виробництва в 2021 році складав 1819536,4 грн, тоді як у 2022 році становить 2440648 грн, тобто збільшився в 621112,6 грн, пропонуємо збільшити суму обсягу виробництва на 1000000 грн для більш зручного розрахунку розміру витрат та доходу.

Зменшити розмір собівартості пропоную до розміру даного показника в 2021 році, тобто на 626031 тис. грн та визначити який ж розмір доходу можна буде отримати при даних змінах.

Також запроваджена ERP-система, а саме купівля ліценції на користування, матиме позитивний ефект на доходи підприємства, адже допоможе оптимізувати витрати ПрАТ «Вінницький ОЖК» близько на 2%..

Розроблена на рис. 3.1 стратегічна карта фінансових результатів діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» має критичне значення для системи фінансових результатів діяльності підприємства з кількох важливих причин: стратегічна карта допомагає керівництву підприємства визначити конкретні фінансові цілі, такі як збільшення обсягу виробництва, зниження витрат, покращення прибутковості та підвищення рентабельності тощо, дозволяє сконцентрувати зусилля на досягненні цих цілей; також вона допомагає ефективніше розподіляти фінансові ресурси, направляючи їх на пріоритетні проекти та ініціативи, які мають найбільший вплив на фінансові результати, це сприяє зниженню непотрібних витрат та підвищенню фінансової ефективності; завдяки стратегічній карті підприємство може здійснювати більш точне фінансове планування та прогнозування, що дозволяє краще передбачати фінансові потреби та ризики, а також своєчасно вживати необхідних заходів для досягнення фінансових цілей.

Отже, ми можемо бачити позитивні результати для діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» після впровадження запропонованих нами заходів щодо покращення системи фінансових результатів, та фінансових результатів загалом, звичайно не варто забувати, що дані розрахунки можуть змінюватись під впливом як зовнішніх обставин, так і внутрішніх, тому вибір чи звертати увагу на дані рекомендації маю бути доцільно обґрунтований керівництвом.

Як підсумок було визначено основні стратегії управління фінансовими результатами діяльності підприємств, визначено яку з них має використовувати в своїй діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК». Також було запропоновано заходи, які б допомогли досліджуваному нами підприємству покращити систему

управління фінансовими результатами діяльності, наприклад, запровадження ERP-системи, застосування в діяльності фінансових відділів, відділу економіки тощо методів ABC-аналізу, впровадження методів Lean Manufacturing, також може значно підвищити конкурентоспроможність ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» на ринку, та покращити його фінансові результати. Запропоновані рекомендації було економічно обґрунтовано та підтверджену їх позитивну вигоду.

Розроблено поняття стратегічної карти, тобто динамічного документа, що змінюється відповідно до зовнішніх і внутрішніх умов та допомагає підприємству адаптуватися до змін на ринку, впроваджувати інновації та досягати поставлених цілей.

Доведено, що розробка стратегічної карти є важливим інструментом для ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат», оскільки вона сприяє підвищенню ефективності управління фінансовими ресурсами, покращенню фінансових результатів та забезпеченню стійкого фінансового розвитку підприємства.

ВИСНОВКИ

Удосконалення системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства є важливим чинником його успішного функціонування та розвитку.

На основі дослідження теоретико-методологічних та практичних аспектів системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства можна зробити такі висновки:

1. Визначено, що єдиного розуміння поняття фінансові результати досі не існує, тому з опрацьованих матеріалів, було розроблено термін, який вказує, що сутність фінансових результатів діяльності підприємства полягає у відображенні сукупності показників, які характеризують ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства за певний період. Ці показники дають змогу оцінити, наскільки успішно підприємство реалізує свою продукцію, управляє своїми витратами, використовує активи та капітал, а також визначити його здатність генерувати прибуток. Фінансові результати є ключовими для оцінки фінансової стійкості підприємства, його здатності генерувати прибуток, залучати інвестиції та забезпечувати зростання. Вони також є важливим інструментом для прийняття управлінських рішень, стратегічного планування та контролю за ефективністю діяльності підприємства.

2. Доведено, що система фінансових результатів діяльності підприємства являє собою комплексну структуру, що включає в себе різноманітні фінансові показники, інструменти та процеси, які дозволяють оцінити фінансову діяльність підприємства за певний період часу. Головною метою цієї системи є забезпечення керівництва підприємства об'єктивною та достовірною інформацією про фінансовий стан та результативність його діяльності, а також надання основи для прийняття стратегічних та оперативних управлінських рішень.

3. З'ясовано, що методичні підходи до аналізу системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства представляють собою систематичний підхід до оцінки та аналізу різних аспектів цієї системи. Вони

допомагають розуміти, як ефективно підприємство використовує свої фінансові ресурси, досягає фінансових цілей та вирішує фінансові проблеми.

4. Окреслено аналіз динаміки розміру активу та пасиву підприємства ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2021-2022 роки та встановлено позитивну ситуацію щодо зростання активів на підприємстві, що дозволить збільшити можливості виготовлення товарів (послуг), дана зміна викликана збільшенням оборотних активів у 2022 році на 161915,00 тис. грн, і як наслідок можливе розширення господарської діяльності підприємства.

Також визначено зростання деяких статей пасиву (наприклад, зростання резервного капіталу підприємства на суму 2647,5 тис. грн, що, в свою чергу, позитивно впливає на підвищення платоспроможності компанії і зменшує вірогідність банкрутства), але негативну динаміку присутня у зменшенні кількості власного капіталу на 333581,00 тис. грн, що як наслідок призвело до збільшення залучених коштів в розмірі 494496,00 тис. грн у діяльності компанії, дана тенденція спричинена за рахунок збільшення нерозподіленого збитку на 265639,00 тис. грн.

5. Під час аналізу фінансової звітності ПрАТ «Вінницького ОЖК» за 2021-2022 років, було виявлено розміри валового прибутку та чистого прибутку, та охарактеризовано, що дані показники мали позитивну тенденцію, зросли на 919747,00 тис. грн та 266023,00 тис. грн відповідно, впродовж досліджуваних років.

Проте розмір витрат зріс на 452175,00 тис. грн в 2022 році в порівнянні з 2021 роком, що призвело й до збільшення розміру собівартості на 626031,00 тис. грн.

6. Було визначено показники ліквідності, які свідчать про динаміку зростання впродовж 2021-2022 років усіх трьох досліджуваних коефіцієнтів, а саме коефіцієнт поточної ліквідності зріс на 0,06, коефіцієнт швидкої ліквідності зріс на 0,16 та коефіцієнт абсолютної ліквідності також зріс на 0,04, проте їх рівень залишається нижчим, ніж нормативні значення, тому як висновок, підприємство не є повністю платоспроможним та присутній рівень фінансових ризиків.

7. Обґрунтовано фінансовий стан та ділову активність підприємства, які показали нам позитивну ситуацію адже досліджувані показники коефіцієнт рентабельності активів свідчить про те, що на 1 грн активів підприємства припадає 0,03 гривні прибутку, тоді як в 2021 році це був збиток в розмірі 0,04 гривні.

Такий коефіцієнт, як рентабельність продукції показує позитивний рівень у 2022 роках і свідчить про позитивне отримання 0,15 гривень з кожної 1 грн прибутку, тоді як у 2021 році, ситуація була не втішною і ми втрачали кошти із кожної гривні.

Коефіцієнт оборотності активів показує позитивну динаміку зростання протягом 2021-2022 рр., збільшився на 0,35, проте отримані значення є нижчими 1, що вказує на меншу ефективність у використанні активів ПрАТ «Вінницьким ОЖК».

Наступним є коефіцієнт концентрації позикового капіталу, його значення на ПрАТ «Вінницький ОЖК» знаходиться в нормативних межах. У 2022 році 57% активів компанії фінансувалися за рахунок позикового капіталу. Тоді як в 2021 цей розмір складав 47%.

8. Доведено, що фінансова стійкість має недостатній рівень на ПрАТ «Вінницький ОЖК», хоч і досліджувані показники мають позитивну динаміку в рості, проте їх рівень досі залишається нижчим за нормативні значення. Коефіцієнт фінансування показав, що в 2022 році на кожну 1 гривню зобов'язань ПрАТ «Вінницький ОЖК» припадає 0,76 гривні власного капіталу, тоді як в 2021 році розмір складав 1,15 гривень. На 0,44 зріс коефіцієнт фінансової залежності, що свідчить про збільшення використання фінансових ресурсів на кожну 1 гривню власного капіталу. Коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу, свідчить про те, що на кожну 1 гривню власних коштів у 2022 році ПрАТ «Вінницький ОЖК» використовує 1,31 гривні залучених коштів, що означає посилення залежності підприємства від інвесторів і кредиторів.

9. Визначено показники рентабельності, що свідчить про позитивну динаміку певних показників, а саме: рентабельність активів показує, що в 2021 році ПрАТ

«Вінницький ОЖК» отримало 4,01 копійок збитку на кожен вкладений гривню активів, тоді як в 2022 році - вже 2,55 копійок чистого прибутку. Підвищується рентабельність власного капіталу, якщо в 2021 році кожна залучена гривня власних коштів дозволила отримати 7,51 копійки збитку, то в 2022 році, ситуація змінилась на краще і кожна залучена гривня власних коштів приносила 5,89 чистого прибутку. Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від продажів в 2022 році показала, що кожна гривня продажів дозволила отримати 3,55 копійок операційного прибутку. Рентабельність продажів показує, що в 2022 році кожна гривня продажів принесла 14,64 копійок чистого прибутку, тоді як у 2021 році кожна продажів приносила збиток у розмірі 8,61 копійки.

10. Запропоновано напрями удосконалення системи управління фінансовими результатами на ПрАТ «Вінницький ОЖК», до них належать збільшення обсягу виробництва на 1000000 грн, зменшення розміру собівартості на 626031000 грн, запровадження ERP-системи на всьому підприємстві, розробка стратегічної карти та доведено їх позитивний економічний ефект, в розмірі 5105317,84 тис. грн, на діяльність підприємства та призведуть до отримання доходу в розмірі 6312911,84 тис. грн, тоді як витрати складатимуть 1207594,0. Звичайно важливо не забувати, що дані рекомендації варто ретельно проаналізувати перед їх запровадженням, адже на них мають вплив як зовнішні, так і внутрішні фактори, проте дані методи допоможуть підприємству не лише покращити фінансові результати, а й полегшити систему управління фінансовими результатами, та й підприємством загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сметанюк О. А., Залєвська А. О. Економічна сутність поняття «фінансові результати підприємства». *Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи (МН-2024)»*. <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2024/paper/view/21187> (дата звернення: 25.04.2024).
2. Олійник С.О. Порядок формування та відображення в обліку фінансових результатів діяльності підприємства. *Науковий огляд*. 2018. № 51.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.13р № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17> (дата звернення 19.04.2024).
4. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит». Житомир : ПП «Рута», 2003. 726 с.
5. Калюга О.В., Калюга Є.В. Контроль фінансової звітності і правильність її складання: навч. підручник. К. : Ніка- Центр, 2010.
6. Пипко В. А., Булавина Л.Н. Настільна книга бухгалтера та аудитора: навч. підручник. М. : Фінанси і статистика, 2011. 592 с.
7. Лондар С. Л., Тимошенко О. В. Фінанси: навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2009. 384 с.
8. Греченко Ю. А. Основні теоретичні підходи до визначення поняття прибутку. *Економіка розвитку*. 2009. № 4. С. 58–60.
9. Худолій Л. М. Теорія фінансів : навчально-методичний посібник . Київ : Вид-во Європ. унту, 2013. 167 с.
10. Патарідзе-Вишинська М. В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід. *Економіка управління інновації*. 2010. № 2 (4).
11. Мардус Н. Ю., Брік С. В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Сер. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*.

2021. Вип. 2 (29). URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53211> (дата звернення 21.04.2024).

12. Мочерний С.В. Політична економія: навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2002. 687 с.

13. Карпенко Н.І. Проблеми узгодження бухгалтерського та податкового обліку результатів діяльності та шляхи їх вирішення. Тернопіль: Векс, 2001. 150 с.

14. Лебедзевич Я.В. Основні тенденції визначення фінансового результату: історичний аспект. *Економічні науки*. 2009. № 9. С. 64–72.

15. Стригуль Л.С., Буцаєва М. А. Дослідження сутності визначення поняття фінансових результатів діяльності підприємства. *«Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність» : 2016 рік : матеріали Міжнар. наук.-практ.інтер.-конф. студ. та молодих вчених, 27 грудня 2016 р. Харків : НТУ «ХПІ» 2016. С. 287-289.*

16. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к. е. наук: 08.00.04. Харків. 2009. 25 с.

17. Скасюк Р. В. Сутність і значення фінансових результатів у системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія: «Економічні науки»*. 2010. №18.

18. Янковська В. А., Хохлов М. .П. Семантика поняття «фінансові результати підприємства». *Інфраструктура ринку. Сер. Економіка та управління підприємствами*. 2018. Вип. 18. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2018/18_2018_ukr/20.pdf (дата звернення: 24.04.2024).

19. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: навч. підручник. Київ : Алерта, 2011. 976 с.

20. Капустін К. Прибуток як джерело фінансових ресурсів підприємства. *Економіст*. 2021. №7. С.23-26.

21. Воленюк, О.М. Облік доходів і фінансових результатів діяльності підприємств. *Науковий вісник НАУ*. Вип. 35. К., 2020. С. 278-284.

22. Ратушна О.П. Облік і аналіз фінансових результатів: методика та організація : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та е. наук : 08.00.09. Київ, 2013. 22 с.

23. Лесюк А. С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства в Україні. *Агросвіт*. 2020. №15.

24. Миколенко І. Г., Дігтяр В.Ю. Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. №32.

25. Левченко Н. М., Кулик Ж. О. Удосконалення методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Економічна наука. Сер. Інвестиції: практика та досвід*. 2014. Вип. 21. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2014/15.pdf (дата звернення: 26.04.2024).

26. Сорокіна В. О., Кремень О. І. Формування системи управління фінансовими результатами фірми. «Домінанти соціально-економічного розвитку України в умовах інноваційного типу прогресу» : 2020 рік : збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених, присвяченої 90-річчю Київського національного університету технологій та дизайну, 26 берез. 2020 р. Київ : КНУТД, 2020. С. 279-282.

27. Артеменко Н. О. Система управління фінансовими результатами банку. «Сучасні детермінанти розвитку бізнес-процесів в Україні» : 2018 рік : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтер.-конф., 12 квіт. 2018 р. Київ : КНУТД, 2018. С. 265-268.

28. Філімоненков О. Фінанси підприємств: Навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: МАУП, 2004. 328 с.

29. Бражник Л.В. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. *Економіка та суспільство. Сер. Гроші, фінанси і кредит*. 2018. Вип. 14. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/111.pdf (дата звернення: 29.04.2024).

30. Гудзь О. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2007. 578 с.

31. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ: КНЕУ, 2008. 552 с.

32. Герман. М. Управління фінансовими ресурсами підприємства та їх вплив на його фінансовий стан. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 5.

33. Недільська Л.В. Фінансові ресурси як економічна категорія. *Вісник ЖНАЕУ. Сер. Фінанси, облік та аналіз господарської діяльності*. 2009. Вип. 2. С. 261-270.

34. Яременко В.Г., Салманов М.Н. Сутність поняття та особливості класифікації фінансових ресурсів підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 19(3). С. 158-162.

35. Шлапак Д. В., Селінова Н. М. Фінансові результати діяльності підприємства: сутність, порядок формування та відображення в обліку. *«Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України» : 2016 рік : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 16–20 трав. 2016 р. Одеса : ОНПУ, 2016. С. 85-88.*

36. Пігуль, Н. Г. Управління прибутком підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України»*. Суми, 2020. Вип. 28. С. 24-35.

37. Гудзь Н.В. Облікова модель формування фінансових результатів діяльності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. *Економіка і суспільство. Сер. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2017. Вип. 13. С. 1339-1346.

38. Особливості інструментарію визначення результатів господарської діяльності підприємств / Стегней М.І. та ін. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2011. № 33, ч. 2. С. 253-259.

39. Чепець О.Г., Ключко К.Ю. Особливості організації обліку процесу реалізації продукції. *Ефективна економіка*. 2017. №1.

40. Остап'юк Н. А. Методика оцінки фінансового стану підприємства в умовах інфляції. *Вісник ЖДТУ*. 2011. №1(55). С. 127–129.
41. Рзаєва Т. Г., Серветник О. В. Фінансові результати та методи їх аналізу за показниками фінансової звітності. *Вісник Хмельницького національного університету. Сер. Економічні науки*. 2020, № 3. С. 121-124.
42. Глушко А. Д., Грачова А. О. Методичні засади аналізу фінансових результатів аналізу підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 6.
43. Панченко К. М., Богач Л. В. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності транснаціональних корпорацій. *Economisc*. 2019. № 4.
44. Кадуріна Л. О. Фінанси підприємств.: Донбаський інститут техніки та менеджменту ім. Ю. Бугая, 2012. URL: <https://studfile.net/preview/5080531/> (дата звернення: 26.04.2024).
45. Мелень О. В., Москаленко, Л. В. Теоретичні основи визначення поняття «фінансовий результат». *«Інновації в обліково-аналітичному забезпеченні та управлінні фінансово-економічною безпекою в умовах діджиталізації» : 2020 рік : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 12–13 лист. 2020 р. Харків : НТУ «ХПІ», 2020. С. 148-153.*
46. Олійно-жирова промисловість: традиції та інновації. Вітчизняний та світовий досвід : наук.-допом. бібліогр. покажч. / упоряд. Т. П. Фесун ; Наук.-техн. б-ка; Нац. ун-т харч. технологій. Київ : НУХТ, 2019. 185 с. (Серія «Галузі харчової промисловості» ; вип. 9).
47. Петкова Д. Ф. Олійно-жирова промисловість: сучасний стан та перспективи розвитку. *«Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття» : 2020 рік : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 15–16 жовт. 2020 р. Одеса : ОНТУ, 2020. С. 118-119.*
48. Власенко І. Г., Семко Т. В. Олійно-жирова галузь України: виклики та потенціал розвитку. *Товари і ринки КНТЕУ. Сер. Ринкові дослідження*. 2019. Вип. 3. С. 50-59.
49. Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножировий комбінат»: веб-сайт. URL: <http://vmzhk.vioil.com/index.htm> (дата звернення: 01.05.2024).

50. Вінницький олійножировий комбінат: веб-сайт. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/00373758/ (дата звернення 01.05.2024).

51. Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножировий комбінат»: веб-сайт. URL: <https://clarity-project.info/edr/00373758> (дата звернення: 01.05.2024).

52. Драган О. І., Чеснік Н. М. Досвід впровадження системи екологічного менеджменту на підприємства олійно-жирової галузі. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2020. Том 26. С. 90-99. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/31128> (дата звернення: 02.05.2024).

52. Дорошкевич К. О. Можливості застосування стратегічних карт під час запровадження тотальної системи якості на підприємстві. *Електронний науковий архів Науково-технічної бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка»*. 2006. С. 10-15. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/090b17c8-d108-4938-9cc4-6f6c4c938af4/content> (дата звернення: 01.06.2024).

53. Збалансована система показників як засіб стратегічного управління організацією / Думенко М. та ін. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Сер. Військові науки*. 2019. Вип. 3(81). С. 48-64.

54. Трут О. Використання стратегічних карт у процесі формування стратегічного потенціалу організації. *Вісник Львівського університету. Сер. Економіка*. 2023. Вип. 65. С. 123-131.

55. Бочарніков І. О., Орловський Д. Л. Розпізнавання стану футбольного клубу за допомогою збалансованої системи показників. *Вісник НТУ «ХПІ». Сер. Системний аналіз, управління та інформаційні технології*. 2014. Вип. 55. С.42-51.

56. Лісова Н. О. Свірська Г. С. Стратегічна карта BSC: теорія та практика. *Вісник Хмельницького національного університету. Сер. Економічні науки*. 2009. № 4, т. 2. С. 90-94.

57. Чекмасова І. А., Табалюк А. К. Побудова стратегічної карти на основі використання концепції збалансованої системи показників. *Вісник НТУ «ХПІ». Сер. Економічні науки*. 2018. № 37(1313). С. 3-6.

58. Кузьмін О., Дорошкевич К. Стратегічні карти машинобудівних підприємств: сутність та принципи формування. *Вісник ТНЕУ. Сер. Економіка і управління підприємствами*. 2009. Вип. 2. С. 101-106.

59. Ткачук Л. М., Стіфанцов М. О. Шляхи удосконалення управління фінансовими результатами на підприємстві. *«Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи» : 2023 рік : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтер.-конф., 22 черв. 2023 р. Вінниця : ВНТУ. 2023. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2023/paper/viewFile/18483/15339> (дата звернення: 27.05.2024).*

60. Арич М. І. Обґрунтування вибору стратегій управління фінансово-економічними результатами діяльності підприємств на основі концепції Six Sigma. *Економіка і суспільство. Сер. Економіка та управління підприємствами*. 2016. Вип. 2. С. 221-228

61. Що таке ERP-система та як вона допоможе вашому бізнесу? *Дія-Бізнес* : веб-сайт. URL: <https://business.diiia.gov.ua/cases/sistematizacia-biznes-procesiv/so-take-erp-sistema-ta-ak-vona-dopomoze-vasomu-biznesu> (дата звернення: 29.05.2024).

62. ABC-аналіз. *Букліб* : веб-сайт. URL: <https://buklib.net/books/28424/> (дата звернення: 30.05.2024).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А
(обов'язковий)
Протокол перевірки дипломної роботи
на наявність текстових запозичень

Назва роботи: Удосконалення системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства (на прикладі приватного акціонерного товариства «Вінницький олійножировий комбінат»)
Тип роботи: бакалаврська дипломна робота
Підрозділ кафедра ММЕ, факультет МІБ
(кафедра, факультет)

Показники звіту подібності Unicheck

Оригінальність 79,2% Схожість 20,8%

Аналіз звіту подібності (відмітити потрібне)

- ☐ Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно і не містять ознак плагіату.
- ☐ Виявлені у роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її автора. Роботу направити на доопрацювання.
- ☐ Виявлені у роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату та/або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Особа, відповідальна за перевірку

(підпис)

Карачина Н.П.
(прізвище, ініціали)

Ознайомлені з повним звітом подібності, який був згенерований системою Unicheck щодо роботи.

Автор роботи

(підпис)

Залєвська А.О.
(прізвище, ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Сметанюк О.А.
(прізвище, ініціали)

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»
за 2021-2022 роки

			КОДИ
			01.01.2022
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Вінницький олійножировий комбінат"	за ЄДРПОУ	00373758
Територія	Вінницька обл.	за КАТОТТГ	UA0502000010 063857
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво олії та тваринних жирів	за КВЕД	10.41
Середня кількість працівників: 708			
Адреса, телефон: 21034 м. Вінниця, Немирівське шосе, 26, (0432) 27-46-26			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2021 р.
Форма №1

		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	10	242
0 первісна вартість	1001	71	410
накопичена амортизація	1002	(61)	(168)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	12 358	12 938
Основні засоби	1010	3 447 243	3 322 890
первісна вартість	1011	4 150 480	4 181 520
Знос	1012	(703 237)	(858 630)
Інвестиційна нерухомість	1015	52 104	51 846
первісна вартість	1016	52 104	51 846
Знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	13	2
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0

Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	3 511 728	3 387 918
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	241 887	336 581
Виробничі запаси	1101	70 252	199 954
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	134 410	124 241
Товари	1104	37 225	12 386
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	29 279	29 613
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	25 302	142 285
з бюджетом	1135	47 628	44 544
у тому числі з податку на прибуток	1136	3 445	9 530
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	55 601	77 905
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 315	30 266
Готівка	1166	14	11
Рахунки в банках	1167	7 301	30 255
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 886	10 670
Усього за розділом II	1195	408 898	671 864
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	94
Баланс	1300	3 920 626	4 059 876

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	78 099	78 099
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2 730 292	2 726 476
Додатковий капітал	1410	1	1
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	432	432
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-358 051	-992 218
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	2 450 773	1 812 790
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			

Відстрочені податкові зобов'язання	1500	481 598	464 807
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	131 821	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	1 143
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	613 419	465 950
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	37 149	725 263
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	67
товари, роботи, послуги	1615	36 701	147 726
розрахунками з бюджетом	1620	1 578	1 798
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	324	1 298
розрахунками з оплати праці	1630	4 352	5 201
одержаними авансами	1635	532 954	497 626
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	12 853	10 318
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	230 523	391 839
Усього за розділом III	1695	856 434	1 781 136
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	3 920 626	4 059 876

Керівник

Белінський Я.П.

Головний бухгалтер

Зоря І.О.

Підприємство

Приватне акціонерне товариство
"Вінницький олійножировий комбінат"Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ

01.01.2022

00373758

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

		Код за ДКУД	1801003
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 859 223	1 915 837
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 901 664)	(1 722 103)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	0	193 734
збиток	2095	(42 441)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	135 984	75 797
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(38 063)	(41 308)
Витрати на збут	2150	(48 323)	(92 894)
Інші операційні витрати	2180	(149 935)	(106 082)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: Прибуток	2190	0	29 247
Збиток	2195	(142 778)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	11 026	151

Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(44 499)	(143 123)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	0	0
Прибуток			
Збиток	2295	(176 251)	(113 725)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	16 121	13 569
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:	2350	0	0
Прибуток			
Збиток	2355	(160 130)	(100 156)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-160 130	-100 156

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 526 799	1 410 706
Витрати на оплату праці	2505	97 546	114 957
Відрахування на соціальні заходи	2510	21 392	24 907
Амортизація	2515	159 469	160 952
Інші операційні витрати	2520	210 961	169 029
Разом	2550	2 016 167	1 880 551

			КОДИ
			01.01.2023
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Вінницький олійножировий комбінат"	за ЄДРПОУ	00373758
Територія	Вінницька обл.	за КАТОТТГ	UA0502000010 063857
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво олії та тваринних жирів	за КВЕД	10.41
Середня кількість працівників: 673			
Адреса, телефон: 21034 м. Вінниця, Немирівське шосе, 26, (0432) 27-46-26			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р.
Форма №1

		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	242	111
первісна вартість	1001	410	410
накопичена амортизація	1002	(168)	(299)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	12 938	11 742
Основні засоби	1010	3 322 890	3 049 357
первісна вартість	1011	4 181 520	4 237 598
Знос	1012	(858 630)	(1 188 241)
Інвестиційна нерухомість	1015	51 846	47 013
первісна вартість	1016	51 846	0
Знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	2	2
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0

Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	3 387 918	3 108 225
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	336 581	151 831
Виробничі запаси	1101	199 954	84 091
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	124 241	62 662
Товари	1104	12 386	5 078
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	29 613	649 465
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	142 285	69 100
з бюджетом	1135	44 544	112 622
у тому числі з податку на прибуток	1136	9 530	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	77 905	2 400
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	30 266	142 028
Готівка	1166	11	6
Рахунки в банках	1167	30 255	142 022
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	10 670	8 785
Усього за розділом II	1195	671 864	1 136 231
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	94	0
Баланс	1300	4 059 876	4 244 456

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	78 099	78 099
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2 726 476	2 589 113
Додатковий капітал	1410	1	1
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	432	5 727
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-992 218	-889 329
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	1 812 790	1 783 611
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			

Відстрочені податкові зобов'язання	1500	464 807	418 188
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 143	1 064
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	465 950	419 252
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	725 263	1 001 986
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	67	79
товари, роботи, послуги	1615	147 726	414 379
розрахунками з бюджетом	1620	1 798	25 101
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	22 154
розрахунками зі страхування	1625	1 298	1 918
розрахунками з оплати праці	1630	5 201	7 348
одержаними авансами	1635	497 626	422 427
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	10 318	13 676
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	391 839	154 679
Усього за розділом III	1695	1 781 136	2 041 593
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	4 059 876	4 244 456

Керівник

Ярослав БЕЛІНСЬКИЙ

Головний бухгалтер

Ірина ЗОРЯ

Підприємство

Приватне акціонерне товариство
"Вінницький олійножировий комбінат"Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ

01.01.2023

00373758

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2022 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

		Код за ДКУД	1801003
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 405 001	1 859 223
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 527 695)	(1 901 664)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: Прибуток	2090	877 306	0
Збиток	2095	(0)	(42 441)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	308 716	135 984
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(47 264)	(38 063)
Витрати на збут	2150	(283 071)	(48 323)
Інші операційні витрати	2180	(358 134)	(149 935)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	497 553	0
збиток	2195	(0)	(142 778)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	11 800	11 026

Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(388 307)	(44 499)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	121 046	0
Прибуток			
Збиток	2295	(0)	(176 251)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-15 153	16 121
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:	2350	105 893	0
Прибуток			
Збиток	2355	(0)	(160 130)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-165 163	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-165 163	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(30 091)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-135 072	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-29 179	-160 130

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 796 978	1 526 799
Витрати на оплату праці	2505	128 620	97 546
Відрахування на соціальні заходи	2510	27 926	21 392
Амортизація	2515	166 720	159 469
Інші операційні витрати	2520	610 311	210 961
Разом	2550	2 730 555	2 016 167

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

ІЛЮСТРАТИВНА ЧАСТИНА

«УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ
РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВІННИЦЬКИЙ
ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»))»

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВІННИЦЬКИЙ
ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»)

Виконав: студент 4 курсу, групи ЕК-206

Спеціальності 051 – «Економіка»

Залєвська А.О.

Керівник; к.е.н., доцент кафедри ММЕ

Сметанюк О.А.

Метою роботи є дослідження та розробка рекомендацій щодо удосконалення системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- визначити сутність та джерела формування фінансових результатів діяльності підприємства;
- дослідити систему управління фінансовими результатами діяльності підприємства та її основні елементи формування;
- охарактеризувати методичні підходи до аналізу системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства;
- розглянути загальну характеристику діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
- проаналізувати фінансовий стан ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
- оцінити фінансові результати діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
- сформувати стратегічну карту управління фінансовими результатами ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
- визначити напрями удосконалення системи управління фінансовими результатами на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».

- **Об'єктом дослідження** є система управління фінансовими результатами діяльності підприємства.
- **Предмет дослідження** – теоретико-методичні та прикладні аспекти управління системою фінансових результатів діяльності підприємства (на прикладі ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»).
- **Практична цінність** представленої дипломної роботи полягає у формуванні комплексу економічно обґрунтованих пропозицій, які можуть бути використані на приватному акціонерному товаристві «Вінницький олійножировий комбінат» з метою вдосконалення системи управління фінансовими результатами та підвищення ефективності його діяльності в цілому.
- Матеріали бакалаврської роботи **опробовані** на Молодіжній науково-практичній інтернет-конференції «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи», м. Вінниця

Таблиця 1 – Підходи до трактування економічного змісту фінансових результатів економічними школами

Економічна школа	Сутність поняття
Меркантилістична	Фінансові результати – це прибуток, що формуються в сфері обігу та торгівлі, які є джерелом багатства.
Фізіократична	Прибуток – це основна форма фінансових результатів, що виникає за рахунок природної родючості землі.
Класична	Розглядали прибуток як особливу категорія фінансових результатів. Формування фінансових результатів відбувається в сфері виробництва, а прибуток, як заробітна плата і рента, є частиною вартості, що створюється працею.
Неокласична	Фінансові результати формуються за рахунок капіталу та є ціною даного виробничого фактору; крім того, вони формуються за рахунок комплексу всіх задіяних виробничих факторів.
Інституціоналістична	Фінансові результати формуються під впливом різних суспільних не економічних інститутів: держава, соціальні групи, профспілки тощо
Теорія трудового доходу	Фінансовий результат трактується як прибуток, що є результатом діяльності і винагородою підприємця.
Марксистська	Основним джерелом формування фінансових результатів є додаткова вартість, створена працею найманих працівників в процесі виробництва, що реалізується через сферу обігу.

Таблиця 3 – Підходи науковців щодо поняття «фінансові результати»

Автор	Сутність поняття
Економічний аспект	
О.О. Вороніна [16]	Якісна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства, яка у цілому характеризує результат економічних відносин підприємства та, зокрема, відображає значущість і сталість розвитку підприємства (з погляду отриманого доходу), впливовість на його фінансово-господарську діяльність.
Р.В. Скасюк [17]	Економічна категорія, яка формується поступово протягом фінансово-господарського року від різних видів діяльності і виражається чистим доходом (прибутком), який залишається у підприємства на власні потреби.
Т.О. Білик [18]	Прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і за позитивного його результату представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки його ефективності.
Обліковий аспект	
Н.М. Ткаченко[19]	Утворюється з доходів діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності
С.Л. Червінська [20]	Різниця між майновим станом підприємства на кінець і початок звітного періоду.
Ж.С. Труфіна [20]	Економічна категорія в контексті створення доданої вартості та в аспекті методики визначення результату діяльності конкретного суб'єкта господарювання, що є об'єктом обліку і контролю.

Таблиця 2 – Підходи щодо розуміння терміну «фінансовий результат» відчизняними авторами

Автор	Сутність поняття
Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М. Шигун	Приріст (зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворився у процесі його підприємницької діяльності за звітний період.
О.В. Калюга, Є.В. Калюга	Потік грошових коштів, що надходять у резерв держави, підприємства або окремої особи в процесі розподілу національного доходу.
В.А. Пипко	Результат господарської діяльності, виражений в грошовій формі.
С. Л. Лондар, О. В. Тимошенко	Приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період.
Ю. А. Греченко	Чистий прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати, або чистий збиток – перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких було здійснено витрати.
Л. М. Худолій	Зіставлення доходів і витрат, регламентованих податковим законодавством.
М. В. Патарідзе-Вишинська	Узагальнює усі результати господарської діяльності та який характеризує ефективність діяльності суб'єкта господарювання.
В.Н. Жуков	Зведеним (інтегруючим) показником, що характеризує фінансовий результат діяльності підприємства, є балансовий (валовий) прибуток або збиток.
С.В. Мочерний	Грошова форма підсумків господарської діяльності організацій або їхніх підрозділів, виражена в прибутках або збитках.
Н.І. Карпенко	Кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства виражається у показнику прибутку і збитку.
В.А. Луговий	Балансовий прибуток (або збиток) підприємства, який складається з доходу (витрат) від реалізації готової продукції (робіт, послуг), доходу (витрат) від інших реалізацій і сум позареалізаційних доходів (витрат).
Я.В. Лебедзевич	Кінцевий результат фінансово-господарської діяльності правильніше було б назвати не балансовим прибутком, а доходом по балансу (балансовим доходом), оскільки назва показника повинна відображати його економічну суть.
К.Г. Воблій	Фінансовий результат за звітний період діяльності організації розглядають як різницю показника чистих активів на кінець і на початок періоду, скориговану на суми, вилучені або додані власниками.
Б.А. Райсберг, Л.Ш. Лозовський, О.Б. Стародубцева	Позитивний фінансовий результат (прибуток) розраховується як різниця між виручкою від реалізації продукції господарської діяльності та сумою витрат факторів виробництва на цю діяльність в грошовому виразі.

Рисунок 1 – Сутність фінансового результату у трьох аспектах

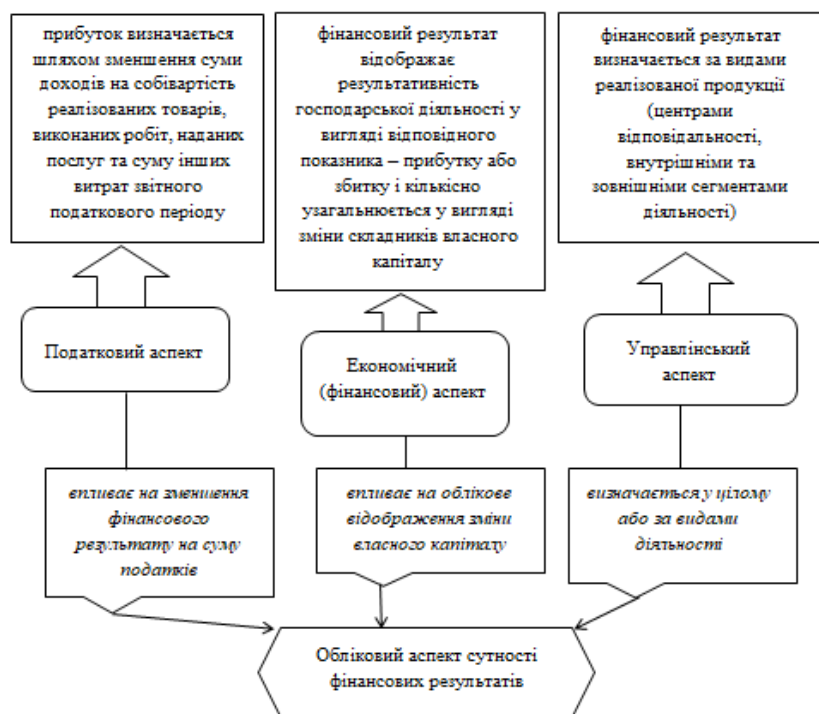

Рисунок 2 – Комплексна система управління фінансовими результатами підприємства

Таблиця 4 – Підходи щодо розуміння терміну «фінансові ресурси» вітчизняними авторами

Автор	Сутність поняття «фінансові ресурси»
О. Василик, О. Філімоненков [28]	грошові накопичення і доходи, що створюються у процесі розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту й зосереджуються у відповідних фондах для забезпечення безперервності розширеного відтворення та задоволення інших суспільних потреб;
В. Опарін, А. Чупіс [29]	всі кошти, що знаходяться в розпорядженні підприємства і спрямовані в основні засоби та обігові кошти підприємства;
О. Гудзь [30]	сукупність усіх високоліквідних наявних активів, які перебувають у розпорядженні підприємства та призначені для виконання фінансових зобов'язань і розширеного відтворення, пов'язуючи їх обсяг та склад із платоспроможністю підприємства;
П. Лайко [29]	сукупність грошових коштів у фондovій, не фондovій або матеріальній формі, які призначені для виконання зобов'язань, здійснення поточних витрат і витрат на забезпечення розширеного відтворення;
А. Поддєрьогін, М. Білик, Л. Буряк [31]	сукупність грошових коштів у фондovій, нефондovій або матеріальній формі, які призначені для виконання фінансових зобов'язань, здійснення поточних витрат і витрат на забезпечення розширеного відтворення;
І. Зятковський [29]	грошові фонди цільового призначення, сформовані у процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту, створеного на підприємстві, якими воно володіє і розпоряджається на правах власності або повного господарського відання, а також використовує на статутні потреби;
Ю. Петленко [29]	грошові кошти, які залучені в господарський обіг підприємства з різних джерел, сформованих під впливом організаційно-правових форм господарювання, призначених для покриття його власних потреб;
П. Стецюк [29]	його найбільш ліквідні активи, що забезпечують неперервність руху грошових потоків.

Рисунок 3 – Специфічні властивості фінансових ресурсів як економічної категорії

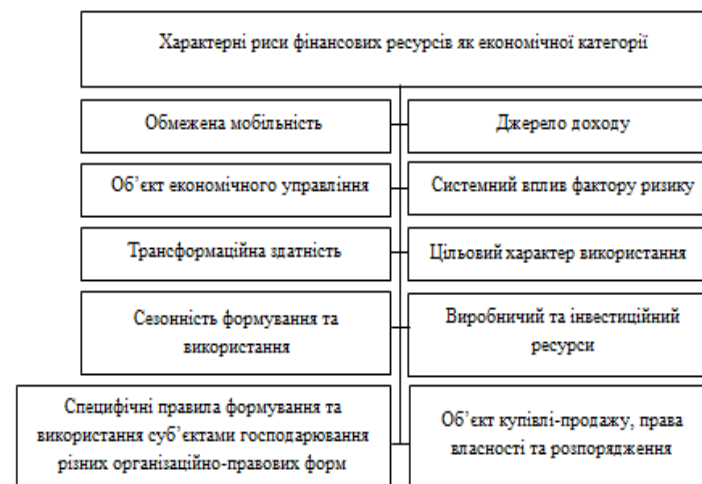

Рисунок 4 – Алгоритм визначення фінансового результату підприємства

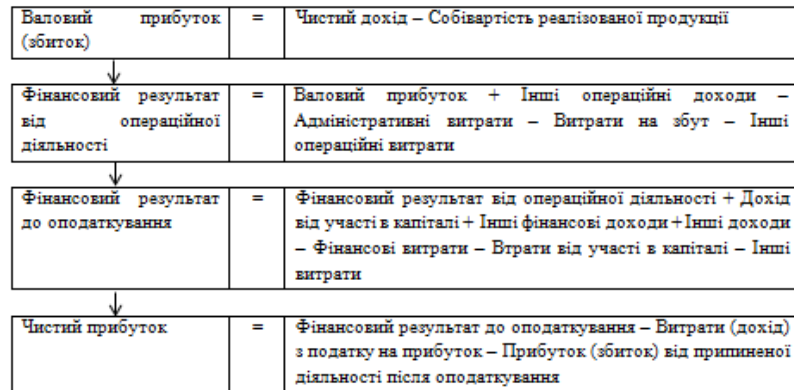
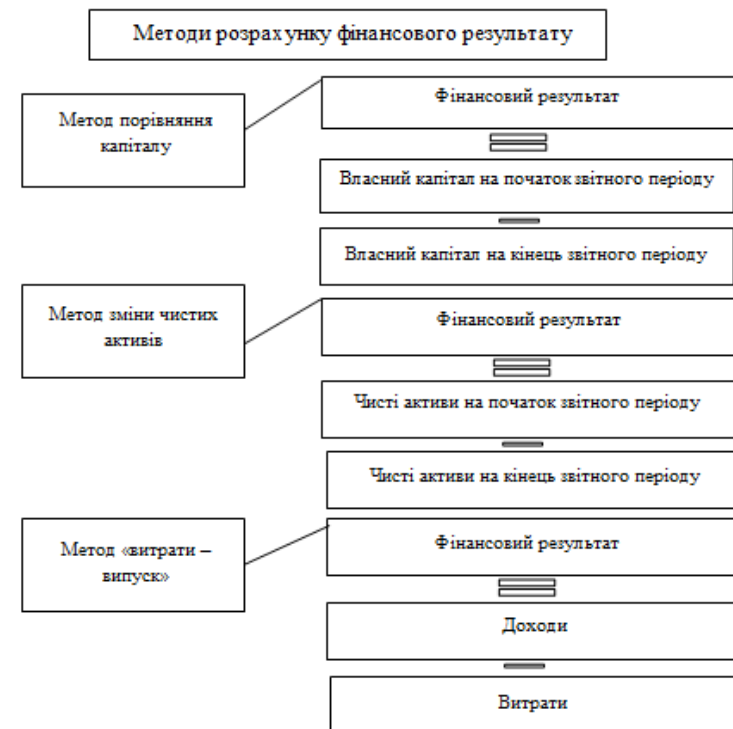

Рисунок 5 – Методи розрахунку фінансового результату

Таблиця 5 – Основні підходи до аналізу фінансових результатів, що виділяють автори навчально-методичної літератури

Автор	Виділений напрям аналізу фінансових результатів
М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Пригуляк, Н. Ю. Невмержицька	1. Вертикальний і горизонтальний аналіз фінансових результатів підприємства; 2. Факторний аналіз прибутку; 3. Аналіз показників рентабельності; 4. Факторний аналіз показників рентабельності; 5. Система «директ-кост» як теоретична база аналізу витрат та оптимізації прибутку; 6. Аналіз резервів збільшення прибутку.
Ю. С. Цал-Цалко	1. Аналіз формування фінансових результатів; 2. Аналіз впливу факторів на фінансові результати; 3. Аналіз розподілу чистого прибутку.
Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна	1. Оцінка динаміки структури показників прибутку; 2. Факторний аналіз прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг); 3. Аналіз фінансових результатів від іншої реалізації фінансових укладень і позареалізаційної діяльності.
Т. Д. Косова, І. В. Сіменко	1. Аналіз валового прибутку підприємства; 2. Аналіз безбитковості підприємства; 3. Аналіз фінансових результатів операційної діяльності; 4. Аналіз фінансових результатів від іншої діяльності підприємства.
Б. М. Литвин, М. В. Стельмах	1. Оцінка динаміки й складу фінансових результатів; 2. Факторний аналіз прибутку від операційної діяльності; 3. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу виробництва та прибутку; 4. Аналіз рентабельності підприємства.
Є. В. Мних	1. Оцінка рівня й динаміки показників прибутку операційної діяльності; 2. Факторний аналіз прибутку (збитку) операційної діяльності; 3. Аналіз використання прибутку; 4. Аналіз дивідендної політики; 5. Аналіз рентабельності; 6. Аналіз й оцінка виробничого та фінансового левериджу; 7. Аналіз доходів, витрат і фінансових результатів інвестиційної діяльності; 8. Аналіз доходів, витрат і фінансових результатів фінансової діяльності.
К.В. Ізмайлова	1. Аналіз складу, рівня, динаміки й структури фінансових результатів; 2. Факторний аналіз прибутку від операційної діяльності; 3. Аналіз взаємозв'язку обсягів виробництва, собівартості та прибутку.
П. Я. Попович	1. Аналіз фінансових результатів: 1.1. Загальне оцінювання динаміки показників прибутку, 1.2. Факторний аналіз прибутку від реалізації продукції (товарів, послуг); 2. Аналіз впливу інфляції на фінансові результати; 3. Аналіз розподілу прибутку; 4. Аналіз використання підприємствами чистого прибутку.

Рисунок 6 – Класифікація фінансових результатів підприємства

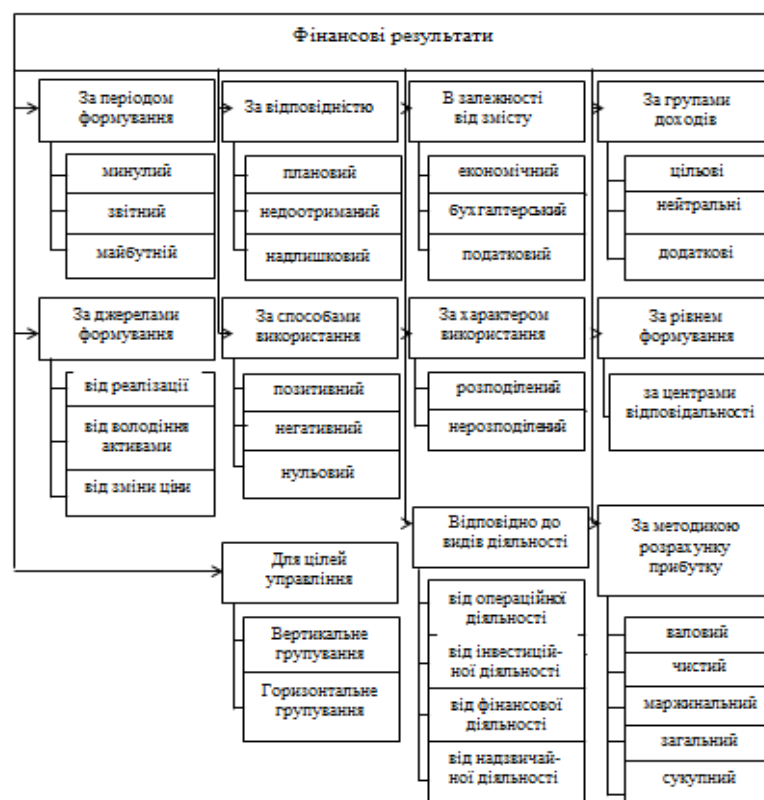
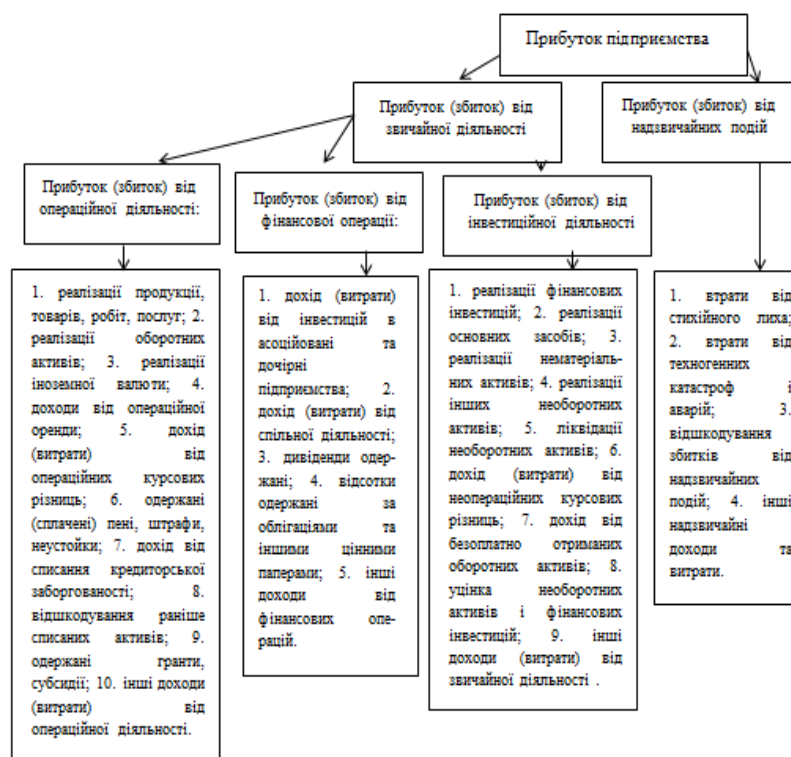

Рисунок 7 – Структурно-логічна схема формування прибутку підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні

- **ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»** є одним із підприємств Вінницької області, що займається виробництвом сировини харчової промисловості та сировини для технічних виробництв
- **Мета діяльності товариства** - здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку в інтересах акціонерів товариства, максимізації добробуту акціонерів у вигляді зростання ринкової вартості акцій товариства, отримання акціонерами дивідендів.
- **Пріоритетом діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»** є випуск продукції, яка конкурентоспроможна та відповідає сучасним вимогам якості та безпеки.
- Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножировий комбінат» займається різними видами діяльності, основний з яких за КВЕД – **10.41 «Виробництво олії та тваринних жирів»**.

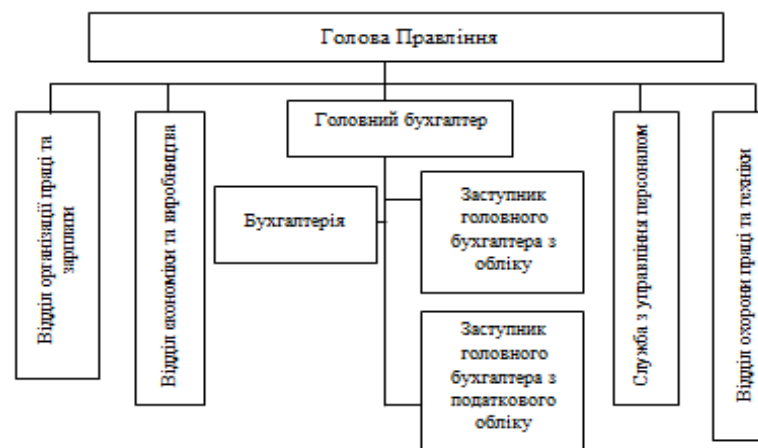
Предметом і основними напрямками ПрАТ «Вінницького ОЖК» є:

- закупівля, зберігання, переробка та реалізація олійної та іншої сировини;
- укладання з товаровиробниками договорів закупівлі зерна, олійних культур, сортового насіння, всіх культур і організація виконання цих договорів;
- здійснення роздрібної та оптової торгівлі, в тому числі і за кордоном, комерційної діяльності, маркетингу, посередницької, зовнішньоекономічної та іншої діяльності в межах, передбачених чинним законодавством;
- розробка та впровадження заходів по покращенню якості продукції, що виробляється;
- здійснення заходів по організації підвищення професійних та правових знань, проведення атестації працівників;
- поводження з відходами та інше.

Таблиця 6 – Етапи реконструкції та технічної модернізації на
ПрАТ «Вінницький ОЖК» впродовж періоду його існування

Рік	Подія
1	2
2007	Встановлені 2 преси та 1 жаровня, що дало можливість збільшити виробничі потужності від 500 тонн насіння соняшнику на добу до 650 тонн на добу.
2008	Введені в експлуатацію нові потужності по зберіганню, які дозволяють одночасно зберігати насіння соняшнику, ріпаку та сої (сумарною потужністю еквівалентною 24000 тонн насіння соняшнику). В даний час комбінат має можливість приймати до 3000 тонн олійних культур за добу з можливістю одночасного приймання двох видів насіння.
2010	На «Вінницькому ОЖК» була проведена чергова реконструкція з монтажем нового олійно - віджимного агрегату, що дало можливість збільшити добову потужність до 1000 тонн насіння соняшнику.
2013	Збудований та введений в дію в 2013 році олійноекстракційний завод ОЕЗ-2 значно збільшив виробничі потужності підприємства, яке зараз має можливість переробляти одночасно дві олійні культури. Весь технологічний процес переробки олійного насіння – від приймання насіння до відвантаження олії та гранульованого шроту - автоматизований та проводиться з пульта керування.
2014	Виконані подальші заходи з модернізації обладнання та підвищення ефективності виробництва на олійноекстракційному виробництві: 1. встановлений експандер EXP-350 MLE для формування ракушки; 2. замінений охолоджувач ракушки; 3. здійснено переобв'язку циклонів десольвентайзера; 4. встановлений механічний фільтр ВНП-75 для фільтрування пресової олії; 5. замінений шнек ракушки; 6. автоматизована подача гріючої пари на жаровні; 7. автоматизована подача матеріалу на жаровні; 8. замінена норія м'ятки та інші. В 2014 році на дільниці очищення стічних вод впроваджена додаткова схема очищення стічних вод з використанням коагулянтів і флокулянтів. З метою раціонального використання енергоресурсів на комбінаті діє власна котельня для спалювання лущини соняшнику, яке утворюється на олійноекстракційних заводах при переробці насіння соняшнику. Отримана пара використовується у технологічних процесах на виробництвах комбінату та для опалення. Використовуються безвідходні технології виробництва, переважна кількість відходів реалізується як готовий продукт.

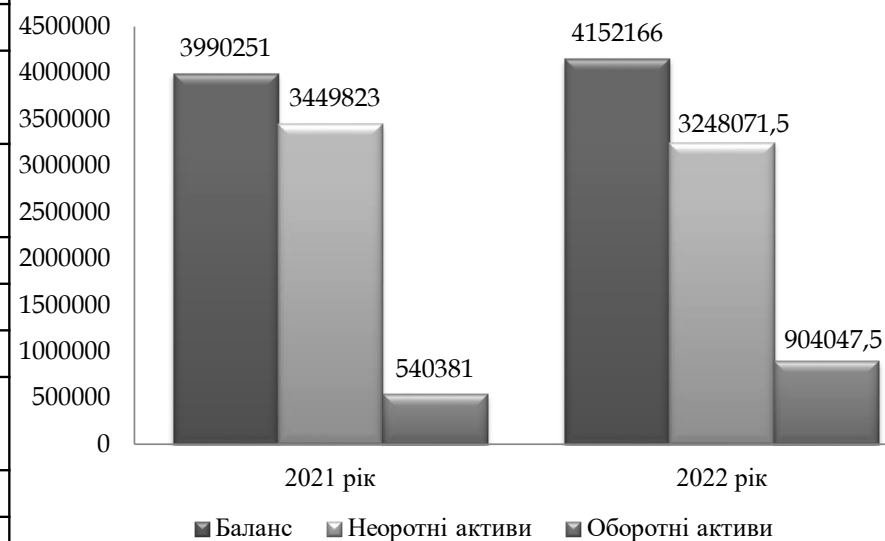
Рисунок 8 – Спрощена організаційно-штатна структура
ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Таблиця 7 – Аналіз динаміки активу ПрАТ
«Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022
роках

Показник	Роки			
	2021 р.		2022 р.	
	тис. грн	частка, %	тис. грн	частка, %
1	2	3	4	5
1. Необоротні активи	3449823,0	86,46	3248071,5	78,23
1.1 Нематеріальні активи	126,00	0,0037	176,5	0,005
1.2 Основні засоби	3385066,5	98,12	3186123,5	98,02
2. Оборотні активи	540381,0	13,54	904047,5	21,77
2.1 Запаси	289234,00	53,52	244206,00	27,01
2.2 Гроші та їх еквіваленти	18790,5	3,48	86147,00	9,52
Баланс	3990251,0	100,00	4152166,00	100,00
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,16	-	0,28	-

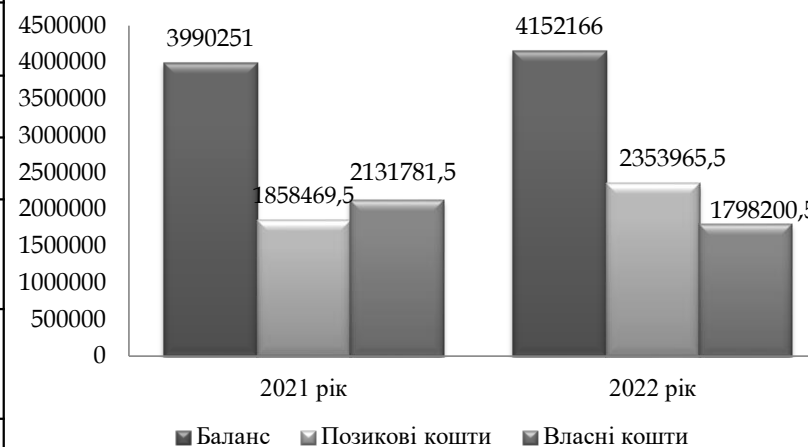
Рисунок 9 – Динаміка необоротних та оборотних активів ПрАТ
«Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022 роках, тис. грн

Таблиця 8 – Аналіз динаміки пасиву ПрАТ
«Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022
роках

Показник	Роки			
	2021 р.		2022 р.	
	тис. грн	частка, %	чис. грн	частка, %
1	2	3	4	5
1. Власний капітал	2131781,5	53,42	1798200,5	43,27
1.1 Зареєстрований (пайовий) капітал	78099,00	3,67	78099,00	4,34
1.2 Додатковий капітал	1,00	0,00005	1,00	0,00006
1.3 Резервний капітал	432,00	0,02	3079,5	0,17
1.4 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(675134,5)	31,67	(940773,5)	52,32
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	539684,5	13,53	442601,00	10,7
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	1318785,00	33,05	1911364,5	46,03
Баланс	3990251,00	100,00	4152166,00	100,00
Коефіцієнт співвідношення позичених і власних засобів	0,87	-	1,31	-
Коефіцієнт автономії	0,53	-	0,43	-

Рисунок 10 – Динаміка позикових та власних засобів ПрАТ
«Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022 роках,
тис. грн

Таблиця 9 - Динаміка ключових показників фінансової діяльності ПрАТ
«Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022 роках

Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
	2021 р.	2022 р.		
1	2	3	4	5
Загальна вартість майна підприємства	3990251,0	4152166,0	161915,0	4,06
Чистий дохід від реалізації продукції	1859223,0	3405001,0	1545778,0	83,14
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(1901664,0)	(2527695,0)	-626031,0	32,92
Валовий прибуток (збиток)	(42441,0)	877306,0	919747,0	-2 167,12
Інші операційні доходи	11026,0	11800,0	774,0	7,02
Адміністративні витрати	(38063,0)	(47264,0)	-9201,0	24,17
Витрати на збут	(48323,0)	(283071,0)	-234748,0	485,79
Інші операційні витрати	(149935,0)	(358134,0)	-208199,0	138,86
Фінансовий результат від операційної діяльності	(142778,0)	497553,0	640331,0	-448,48
Фінансовий результат до оподаткування	(176251,0)	121046,0	297297,0	-168,68
Чистий прибуток (збиток)	(160130,0)	105893,0	266023,0	-166,13
Чисельність персоналу, осіб	708	673	-35	-4,94

Таблиця 10 – Динаміка показників
ліквідності ПрАТ «Вінницький ОЖК» у
2021-2022 роках

Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилен- ня, %
	2021 р.	2022 р.		
1	2	3	4	5
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,41	0,47	0,06	15,43
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,19	0,35	0,16	84,21
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,05	0,04	400

Таблиця 11 – Аналіз фінансової стану та ділової активності
ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» у 2021-2022
роках

Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
	2021 р.	2022 р.		
1	2	3	4	5
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-2,44	-1,6	0,84	-34,25
Коефіцієнт рентабельності активів	-0,04	0,03	0,07	-163,55
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	-0,08	0,06	0,12	-189,4
Коефіцієнт рентабельності продукції	-0,08	0,15	0,22	-290,28
Коефіцієнт оборотності активів	0,47	0,82	0,35	76
Коефіцієнт рентабельності продаж	-0,02	0,26	0,28	-1228,7
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,87	1,89	1,02	117,12
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,47	0,57	0,1	21,28

Таблиця 12 – Аналіз фінансової стійкості ПрАТ «Вінницький ОЖК» за період 2021-2022 років

Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
	2021 р.	2022 р.		
1	2	3	4	5
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,67	0,54	-0,13	-19,4
Коефіцієнт фінансової залежності	1,87	2,31	0,44	23,53
Маневреність робочого капіталу	-0,37	-0,24	0,13	-35,14
Маневреність власних засобів	-3,64	-0,56	3,08	-84,62
Коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу	0,87	1,31	0,44	50,57
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	1,15	0,76	-0,39	-33,91
Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,41	0,47	0,06	15,43

Таблиця 13 – Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Вінницький ОЖК» у 2021-2022 роках

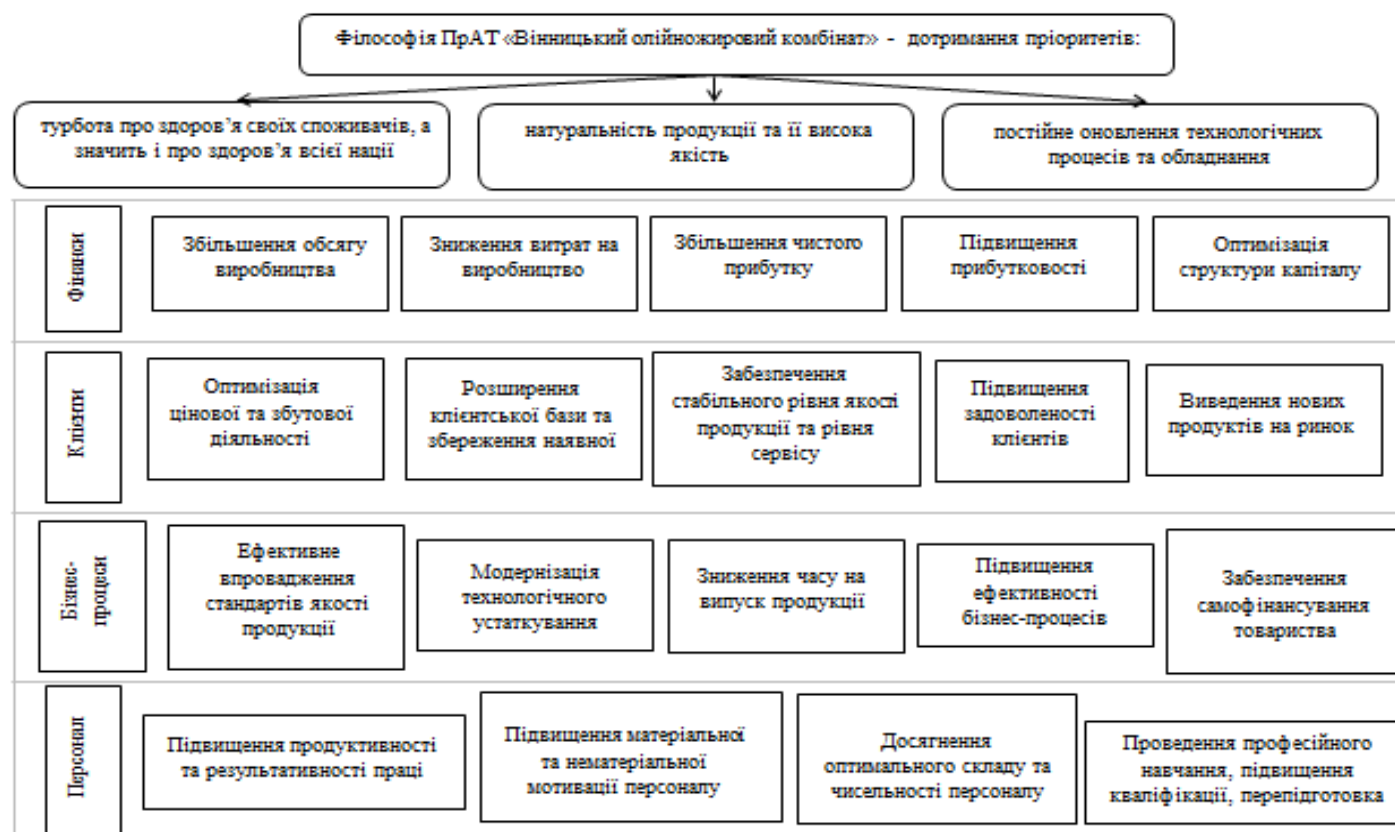
Показник	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
	2021 р.	2022 р.		
1	2	3	4	5
Рентабельність активів	-4,01	2,55	6,56	-163,59
Рентабельність власного капіталу	-7,51	5,89	13,4	-178,43
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від продажів	-7,68	3,55	11,23	-146,22
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	-8,61	3,1	11,71	-136
Коефіцієнт реінвестування	-3,96	1,02	4,98	-125,76
Період окупності власного капіталу, роки	-13,32	16,98	30,3	-227,48

Таблиця 14 – SWOT – аналіз підприємства «ПрАТ «Вінницький ОЖК»

<u>Сильні сторони</u>	<u>Слабкі сторони</u>
• Конкурентні ціни на продукцію.	• Слабкий рівень розвитку маркетингу на підприємстві.
• Наявність власного бренду «Vioil» .	• Нестача вільних обігових фінансових коштів у даний момент.
• Якісна продукція підприємства та наявність сертифікатів щодо її підтвердження.	• Низька платоспроможність споживачів, безробіття інфляція.
• Стабільний попит на продукцію.	• Ризики господарювання, породжені війною.
• Досвід роботи на ринку харчової продукції в різних економіко-політичних умовах.	• Збиткова діяльність підприємства.
• Широкий асортимент виготовлених товарів та наданих послуг (можливість та вміння переробляти три види олійних - ріпак, соняшник, соя).	• Високий ступінь зносу основних фондів підприємства.
• Присутність експорту продукції в країни СНД.	
• Технологія виробничого процесу, що дозволяє виготовляти олію навіть із низькоолійних культур.	
<u>Можливості</u>	<u>Загрози</u>
• Досвід тривалої співпраці з іноземними промисловими покупцями.	• Подальша непрогнозована інфляція і коливання курсів національної та іноземної валюти.
• Можливість впровадження нових технологій у виробничо-господарську діяльність підприємства.	• Зростання цін на сировину, упаковку, та інші супутні товари може сприяти зменшенню ефективності діяльності і сприятиме підвищення цін на продукцію.
• Спроможність досліджуваного підприємства до розробки нових видів продукції та модернізації існуючих.	• Зміни в потребах споживачів.
• Ефективність виробництва продукції з низькими витратами внаслідок застосування підприємством стратегії низьких витрат.	• Масова збитковість сільськогосподарських підприємств, що є виробниками сировини.
• Модернізація виробництва, впровадження інноваційних технологій в цикл виробництва.	• Залежність від врожайності та природно-кліматичних умов.
• Розширення ринків збуту.	•

Рисунок 11 - Стратегічна карта управління фінансовими результатами ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Таблиця 15 – Розрахунок суми економії від впровадження заходів, що допоможуть покращити систему управління фінансовими ресурсами

Заходи	Виконавці	Термін виконання	Витрати, тис. грн	Доходи, тис. грн	Економічний ефект, тис. грн	Питома вага, %
1	2	3	4	5	6	7
Збільшення обсягу виробництва на 1000 тис. грн	Заступник голови правління з виробництва	3 місяці	970553,00	4800122,00	3829569,00	75,01
Зменшення собівартості продукції на 626031 тис. грн	Головний бухгалтер, заступник голови правління з виробництва	3 місяці	236321,00	1503337,00	1267016,00	24,82
Запровадження ERP-системи на підприємстві	Адміністратор системи	1 місяць	720,0	4726,42	4006,42	0,077
Створення стратегічної карти	Адміністратор системи	1 місяць	-	4726,42	4726,42	0,093
Разом	-	-	1207594,0	6312911,84	5105317,84	100,00

Дякую за увагу!